

ЗАКОН

О ПЛАТНИМ УСЛУГАМА

(Пречишћен текст)¹

Део први

УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и начин пружања платних услуга, електронски новац, платни системи и надзор над применом одредаба овог закона.

Значење појединих појмова

Члан 2.

Поједини појмови у смислу овог закона имају следеће значење:

1) платна трансакција означава уплату, пренос или исплату новчаних средстава које иницира платилац или прималац плаћања или се иницира у име платиоца, а обавља се без обзира на правни однос између платиоца и примаоца плаћања;

1а) платна трансакција на даљину је платна трансакција која је иницирана путем интернета или уређаја који се може користити за комуникацију на даљину;

2) платни налог означава инструкцију платиоца или примаоца плаћања свом пружаоцу платних услуга којом се захтева извршење платне трансакције;

3) платни рачун означава рачун који се користи за извршавање платних трансакција, а који води пружалац платних услуга за једног или више корисника платних услуга;

4) платни инструмент означава свако персонализовано средство и/или низ поступака уговорених између корисника платних услуга и пружаоца платних услуга, а који се употребљава за издавање платног налога, односно за иницирање платне трансакције;

5) платни инструмент за плаћања мале новчане вредности означава платни инструмент који се, у складу са оквирним уговором о платним услугама, односи искључиво на извршавање појединачних платних трансакција чији износ није већи од 3.000 динара или чији укупни лимит потрошње не прелази 15.000 динара или укупна вредност новчаних средстава похрањених на том платном инструменту ни у једном тренутку не прелази 15.000 динара;

5а) иницирање платне трансакције означава предузимање радњи које су претходни услов за започињање извршења платне трансакције, укључујући издавање платног налога и спровођење аутентификације;

б) корисник платних услуга означава физичко или правно лице које користи или је користило платну услугу у својству платиоца и/или примаоца плаћања или се пружаоцу платних услуга обратило ради коришћења тих услуга;

7) платилац означава физичко или правно лице које на терет свог платног рачуна издаје платни налог или даје сагласност за извршење платне трансакције на основу платног налога који

¹ Овај пречишћени текст сачињен је на основу текста Закона о платним услугама („Службени гласник РС“, бр. 139/2014) и његових измена и допуна објављених у „Службеном гласнику РС“, бр. 44/2018 и 64/2024.

издаје прималац плаћања, а ако нема платног рачуна – физичко или правно лице које издаје платни налог;

8) прималац плаћања означава физичко или правно лице које је одређено као прималац новчаних средстава која су предмет платне трансакције;

9) потрошач означава физичко лице које закључује уговор о платним услугама или уговор који се односи на електронски новац у сврхе које нису намењене његовој пословној или другој комерцијалној делатности;

10) предузетник означава физичко лице које није потрошач, односно пословно способно физичко лице које обавља делатност ради остваривања прихода, у складу са законом којим се уређују привредна друштва и другим законом;

11) новчана средства означавају готов новац, средства на рачуну и електронски новац;

12) готов новац означава новчанице и ковани новац;

13) електронски новац означава електронски (укључујући магнетно) похрањену новчану вредност која чини новчано потраживање према издаваоцу тог новца, а издата је након пријема новчаних средстава ради извршавања платних трансакција и прихвата је физичко и/или правно лице које није издавалац тог новца;

14) ималац електронског новца означава физичко или правно лице коме се издаје или је издат електронски новац, односно физичко или правно лице које се обратило издаваоцу електронског новца ради издавања тог новца, као и свако друго физичко или правно лице које има новчано потраживање из тачке 13) овог става;

15) пословни дан је дан, односно део дана у коме платиочев или примаочев пружалац платних услуга који учествује у извршавању платне трансакције послује тако да омогући извршење платне трансакције свом кориснику платних услуга;

16) датум валуте је референтни датум, односно референтно време које пружалац платних услуга користи код обрачуна камате на новчана средства задужена или одобрена на платном рачуну;

17) референтни курс је курс на основу којег се врши рачунање при замени валута, а који је доступним учинио пружалац платних услуга или који потиче из јавно доступног извора;

18) референтна каматна стопа је стопа на основу које се обрачунава камата и која је јавно доступна, а утврђује се независно од једностране воље пружаоца и корисника платних услуга који су закључили уговор о платним услугама;

19) јединствена идентификациона ознака означава комбинацију слова, бројева и/или симбола коју пружалац платних услуга утврђује кориснику платних услуга и која се у платној трансакцији употребљава за недвосмислену идентификацију корисника и/или његовог платног рачуна;

20) средство за комуникацију на даљину је свако средство које пружалац и корисник платних услуга могу да користе за закључење уговора о платним услугама када нису истовремено физички присутни;

21) трајни носач података означава свако средство које кориснику омогућава да сачува податке који су му намењени, да тим подацима приступи и да их репродукује у неизмењеном облику у периоду који одговара сврси чувања;

22) домаћа платна трансакција означава платну трансакцију код које платиочев пружалац платних услуга и пружалац платних услуга примаоца плаћања ту услугу пружају на територији

Републике Србије;

23) међународна платна трансакција означава платну трансакцију код које један пружалац платних услуга пружа ову услугу на територији Републике Србије, а други на територији треће државе, као и платну трансакцију код које исти пружалац платних услуга ту услугу за једног корисника платних услуга пружа на територији Републике Србије, а за истог или другог корисника платних услуга на територији треће државе;

24) матична држава означава државу у којој се налази седиште правног лица;

25) седиште означава место које је регистровано као седиште правног лица, а ако правно лице у складу с прописима његове државе нема регистровано седиште – место из ког се управља његовим пословањем;

26) држава домаћин означава државу која није матична држава, а у којој правно лице пружа услуге преко огранка или другог лица или у којој непосредно пружа услуге;

27) квалификовано учешће постоји када једно лице има:

(1) директно или индиректно право или могућност да оствари најмање 10% гласачких права у правном лицу, односно директно или индиректно власништво над најмање 10% капитала тог правног лица, или

(2) могућност ефективног вршења знатног утицаја на управљање другим правним лицем;

28) контролно учешће постоји када једно лице има:

(1) директно или индиректно право или могућност да оствари најмање 50% гласачких права у правном лицу, односно директно или индиректно власништво над најмање 50% капитала тог правног лица, или

(2) могућност избора и/или разрешења најмање половине чланова органа управљања или надзора тог правног лица, или

(3) могућност ефективног вршења доминантног утицаја на управљање другим правним лицем;

29) матично друштво правног лица означава друштво које има контролно учешће у том правном лицу;

30) зависно друштво правног лица означава друштво у којем то правно лице има контролно учешће;

31) група друштава је група коју чине матично друштво, његова зависна друштва и правна лица у чијем капиталу то матично друштво и/или његова зависна друштва имају удео, као и друштва која су повезана заједничким управљањем;

32) друштва повезана заједничким управљањем јесу друштва која нису повезана односом матичног и зависног друштва, нити уделом у капиталу у смислу тачке 31) овог става, а обухватају:

(1) друштва којима се управља на јединствен начин у складу са уговором закљученим између тих друштава или одредбама статута или оснивачких аката тих друштава, или

(2) друштва код којих иста лица чине већину чланова органа управљања или надзора;

33) блиска повезаност означава однос између два или више правних и/или физичких лица када:

(1) једно од њих, директно или индиректно преко учешћа у зависном друштву, има право или

могућност да оствари најмање 20% гласачких права у правном лицу, односно власништво над најмање 20% капитала у правном лицу,

(2) једно од њих има контролно учешће у другом правном лицу,

(3) постоји трајна повезаност ових лица са истим трећим лицем на основу контролног учешћа;

34) банка означава банку са седиштем у Републици Србији која има дозволу за рад Народне банке Србије, у складу са законом којим се уређују банке;

35) институција електронског новца је правно лице са седиштем у Републици Србији које има дозволу Народне банке Србије за издавање електронског новца, у складу са овим законом;

36) платна институција је правно лице са седиштем у Републици Србији које има дозволу Народне банке Србије за пружање платних услуга као платна институција, у складу са овим законом;

37) платни систем означава систем за пренос новчаних средстава између учесника у овом систему, с писаним и стандардизованим процедурама и правилима за обраду и нетирање и/или поравнање налога за пренос у платном систему који се примењују на све учеснике у том систему;

38) пасивна каматна стопа означава стопу по којој се плаћа камата кориснику платних услуга за новчана средства која се држе на платном рачуну;

39) трајни налог је инструкција коју платилац даје пружаоцу платних услуга код кога има отворен платни рачун за извршавање трансфера одобрења, у редовним временским размацама или на унапред утврђене датуме;

40) дозвољено и недозвољено прекорачење рачуна имају значење утврђено законом којим се уређује заштита корисника финансијских услуга;

41) законит боравак у Републици Србији означава боравак физичког лица у Републици Србији у складу с прописима којима се уређују пребивалиште и боравиште грађана, односно боравак странаца у складу са законом о странцима, укључујући и странца који борави у Републици Србији у складу са законима којима се уређују азил и избеглице или на основу међународног уговора;

42) промена платног рачуна означава услугу коју пружалац платних услуга пружа кориснику у складу с чланом 73и овог закона;

43) пружалац платних услуга који води рачун јесте пружалац платних услуга који платиоцу отвара и води платни рачун;

44) пружалац услуге иницирања плаћања је пружалац платних услуга који обавља пословне активности утврђене у члану 4. став 7. овог закона;

45) пружалац услуге пружања информација о рачуну је пружалац платних услуга који обавља пословне активности утврђене у члану 4. став 8. овог закона;

46) аутентификација означава поступак који пружаоцу платних услуга омогућава проверу идентитета корисника платних услуга или ваљаности употребе одређеног платног инструмента, укључујући употребу персонализованих сигурносних елемената корисника;

47) поуздана аутентификација корисника означава аутентификацију са употребом два или више елемената који спадају у категорију знања (нешто што само корисник зна), поседовања (нешто што само корисник поседује) и својствености (нешто што корисник јесте) који су међусобно независни, што значи да откривање једног не умањује поузданост других, а која је осмишљена тако да штити поверљивост података о аутентификацији;

48) персонализовани сигурносни елементи означавају персонализоване податке и обележја која пружалац платних услуга додељује кориснику платних услуга у циљу аутентификације;

49) осетљиви подаци о плаћању означавају сваки податак, укључујући персонализоване сигурносне елементе, који се може искористити за извршење преварних радњи, при чему у случају активности пружаоца услуге иницирања плаћања и пружаоца услуге пружања информација о рачуну, име власника рачуна и број рачуна не представљају осетљиве податке о плаћању;

50) електронска комуникациона мрежа има значење утврђено законом којим се уређују електронске комуникације;

51) електронска комуникациона услуга има значење утврђено законом којим се уређују електронске комуникације;

52) дигитални садржај представља робу или услуге које се производе и достављају у дигиталном облику, чија је употреба или потрошња ограничена на технички уређај и која ни на који начин не укључује коришћење или потрошњу робе или услуга у физичком облику;

53) платни бренд има значење утврђено законом којим се уређују међубанкарске накнаде и посебна правила пословања код платних трансакција на основу платних картица.

Одредбе овог закона које се односе на кориснике платних услуга који су правна лица примењују се и на огранке страних правних лица који су уписани у регистар код надлежног органа у Републици Србији.

Искључења из области примене

Члан 3.

Одредбе овог закона не примењују се на:

1) платне трансакције које се извршавају искључиво у готовом новцу непосредно између платиоца и примаоца плаћања;

2) платне трансакције које се извршавају преко трговинског заступника овлашћеног да у име и за рачун само платиоца или само примаоца плаћања преговара или закључи уговор о купопродаји робе или услуга;

3) транспорт готовог новца, као и његово прикупљање, обраду и испоруку, који врше привредни субјекти у складу са законом;

4) платне трансакције које се састоје од прикупљања и испоруке готовог новца које врше лица која нису привредни субјекти у оквиру непрофитне или добротворне делатности;

5) услуге код којих прималац плаћања, одмах након извршења платне трансакције, платиоцу даје готов новац као део платне трансакције која се односи на плаћање робе или услуге, а на изричит захтев платиоца дат непосредно пре извршења те платне трансакције;

6) мењачке послове који обухватају послове куповине и продаје страног готовог новца за готов новац, при чему се новчана средства не држе на платном рачуну;

7) платне трансакције засноване на некој од следећих исправа у писменој форми на папиру:

(1) чеку у смислу закона којим се уређује чек,

(2) чеку који је уређен страним прописима, а по садржини и дејству је сличан чеку из подтачке (1) ове тачке,

(3) ваучеру или другој потврди која њеном имаоцу омогућава плаћање робе или услуга код издаваоца тог ваучера или те потврде, односно плаћање код другог лица с којим је овај издавалац уговорио пријем тог ваучера или те потврде као начин плаћања робе или услуга (нпр. поклон –

ваучери, ваучери за храну и друге сличне потврде),

(4) путничком чеку,

(5) поштанској упутници у складу с прописима којима се уређује пружање поштанских услуга;

8) платне трансакције које се обављају између учесника у платном систему или систему за поравнање финансијских инструмената, а које су у вези са учествовањем у тим системима, као и платне трансакције које се обављају између учесника у платном систему и пружаоца платних услуга који није учесник у том систему;

9) платне трансакције у вези са остваривањем права и испуњавањем обавеза по основу финансијских инструмената, укључујући исплату дивиденде и друга плаћања, откуп или продају хартија од вредности – ако такве трансакције обављају учесници у систему за поравнање финансијских инструмената или друга лица која, у складу с прописима, пружају инвестиционе услуге, односно кастоди услуге у вези с финансијским инструментима клијената;

10) техничке услуге којима се подржава пружање платних услуга, укључујући обраду, чување и заштиту података, проверу аутентичности података и субјеката, пружање услуга везаних за информациону технологију и комуникациону мрежу, обезбеђивање и одржавање терминала и уређаја који се користе за платне и друге сличне услуге – ако пружалац наведених услуга ни у једном тренутку не поседује новчана средства која се преносе нити њима располаже, не укључујући услуге иницирања плаћања и услуге пружања информација о рачуну;

11) платне трансакције које се врше на основу одређеног платног инструмента који се може користити само ограничено, ако је испуњен један од следећих услова:

(1) инструмент омогућава његовом имаоцу да при куповини плаћа робу и услуге искључиво у просторијама издаваоца овог инструмента или, у складу са уговором који је закључен директно с тим издаваоцем, код ограничене мреже продаваца робе и услуга,

(2) инструмент се може користити искључиво за плаћање куповине веома ограниченог круга робе и услуга,

(3) инструмент се издаје на захтев привредног субјекта или субјекта јавног сектора и уређен је од стране државног органа или другог органа јавне власти ради постизања одређених циљева пореске или социјалне политике, при чему се може користити само у Републици Србији и само за куповину одређених посебних добара или услуга од добављача на основу уговора закљученог са издаваоцем тог инструмента;

12) платне трансакције које оператор електронске комуникационе мреже, односно оператор електронских комуникационих услуга, извршава као додатне услуге уз електронске комуникационе услуге које пружа корисницима те мреже или тих услуга и које испуњавају следеће услове:

(1) извршавају се ради куповине дигиталног садржаја и гласовних услуга, без обзира на уређај са којег се врши куповина или коришћење тог садржаја или тих услуга, или се извршавају када се преко електронског уређаја средства прикупљају у добротворне сврхе уз учешће регистрованих хуманитарних организација или се врши куповина карата, при чему се у свим овим случајевима износ платне трансакције наплаћује од корисника заједно са електронским комуникационим услугама које му се пружају,

(2) вредност појединачне платне трансакције из подтачке (1) ове тачке не може бити већа од 6.000 динара, а укупна вредност свих платних трансакција из те подтачке које иницира исти корисник не може бити већа од 36.000 динара у календарском месецу, без обзира да ли

ради извршавања тих платних трансакција корисник електронских комуникационих услуга претходно врши уплату новчаних средстава на свој рачун који има код тог оператора или се средства за извршавање тих платних трансакција уплаћују накнадно или обезбеђују на други начин;

13) платне трансакције између пружалаца платних услуга, као и платне трансакције између пружалаца платних услуга и њихових заступника или огранака, ако се обављају за њихов рачун;

14) платне трансакције између матичног друштва и његовог зависног друштва или између зависних друштава истог матичног друштва, као и услуге уско повезане с тим трансакцијама које се састоје од активности којима се припрема или омогућава извршавање ових трансакција, ако се извршавају искључиво посредством пружаоца платних услуга који је члан исте групе друштава;

15) услуге исплата готовог новца на банкоматима чији пружаоци делују у име и за рачун једног или више издавалаца платних картица, под условом да ти пружаоци нису закључили оквирни уговор о платним услугама с клијентом који подиже готов новац с платног рачуна и да не пружају другу платну услугу утврђену овим законом, при чему је пружалац дужан да кориснику, како пре тако и након извршења трансакције исплате готовог новца, пружи информацију о било којој накнади из чл. 26, 27, 28. и 39. овог закона која се наплаћује за услугу исплате готовог новца, односно о курсу промене валуте из члана 39. овог закона, а одговорност за правилно извршење исплате готовог новца према кориснику сноси искључиво издавалац платне картице;

16) електронски новац похрањен на инструментима из тачке 11) овог члана, односно који се користи за извршавање платних трансакција из тачке 12) овог члана.

Изузетно од одредбе става 1. тачка 7) овог члана, одредбе чл. 73а до 73т примењују се и на платне трансакције и исправе из те тачке.

Пружаоци услуга који обављају било коју од активности из става 1. тачка 11) подтач. (1) и (2) овог члана или обе те активности, за које је укупна вредност платних трансакција извршених током претходних 12 календарских месеци већа од милион евра у динарској противвредности по званичном средњем курсу Народне банке Србије на дан извршења трансакције – дужни су да најкасније 15. дана текућег месеца обавесте Народну банку Србије на који начин и из којих разлога се те активности имају сматрати активностима из тих подтачака на које се не примењују одредбе овог закона, као и да у овом обавештењу ближе опишу начин обављања тих активности.

На основу обавештења из става 3. овог члана и на основу критеријума из става 1. тачка 11) тог члана, Народна банка Србије одлучује да ли се активности из овог обавештења сматрају активностима из те тачке на које се одредбе овог закона не примењују.

Пружаоци услуга који обављају делатност из става 1. тачка 12) овог члана дужни су да о томе обавесте надлежне органе и да им најмање једном годишње достављају мишљење лиценцираног овлашћеног ревизора из друштва за ревизију које може обављати ревизију банака и којим се потврђује да је активност у складу са ограничењима прописаним у тој тачки.

Опис активности које су предмет обавештења из ст. 3. и 5. овог члана и на које се не примењују одредбе овог закона објављује се у регистру платних институција или регистру институција електронског новца који Народна банка Србије води у складу с чл. 105. и 139. овог закона.

Народна банка Србије може прописати ближе услове под којима се привредном субјекту или пружаоцу платних услуга може одобрити изузеће од примене свих или појединих одредаба овог закона у одређеном периоду, и то ради тестирања пружања услуге и искључиво у погледу

тог тестирања, ако је ова услуга по природи таква да садржи одређени степен иновације због којег би се могла сматрати новом или значајно побољшаном платном услугом у односу на платне услуге које пружаоци платних услуга из члана 10. овог закона већ пружају у Републици Србији.

Врсте платних услуга

Члан 4.

Платне услуге обухватају:

1) услуге које омогућавају уплату готовог новца на платни рачун, као и све услуге које су потребне за отварање, вођење и гашење тог рачуна;

2) услуге које омогућавају исплату готовог новца с платног рачуна, као и све услуге које су потребне за отварање, вођење и гашење тог рачуна;

3) услуге преноса новчаних средстава с платног рачуна, односно на платни рачун, укључујући:

(1) трансфером одобрења,

(2) директним задужењем, укључујући једнократно директно задужење,

(3) коришћењем платне картице или сличног средства;

4) услуге извршавања платних трансакција код којих су новчана средства обезбеђена кредитом одобреним кориснику платних услуга, и то:

(1) трансфером одобрења,

(2) директним задужењем, укључујући једнократно директно задужење,

(3) коришћењем платне картице или сличног средства;

5) услуге издавања платних инструмената и/или прихватања платних трансакција;

6) услуге извршавања новчане дознаке;

7) услуге иницирања плаћања;

8) услуге пружања информација о рачуну.

Трансфер одобрења је платна услуга код које платилац код свог пружаоца платних услуга иницира извршење једне или више платних трансакција на терет свог платног рачуна, укључујући и издавање трајног налога, након чега се платни рачун примаоца плаћања одобрава за износ платне трансакције.

Директно задужење је платна услуга код које прималац плаћања на основу платиочеве сагласности иницира платну трансакцију за задужење платиоцевог платног рачуна. Платилац може ову сагласност дати примаоцу плаћања, свом пружаоцу платних услуга или пружаоцу платних услуга примаоца плаћања.

Извршавање новчане дознаке је платна услуга код које пружалац платних услуга прима платиочева новчана средства без отварања платног рачуна за платиоца или примаоца плаћања, искључиво ради стављања тих средстава на располагање примаоцу плаћања или ради преноса тих средстава примаочевом пружаоцу платних услуга, који их ставља на располагање примаоцу плаћања.

Издавање платних инструмената је платна услуга код које пружалац платних услуга на основу уговора издаје платиоцу платни инструмент за иницирање и обраду платних трансакција платиоца код тог пружаоца платних услуга.

Прихватање платних трансакција је платна услуга код које се на основу уговора пружаоца

платних услуга с примаоцем плаћања о прихватању и обради платних трансакција врши пренос новчаних средстава примаоцу плаћања.

Иницирање плаћања је услуга код које се на захтев корисника платних услуга издаје платни налог на терет платног рачуна платиоца који се води код другог пружаоца платних услуга.

Пружање информација о рачуну је услуга која се пружа преко интернета и којом се пружају груписане информације о једном или више платних рачуна које корисник платних услуга има код другог пружаоца платних услуга или код више пружалаца платних услуга.

Однос према прописима којима се уређује девизно пословање

Члан 5.

Одредбе овог закона примењују се и на платне трансакције између резидената и нерезидената у динарима и валути трећих држава, платне трансакције између резидената у валути трећих држава и платне рачуне резидената и нерезидената у Републици Србији, у складу са ограничењима утврђеним прописима о девизном пословању.

Заштита права и интереса корисника платних услуга и ималаца електронског новца

Члан 6.

Ако се пружалац платних услуга или издавалац електронског новца не придржава одредаба овог закона, других прописа или општих услова пословања којима се уређују платне услуге или електронски новац, добрих пословних обичаја који се односе на те услуге или обавеза из уговора о платним услугама, односно уговора који се односи на електронски новац – корисник платних услуга, односно ималац електронског новца имају право на заштиту својих права и интереса.

На поступак остваривања заштите права и интереса корисника платних услуга и ималаца електронског новца примењују се одредбе закона којим се уређује заштита корисника финансијских услуга, а које се односе на остваривање заштите права и интереса корисника финансијских услуга.

На неправичне уговорне одредбе и непоштену пословну праксу у области пружања платних услуга и издавања електронског новца, као и на поступак њихове забране, сходно се примењују одредбе закона којим се уређује заштита корисника финансијских услуга.

Ако је пружање платних услуга или издавање електронског новца повезано с кредитом или дозвољеним прекорачењем рачуна које пружалац платних услуга или издавалац електронског новца који није банка може у складу са одредбама овог закона давати кориснику платних услуга – потрошачу, на уговор о кредиту и уговор о дозвољеном прекорачењу рачуна, као и на друга права и обавезе пружаоца платних услуга и тог корисника у вези с кредитом, односно дозвољеним прекорачењем рачуна и заштиту корисника ових кредита, односно дозвољеног прекорачења рачуна примењују се одредбе закона којим се уређује заштита корисника финансијских услуга.

На заштиту корисника кредитне картице који је потрошач, поред одредаба овог закона којима се уређују права и обавезе корисника платних услуга, примењују се и одредбе закона којим се уређује заштита корисника финансијских услуга, а које се односе на права и обавезе банке као издаваоца кредитних картица, уговор о издавању и коришћењу кредитних картица и заштиту корисника кредитне картице.

Управни поступак

Члан 7.

На основу надлежности утврђених овим законом, Народна банка Србије решава о правима,

обавезама и правним интересима лица у поступку утврђеном овим законом.

На поступак из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, ако овим законом није друкчије уређено.

Народна банка Србије може у поступку из става 1. овог члана предузети додатне активности ради провере тачности података и документације које су доставила лица из тог става.

Народна банка Србије доноси решење о управној ствари која је предмет поступка из става 1. овог члана.

Решење из става 4. овог члана је коначно.

Против решења из става 4. овог члана може се водити управни спор, али тужба против овог решења не може спречити ни одложити његово извршење.

У управном спору против решења из става 4. овог члана суд не може решити управну ствар за чије је решавање овим законом утврђена надлежност Народне банке Србије.

Достављањем лицу из става 1. овог члана решења, записника и других аката, као и обавештења, захтева и других писмена Народне банке Србије, који су у вези с поступцима из тог става – сматра се да су они достављени и члановима органа управљања тог лица, односно лицу које непосредно руководи пословима тог лица и одговорном лицу у правном лицу и не може се доказивати супротно.

Народна банка Србије може прописати обавезу лица из става 1. овог члана да обезбеде пријем аката и писмена из става 8. тог члана у облику електронских докумената, као и услове под којима и тренутак од кога ће се сматрати да је извршено достављање тих аката и писмена у смислу закона којим се уређује општи управни поступак.

Део други

УСЛОВИ И НАЧИН ПРУЖАЊА ПЛАТНИХ УСЛУГА

Глава I

ОПШТИ УСЛОВИ ПРУЖАЊА ПЛАТНИХ УСЛУГА

Платне трансакције које су предмет пружања платних услуга

Члан 8.

Платне услуге које се пружају у складу са одредбама овог закона односе се на домаће платне трансакције које се извршавају у динарима.

Платне услуге које се пружају у складу са одредбама овог закона односе се и на домаће платне трансакције у валути трећих држава, као и међународне платне трансакције без обзира на валуту плаћања, узимајући у обзир чл. 30. и 64. овог закона.

Одступање од утврђених услова за пружање платних услуга

Члан 9.

Пружаоци платних услуга могу пружати платне услуге корисницима ових услуга под условима који су за корисника повољнији од услова утврђених одредбама овог закона.

Ако је корисник платних услуга правно лице, уговором о платним услугама може се искључити или ограничити примена одредаба из главе II овог дела закона, осим одредаба чл. 14. и 15, члана 16. ст. 3. и 4. и члана 32. овог закона.

Ако је корисник платних услуга правно лице, уговором о платним услугама може се

искључити или ограничити и примена одредаба чл. 37, 38, 51, 53, 54, 58, 60. и 63. овог закона.

Пружаоци платних услуга

Члан 10.

Платне услуге у Републици Србији могу пружати:

- 1) банка;
- 2) институција електронског новца;
- 3) платна институција;
- 4) Народна банка Србије;
- 5) Управа за трезор или други органи јавне власти у Републици Србији, у складу са својим надлежностима утврђеним законом;
- 6) јавни поштански оператор са седиштем у Републици Србији, основан у складу са законом којим се уређују поштанске услуге (у даљем тексту: јавни поштански оператор).

Нико осим пружалаца платних услуга из става 1. овог члана не може пружати платне услуге у Републици Србији.

Када Народна банка Србије, Управа за трезор или други органи јавне власти у Републици Србији пружају платне услуге у оквиру надлежности утврђених законом, не примењују се одредбе овог закона којима се уређују права и обавезе пружалаца и корисника платних услуга, уговор о платним услугама, извршавање платних трансакција и остваривање заштите права и интереса корисника платних услуга, осим ако је то утврђено посебним прописом или уговором о тим услугама.

Платне услуге које пружа јавни поштански оператор

Члан 11.

Јавни поштански оператор може у своје име и за свој рачун пружати све платне услуге из члана 4. овог закона или неке од њих.

Поред платних услуга из става 1. овог члана, јавни поштански оператор може пружати и следеће услуге:

- 1) исплату готовог новца потрошачима на терет рачуна који се воде код банке;
- 2) пријем и наплату чекова по текућим рачунима потрошача.

Јавни поштански оператор платне услуге из става 1. овог члана може пружати и у име и за рачун банака, а може пружати и услуге посредовања између банака и корисника платних услуга у вези с тим платним услугама, у складу с прописима којима се уређују банке.

Јавни поштански оператор дужан је да, најкасније месец дана пре почетка, односно престанка пружања услуга из ст. 1. и 2. овог члана, Народну банку Србије обавести о намери почетка или престанка пружања тих услуга.

Обавештење из става 4. овог члана садржи податке о свакој услузи коју јавни поштански оператор намерава да почне, односно да престане да пружа, као и планирани дан почетка, односно престанка пружања те услуге.

На пословање јавног поштанског оператора као пружаоца платних услуга сходно се примењују одредбе члана 89, чл. 92. до 97. и чл. 101. до 103. овог закона.

Накнаде пружаоца платних услуга

Члан 12.

Пружалац платних услуга има право да за пружање тих услуга кориснику платних услуга наплати накнаду.

Пружалац платних услуга не може корисницима платних услуга наплаћивати накнаду за пружање информација које је дужан да пружи у складу с главом II овог дела закона, односно за испуњавање својих обавеза према корисницима платних услуга утврђених у глави III овог дела закона, осим ако овим законом није друкчије уређено.

Пружалац платних услуга и корисник платних услуга могу да уговоре наплаћивање накнаде за додатне информације, за пружање информација чешиће него што је утврђено у глави II овог дела закона и/или за достављање информација путем средстава за комуникацију која нису утврђена оквирним уговором о пружању платних услуга, ако то захтева овај корисник.

Висина накнаде коју пружалац платних услуга наплаћује у складу са ст. 2. и 3. овог члана мора бити одговарајућа и у складу с његовим стварним трошковима који настају испуњавањем обавеза из тих ставова.

Пружалац платних услуга може корисницима платних услуга наплаћивати накнаду за пружање информација, односно за испуњавање својих обавеза према корисницима платних услуга утврђених у глави IV овог дела закона у складу са одредбама те главе закона.

Изузетно од става 2. овог члана, пружалац платних услуга може с корисником платних услуга који није потрошач уговорити да том кориснику наплаћује накнаде из тог става.

Оглашавање и пружање информација

Члан 13.

Платне услуге морају се оглашавати на јасан и лако разумљив начин, а оглашавање не може садржавати нетачне информације, нити информације које код корисника платних услуга могу створити погрешну представу о условима коришћења тих услуга.

Пружалац платних услуга дужан је да информације и обавештења из овог закона кориснику платних услуга пружи на јасан и лако разумљив начин, на српском или другом језику који је предложио корисник платних услуга, а о којем су се стране договориле.

Када је овим законом утврђена обавеза пружаоца платних услуга да кориснику платних услуга пружи одређене информације њиховим достављањем, пружалац платних услуга дужан је да их достави на начин који не захтева додатне активности корисника платних услуга (нпр. поштом или и-мејлом).

Када је овим законом утврђена обавеза пружаоца платних услуга да кориснику платних услуга пружи одређене информације тако да му их учини доступним, пружалац платних услуга то чини на унапред утврђени, односно уговорени начин који може захтевати додатне активности корисника платних услуга (нпр. доступност на огласним таблама или шалтерским местима у просторијама пружаоца платних услуга).

У случају спора по основу пружања информација, терет доказивања испуњености обавеза пружаоца платних услуга утврђених одредбама овог закона којима се уређују уговор о платним услугама и информисање корисника платних услуга – на страни је пружаоца платних услуга.

Пружалац платних услуга дужан је да пре ангажовања лица на пословима пружања информација корисницима платних услуга обезбеди обуку тих лица, као и одговарајући доказ о

томе (сертификат о обављеној обуци, учешћу на семинару или курсу и сл.), као и да врши периодичну и континуирану обуку ангажованих лица.

Пружалац платних услуга дужан је да обезбеди да лица која је ангажовао на пословима пружања информација корисницима платних услуга поседују одговарајуће квалификације, знање и искуство, професионалне и личне квалитете, да поступају у складу с добрим пословним обичајима и пословном етиком, као и да поштују личност и интегритет корисника платних услуга.

Народна банка Србије може прописати ближе услове оглашавања платних услуга, а може ближе уредити и услове и захтеве у погледу квалификација и знања запослених из ст. 6. и 7. овог члана, као и начин спровођења њихове обуке.

Глава II

УГОВОР О ПЛАТНИМ УСЛУГАМА И ИНФОРМИСАЊЕ КОРИСНИКА ПЛАТНИХ УСЛУГА

1. Предмет и врсте уговора о платним услугама

Предмет уговора о платним услугама

Члан 14.

Уговором о платним услугама пружалац платних услуга обавезује се да ће кориснику платних услуга, у складу са овим законом, пружати одређене платне услуге, односно платну услугу, а корисник платних услуга обавезује се да му, ако је тако уговорено, за то плати одређену накнаду.

На сва питања из уговора о платним услугама која нису уређена овим законом примењују се одредбе закона којим се уређују облигациони односи.

Врсте уговора о платним услугама

Члан 15.

Уговор о платним услугама закључује се као оквирни уговор о платним услугама (у даљем тексту: оквирни уговор) или као уговор о једнократној платној трансакцији.

Оквирним уговором уређује се извршавање будућих појединачних платних трансакција.

Ако корисник платних услуга отвара платни рачун код пружаоца платних услуга, оквирним уговором уређују се и услови за отварање, вођење и гашење тог рачуна.

Уговором о једнократној платној трансакцији уређује се извршење једне одређене платне трансакције која није обухваћена оквирним уговором.

2. Оквирни уговор

Садржина и форма оквирног уговора

Члан 16.

Оквирни уговор садржи следеће обавезне елементе, односно информације:

1) информације о пружаоцу и кориснику платних услуга:

(1) пословно име и седиште пружаоца платних услуга, као и пословно име и седиште, односно адресу заступника или огранка у Републици Србији преко кога пружа платне услуге и било коју другу адресу на којој се корисник платних услуга може обратити пружаоцу платних услуга, укључујући и и-мејл адресу,

(2) назив и адресу седишта органа надлежног за надзор над пружаоцем платних услуга, његовим заступником или огранком, а у вези с пружањем платних услуга у Републици Србији,

(3) податке о регистру платних институција или регистру институција електронског новца, односно о другом одговарајућем јавном регистру издатих дозвола за рад пружалаца платних услуга и регистрационом броју или одговарајућој идентификационој ознаци пружаоца платних услуга у том регистру,

(4) име, презиме и пребивалиште, односно боравиште корисника платних услуга – потрошача или пословно име и седиште корисника платних услуга – предузетника или правног лица;

2) услове за коришћење платних услуга:

(1) врсту и опис основних карактеристика платне услуге која се пружа,

(2) јединствену идентификациону ознаку или друге податке које је корисник платних услуга дужан да наведе ради правилног издавања или извршења платног налога,

(3) форму и начин давања и повлачења сагласности за издавање платног налога или извршење платне трансакције, у складу с чл. 33, 37. и 38. овог закона,

(4) време када се сматра да је пружалац платних услуга примио платни налог у смислу члана 35. овог закона, као и евентуални моменат за пријем платних налога у одређеном пословном дану након којег се примљени налози сматрају примљеним наредног пословног дана у складу са ставом 4. тог члана,

(5) рок за извршење платних услуга, односно појединачних платних трансакција,

(6) назнаку о лимиту потрошње при коришћењу платног инструмента у складу с чланом 49. овог закона, ако је тај лимит уговорен,

(7) у случају платних инструмената с повезаним платним брендovima (енг. *co-badged payment instruments*), права корисника платних услуга у вези с коришћењем овог инструмента у складу са одредбама закона којим се уређују међубанкарске накнаде и посебна правила пословања код платних трансакција на основу платних картица;

3) информације и податке о накнадама, каматним стопама и курсу замене валута:

(1) врсту и висину свих накнада које пружалац платних услуга наплаћује кориснику платних услуга, укључујући и оне повезане с начином на који и учесталашћу с којом се достављају или чине доступним информације у складу са овим законом, а ако их наплаћује збирно – и врсту и висину сваке појединачне накнаде која чини збирну накнаду,

(2) ако се на услуге пружаоца платних услуга примењују каматна стопа и/или курс замене валута – висину каматне стопе и курс замене валута, односно ако се користе референтна каматна стопа и/или референтни курс – релевантни датум и индекс или други основ за утврђивање референтне каматне стопе и курса, као и метод израчунавања стварне камате,

(3) назнаку да се промене каматних стопа или курса замене валута које се заснивају на изменама референтне каматне стопе или референтног курса могу применити одмах и без претходног обавештавања корисника платних услуга о тим изменама у складу с чланом 19. овог закона, у ком случају је пружалац платних услуга дужан да обавести корисника платних услуга на начин утврђен у том члану – ако је ова могућност уговорена;

4) информације о начину и средствима комуникације између корисника и пружаоца платних услуга, и то:

(1) о средствима комуникације за размену информација и обавештења у складу са овим законом, укључујући и техничке захтеве који се односе на опрему корисника платних услуга и софтвер, која су договорена између страна за пренос информација или обавештења у складу са овим законом,

(2) о начину и учесталости пружања информација које се кориснику платних услуга достављају или чине доступним у складу са овим законом,

(3) о језику на којем се закључује оквирни уговор и на којем ће се обављати комуникација током трајања уговорног односа, ако је корисник платних услуга захтевао закључење оквирног уговора и обављање те комуникације на језику који није српски,

(4) о праву корисника платних услуга да му се током трајања уговорног односа, на његов захтев, доставе копија оквирног уговора и информације из овог члана, и то на папиру или другом трајном носачу података;

5) информације о заштитним и другим мерама у вези са извршавањем платних трансакција, и то:

(1) о мерама које је корисник платних услуга дужан да предузме ради заштите платног инструмента, као и начину обавештавања пружаоца платних услуга о губитку, крађи или злоупотреби платног инструмента, у складу с чланом 47. овог закона,

(1а) о безбедној процедури за обавештавање корисника платних услуга од стране пружаоца платних услуга у случају преваре, сумње на превару или безбедносних претњи,

(2) о условима под којима пружалац платних услуга има право да блокира коришћење платног инструмента у складу с чланом 49. овог закона, ако се то утврди оквирним уговором,

(3) о одговорности платиоца за неодобрене платне трансакције, укључујући и износ губитка који покрива платилац, у складу с чланом 51. овог закона,

(4) о начину и роковима у којима је корисник платних услуга дужан да обавести пружаоца платних услуга о неодобреном или неправилном иницирању платне трансакције, као и о неодобреној, неизвршеној или неправилно извршеној платној трансакцији, односно да захтева правилно извршење платне трансакције, у складу с чланом 61. овог закона,

(5) о одговорности пружаоца платних услуга за иницирање платних трансакција или неодобрене, неизвршене и неправилно извршене платне трансакције, у складу с чл. 50. до 59. и чланом 62. овог закона,

(6) о условима за повраћај износа одобрене и правилно извршене платне трансакције платиоцу, у складу с чланом 63. овог закона;

б) услове за измене и допуне, као и престанак оквирног уговора, и то:

(1) назнаку да корисник платних услуга прихвата измене и допуне оквирног уговора и без давања изричите сагласности, као и обавештење о праву тог корисника да у том случају раскине овај уговор, у складу с чланом 18. овог закона – ако је та могућност уговорена,

(2) трајање оквирног уговора,

(3) услове за једнострани раскид оквирног уговора, односно ништавост одредаба тог уговора, у складу с чл. 18, 20. и 21. овог закона;

7) информације о заштити корисника платних услуга, и то:

(1) о уговорним одредбама којима се утврђује који се прописи примењују на оквирни уговор и/или надлежност суда,

(2) о праву на приговор и притужбу корисника платних услуга и могућности вансудског решавања спорног односа у вези с пружањем платних услуга, у складу са законом којим се уређује заштита корисника финансијских услуга.

Ако је предмет оквирног уговора издавање и коришћење кредитне картице, овај уговор, поред елемената из става 1. овог члана, садржи и обавезне елементе уговора о издавању и коришћењу кредитне картице утврђене законом којим се уређује заштита корисника финансијских услуга.

Оквирни уговор закључује се у писменој форми.

Пружалац платних услуга дужан је да обезбеди да корисник платних услуга добије најмање један примерак оквирног уговора.

Корисник платних услуга има право да му се током трајања уговорног односа, на његов захтев, доставе копија оквирног уговора, односно информације из члана 17. став 1. овог закона достављене у предговорној фази, и то на папиру или другом трајном носачу података.

Достављање информација у предговорној фази

Члан 17.

Пружалац платних услуга дужан је да кориснику платних услуга, у примереном року, пре закључења оквирног уговора, достави информације које су утврђене као обавезни елементи тог уговора у складу с чланом 16. овог закона, и то на начин који ће том кориснику омогућити да се упозна са условима који се односе на пружање платних услуга, као и да упореди понуде различитих пружалаца платних услуга и процени да ли ови услови и услуге одговарају његовим потребама.

Пружалац платних услуга дужан је и да кориснику платних услуга информације из става 1. овог члана достави на начин који га ни у једном тренутку неће довести у заблуду у вези са условима који се односе на пружање платних услуга.

Пружалац платних услуга дужан је да кориснику платних услуга информације из става 1. овог члана достави на папиру или другом трајном носачу података.

Пружалац платних услуга може кориснику платних услуга доставити информације из става 1. овог члана достављањем нацрта оквирног уговора који садржи ове информације.

Ако је оквирни уговор на захтев корисника платних услуга закључен коришћењем средства за комуникацију на даљину којим се пружаоцу платних услуга не омогућава испуњење обавезе из става 3. овог члана, пружалац платних услуга испуњава ту обавезу одмах након закључења оквирног уговора.

Измене и допуне оквирног уговора на предлог пружаоца платних услуга

Члан 18.

Ако пружалац платних услуга предлаже измене и допуне одредаба оквирног уговора, дужан је да кориснику платних услуга достави предлог тих измена и допуна најкасније два месеца пре предложеног дана почетка њихове примене.

Изузетно од става 1. овог члана, ако пружалац платних услуга предлаже промену накнаде за пружање платних услуга у корист корисника платних услуга, или уводи бесплатну нову услугу или функционалност постојеће услуге, та промена може се примењивати одмах и без претходног достављања кориснику платних услуга предлога измена и допуна одредаба оквирног уговора у делу који се односи на ту промену.

Након пријема предлога из става 1. овог члана, корисник платних услуга може прихватити или одбити измене и допуне одредаба оквирног уговора пре предложеног дана почетка њихове

примене.

Након пријема предлога из става 1. овог члана, корисник платних услуга може се сагласити да предложене измене и допуне произведу правно дејство пре предложеног дана почетка њихове примене.

Оквирним уговором може се утврдити да ће се сматрати да се корисник платних услуга сагласио с предлогом из става 1. овог члана ако пре дана почетка примене предложених измена и допуна није обавестио пружаоца платних услуга да се с тим предлогом није сагласио, о чему је пружалац платних услуга дужан да на лако уочљив начин обавести корисника платних услуга истовремено с достављањем тог предлога.

У случају из става 5. овог члана, пружалац платних услуга дужан је да корисника платних услуга, истовремено с достављањем предлога из тог става, обавести о његовом праву да, ако не прихвати тај предлог, у било ком тренутку пре дана почетка примене предложених измена и допуна одредаба оквирног уговора, раскине оквирни уговор без плаћања накнаде и других трошкова, као и да утврди дан пре дана почетка примене предложених измена и допуна од када ће раскид произвести дејство.

Пружалац платних услуга дужан је да кориснику платних услуга предлог из става 1. овог члана достави у писменој форми.

Промене каматне стопе и курса замене валута

Члан 19.

Оквирним уговором може се утврдити да се промене каматне стопе и курса замене валута могу примењивати одмах и без претходног обавештења корисника платних услуга, ако се заснивају на изменама уговорене референтне каматне стопе или референтног курса.

Ако се каматна стопа или курс замене валута промене у корист корисника платних услуга, те промене могу се примењивати одмах и без претходног обавештења корисника платних услуга.

Пружалац платних услуга дужан је да о променама каматне стопе из ст. 1. и 2. овог члана писмено обавести корисника платних услуга без одлагања на папиру или на другом трајном носачу података, осим ако оквирним уговором нису утврђени друкчији рокови и начин овог обавештавања.

Пружалац платних услуга дужан је да обезбеди једнак третман корисника платних услуга код обрачунавања и примене промена каматне стопе и курса замене валута из ст. 1. и 2. овог члана.

Раскид, односно ништавост оквирног уговора које захтева корисник платних услуга

Члан 20.

Корисник платних услуга има право да у било ком тренутку раскине оквирни уговор без отказног рока, осим ако је оквирним уговором утврђен отказни рок, који не може бити дужи од месец дана.

Корисник платних услуга има право да раскине оквирни уговор и у другим случајевима утврђеним законом којим се уређују облигациони односи или другим законом.

Ако корисник платних услуга раскине оквирни уговор, дужан је да плати накнаду само за платне услуге пружене до дана тог раскида, а ако је таква накнада плаћена унапред, пружалац платних услуга дужан је да кориснику платних услуга врати сразмерни део плаћене накнаде.

Пружалац платних услуга не може кориснику платних услуга наплатити накнаду за раскид оквирног уговора.

Корисник платних услуга може захтевати да се одредбе оквирног уговора које су у супротности са информацијама пруженим у предуговорној фази у складу с чланом 17. став 1. овог закона, односно одредбе које се односе на информације из члана 16. овог закона које нису претходно достављене кориснику платних услуга – утврде ништавим.

Право пружаоца платних услуга на раскид оквирног уговора

Члан 21.

Ако је тако утврђено оквирним уговором, пружалац платних услуга има право да раскине оквирни уговор закључен на неодређено време, уз отказни рок који не може бити краћи од два месеца.

Пружалац платних услуга може раскинути оквирни уговор и у другим случајевима утврђеним законом којим се уређују облигациони односи или другим законом.

Пружалац платних услуга дужан је да обавештење о раскиду оквирног уговора достави кориснику платних услуга у писменој форми.

Ако пружалац платних услуга раскине оквирни уговор, на обавезу корисника платних услуга да плати накнаду сходно се примењују одредбе члана 20. ст. 3. и 4. овог закона.

Информације за платиоца пре и након извршења појединачне платне трансакције

Члан 22.

Платиочев пружалац платних услуга дужан је да, пре извршења појединачне платне трансакције коју платилац иницира на основу оквирног уговора, достави платиоцу, на његов захтев, прецизне информације о року за извршење те платне трансакције и накнадама које ће му бити наплаћене, а ако пружалац платних услуга збирно наплаћује те накнаде – и о врсти и висини сваке појединачне накнаде која чини збирну накнаду.

Платиочев пружалац платних услуга који на основу оквирног уговора извршава појединачну платну трансакцију дужан је да, одмах након задужења платиочевог платног рачуна или након пријема платног налога ако платилац не користи платни рачун, платиоцу достави следеће информације:

1) референтну ознаку или друге податке који платиоцу омогућавају идентификацију појединачне платне трансакције и информације које се односе на примаоца плаћања;

2) износ платне трансакције у валути у којој је платиочев платни рачун задужен или у валути коју је платилац навео у платном налогу;

3) износ било које накнаде која се платиоцу наплаћује за извршење појединачне платне трансакције, а ако пружалац платних услуга збирно наплаћује ове накнаде – и врсту и висину сваке појединачне накнаде која чини збирну накнаду;

4) износ камате коју плаћа платилац, ако се та камата плаћа;

5) ако се врши замена валуте – курс замене валута који је при извршавању платне трансакције користио платиочев пружалац платних услуга, као и износ платне трансакције након замене валуте;

6) датум валуте задужења платног рачуна, односно датум пријема платног налога.

Платиочев пружалац платних услуга дужан је да платиоцу достави информације из става 2. овог члана на папиру или на другом трајном носачу података.

Оквирним уговором може се утврдити да пружалац платних услуга информације из става 2.

овог члана платиоцу пружа периодично, и то најмање једном месечно, на уговорени начин који том платиоцу омогућава да ове информације сачува и репродукује у непромењеном облику.

Пружалац платних услуга дужан је да платиоцу – потрошачу на његов захтев, без накнаде, једном месечно на папиру или на другом трајном носачу података у складу с тим захтевом доставља информације из става 2. овог члана о појединачним извршеним платним трансакцијама.

Информације за примаоца плаћања након извршења појединачне платне трансакције

Члан 23.

Пружалац платних услуга примаоца плаћања који на основу оквирног уговора извршава појединачну платну трансакцију дужан је да одмах након извршења ове трансакције примаоцу плаћања достави следеће информације:

1) референтну ознаку или друге податке који примаоцу плаћања омогућавају идентификацију појединачне платне трансакције, као и информације о платиоцу и друге податке који су пренети уз ту платну трансакцију у складу са законом;

2) износ платне трансакције у валути у којој је одобрен платни рачун примаоца плаћања или у валути у којој су новчана средства стављена на располагање примаоцу плаћања;

3) износ било које накнаде која се наплаћује примаоцу плаћања за извршавање појединачне платне трансакције, а ако пружалац платних услуга збирно наплаћује ове накнаде – и врсту и висину сваке појединачне накнаде која чини збирну накнаду;

4) износ камате коју плаћа прималац плаћања, ако се та камата плаћа;

5) ако се врши замена валуте – курс замене валута који је при извршавању платне трансакције користио пружалац платних услуга примаоца плаћања, као и износ платне трансакције пре замене валуте;

б) датум валуте одобрења платног рачуна примаоца плаћања, односно датум када су средства стављена на располагање примаоцу плаћања.

На обавезе пружаоца платних услуга примаоца плаћања да пружи примаоцу плаћања информације из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе члана 22. ст. 3. до 5. овог закона.

Предговорне информације и оквирни уговор о платном инструменту за плаћања мале новчане вредности

Члан 24.

Изузетно од члана 17. став 1. овог закона, пружалац платних услуга дужан је да, пре закључења оквирног уговора о платном инструменту за плаћања мале новчане вредности, кориснику платних услуга достави следеће информације:

1) информације о битним карактеристикама и могућим начинима коришћења овог платног инструмента;

2) информације о одговорности пружаоца платних услуга и корисника платних услуга за неодобрену, неизвршену или неправилно извршену платну трансакцију;

3) информације о накнадама које пружалац платних услуга наплаћује кориснику платних услуга;

4) информације о другим битним околностима које су кориснику платних услуга неопходне

за доношење одлуке о закључењу оквирног уговора о овом платном инструменту;

5) информације о томе где су кориснику платних услуга доступне друге информације из члана 17. став 1. овог закона.

Изузетно од члана 16. ст. 1. и 3. овог закона, оквирни уговор о платном инструменту за плаћања мале новчане вредности обавезно садржи елементе, односно информације из става 1. овог члана, а не мора се закључити у писменој форми.

Изузетно од члана 18. овог закона, оквирним уговором о платном инструменту за плаћања мале новчане вредности може се утврдити да пружалац платних услуга није дужан да измене и допуне оквирног уговора предложи у писменој форми.

Информације пре и након извршења појединачне платне трансакције код платног инструмента за плаћања мале новчане вредности

Члан 25.

Оквирним уговором о платном инструменту за плаћања мале новчане вредности може се утврдити да пружалац платних услуга пре извршења платне трансакције није дужан да платиоцу доставља информације из члана 22. став 1. овог закона.

Изузетно од одредаба чл. 22. и 23. овог закона, оквирним уговором о платном инструменту за плаћања мале новчане вредности може се утврдити да је пружалац платних услуга дужан да након извршења појединачне платне трансакције кориснику платних услуга пружи следеће информације:

1) референтну ознаку или друге податке који кориснику платних услуга омогућавају идентификацију појединачне платне трансакције;

2) износ појединачне платне трансакције или укупан износ свих платних трансакција исте врсте које су извршене у корист истог примаоца плаћања;

3) износ сваке накнаде коју пружалац платних услуга наплаћује за појединачну платну трансакцију или укупан износ накнада које овај пружалац наплаћује за све платне трансакције исте врсте које су извршене у корист истог примаоца плаћања.

Оквирним уговором о платном инструменту за плаћања мале новчане вредности може се утврдити да пружалац платних услуга није дужан да кориснику платних услуга пружи ни информације из става 2. овог члана, ако се овај инструмент употребљава анонимно или ако нема техничких могућности да се пруже ове информације за одређену врсту тог инструмента.

У случају из става 3. овог члана, пружалац платних услуга дужан је да платиоцу омогући проверу стања расположивих новчаних средстава на платном инструменту.

3. Уговор о једнократној платној трансакцији

Претходне информације о једнократној платној трансакцији

Члан 26.

Пружалац платних услуга дужан је да, пре закључења уговора о једнократној платној трансакцији, кориснику платних услуга достави или учини лако доступним следеће информације:

1) податке о јединственој идентификационој ознаци или друге податке које је корисник платних услуга дужан да наведе ради правилног издавања или извршења платног налога, односно ради правилног иницирања или извршења платне трансакције;

2) рок за извршење платне трансакције;

3) врсту и висину свих накнада које пружалац платних услуга наплаћује кориснику платних услуга, а ако пружалац платних услуга збирно наплаћује ове накнаде – и врсту и висину сваке појединачне накнаде која чини збирну накнаду;

4) ако се врши замена валуте – курс замене валута, односно референтни курс који пружалац платних услуга користи за платну трансакцију.

На захтев корисника платних услуга, пружалац платних услуга дужан је да информације из става 1. овог члана том кориснику достави на папиру или другом трајном носачу података.

Пружалац платних услуга може кориснику платних услуга пружити информације из става 1. овог члана у облику нацрта уговора о једнократној платној трансакцији или платног налога који садржи ове информације.

Ако је уговор о једнократној платној трансакцији, на захтев корисника платних услуга, закључен коришћењем средства за комуникацију на даљину које пружаоцу платних услуга не омогућава да испуни обавезе из ст. 1. и 2. овог члана, овај пружалац дужан је да ове обавезе испуни одмах након извршења платне трансакције.

Пружалац платних услуга дужан је да кориснику платних услуга учини лако доступним и друге информације из члана 17. став 1. овог закона које су битне за извршење једнократне платне трансакције.

Информације за платиоца пре иницирања платне трансакције

Члан 26а

Пружалац услуге иницирања плаћања дужан је да при пружању ове услуге, поред информација из члана 26. овог закона, пре иницирања платне трансакције, платиоцу достави или му учини лако доступним следеће јасне и свеобухватне информације:

1) пословно име и седиште пружаоца услуге иницирања плаћања, као и пословно име и седиште, односно адресу заступника или огранка у Републици Србији преко кога пружа услугу иницирања плаћања и било коју другу адресу на којој се корисник платних услуга може обратити пружаоцу услуге иницирања плаћања, укључујући и и-мејл адресу;

2) назив и адресу седишта органа надлежног за надзор над пружаоцем услуге иницирања плаћања, његовим заступником или огранком, а у вези с пружањем услуге иницирања плаћања у Републици Србији.

На захтев корисника услуге иницирања плаћања, пружалац услуге иницирања плаћања дужан је да информације из става 1. овог члана том кориснику достави на папиру или другом трајном носачу података.

Пружалац услуге иницирања плаћања може кориснику ове услуге пружити информације из става 1. овог члана у облику нацрта уговора о услузи иницирања плаћања који садржи ове информације.

Ако је уговор о услузи иницирања плаћања, на захтев корисника те услуге, закључен коришћењем средства за комуникацију на даљину које пружаоцу услуге иницирања плаћања не омогућава да испуни обавезе из ст. 1. и 2. овог члана, овај пружалац је дужан да те обавезе испуни одмах након извршења платне трансакције.

Информације за платиоца и примаоца плаћања након иницирања платне трансакције

Члан 26б

Поред информација из чл. 26. и 26а овог закона, ако је платна трансакција иницирана преко пружаоца услуге иницирања плаћања, пружалац те услуге дужан је да, одмах након иницирања платне трансакције, достави платиоцу или му учини доступним, а ако је примењиво и примаоцу плаћања, следеће информације:

- 1) потврду о успешном издавању платног налога код пружаоца платних услуга који води рачун платиоца;
- 2) ознаку којом се платиоцу и примаоцу плаћања омогућава идентификација платне трансакције, а, када је то потребно, и примаоцу плаћања омогућава идентификација платиоца, као и информације које су пренете платном трансакцијом;
- 3) износ платне трансакције;
- 4) ако је примењиво, врсту и висину свих накнада које пружалац услуге иницирања плаћања наплаћује кориснику платних услуга у вези са иницираном платном трансакцијом, а ако тај пружалац збирно наплаћује ове накнаде – и врсту и висину сваке појединачне накнаде која чини збирну накнаду.

Информације за пружаоца платних услуга који води рачун платиоца при коришћењу услуге иницирања плаћања

Члан 26в

Ако је платни налог инициран преко пружаоца услуге иницирања плаћања, овај пружалац услуге је дужан да пружаоцу платних услуга који води рачун платиоца учини доступном референтну ознаку платне трансакције.

Информације за платиоца након пријема платног налога за извршење једнократне платне трансакције

Члан 27.

Платиочев пружалац платних услуга дужан је да, одмах након пријема платног налога за извршење једнократне платне трансакције, платиоцу достави или учини лако доступним следеће информације:

- 1) референтну ознаку или друге податке који платиоцу омогућавају идентификацију платне трансакције и информације које се односе на примаоца плаћања;
- 2) износ платне трансакције у валути наведеној у платном налогу;
- 3) износ било које накнаде која се наплаћује платиоцу за извршење платне трансакције, а ако пружалац платних услуга збирно наплаћује ове накнаде – и врсту и висину сваке појединачне накнаде која чини збирну накнаду;
- 4) ако се врши замена валуте – курс замене валута, односно референтни курс који при извршавању платне трансакције користи платиочев пружалац платних услуга, као и износ платне трансакције након замене валуте;
- 5) датум пријема платног налога.

Платиочев пружалац платних услуга дужан је да, на захтев платиоца, информације из става 1. овог члана достави платиоцу на папиру или другом трајном носачу података.

Информације за примаоца плаћања након извршења једнократне платне трансакције

Члан 28.

Пужалац платних услуга примаоца плаћања дужан је да примаоцу плаћања, одмах након извршења једнократне платне трансакције, достави или учини лако доступним следеће информације:

1) референтну ознаку или друге податке који примаоцу плаћања омогућавају идентификацију платне трансакције, као и информације о платиоцу и друге податке који су пренети уз ту платну трансакцију у складу са законом;

2) износ платне трансакције у валути у којој су му новчана средства стављена на располагање;

3) износ било које накнаде која се наплаћује примаоцу плаћања за извршење платне трансакције, а ако пружалац платних услуга збирно наплаћује ове накнаде – и врсту и висину сваке појединачне накнаде која чини збирну накнаду;

4) ако се врши замена валуте – курс замене валута који је при извршењу платне трансакције користио пружалац платних услуга примаоца плаћања, као и износ платне трансакције пре замене валуте;

5) датум када су средства стављена на располагање примаоцу плаћања.

Пружалац платних услуга примаоца плаћања дужан је да, на захтев примаоца плаћања, информације из става 1. овог члана том примаоцу достави на папиру или другом трајном носачу података.

Изузеће од обавезе пружања информација код једнократне платне трансакције

Члан 29.

Ако корисник платних услуга пружаоцу платних услуга изда платни налог за извршење једнократне платне трансакције употребом платног инструмента који му је, на основу оквирног уговора који се односи на издавање тог платног инструмента, издао други пружалац платних услуга – пружалац платних услуга који је примио платни налог није дужан да овом кориснику платних услуга пружи информације које су пружене или ће бити пружене на основу тог оквирног уговора.

4. Изузеци у вези са оквирним уговором и информисањем корисника платних услуга код међународних платних трансакција и платних трансакција у валути трећих држава

Члан 30.

Изузетно од члана 17. став 1. и члана 26. став 1. овог закона, у случају међународних платних трансакција или платних трансакција у валути трећих држава, пружалац платних услуга није дужан да кориснику платних услуга пре закључења уговора о платним услугама достави, односно учини лако доступним информације у вези с роком за извршење платне трансакције пружаоца платних услуга примаоца плаћања у трећој држави, ако у тренутку закључења овог уговора не располаже тим информацијама.

У случају из става 1. овог члана, оквирни уговор који се односи на трансакције из тог става не мора да садржи информације из тог става, а пружалац платних услуга дужан је да кориснику платних услуга пружи информације о очекиваном времену извршења платне трансакције.

Ако је уговором о платним услугама утврђено да пружалац платних услуга свом кориснику платних услуга наплаћује накнаду коју за извршење међународне платне трансакције или платне трансакције у валути трећих држава наплаћује други пружалац платних услуга или посредник који учествује у извршавању ових платних трансакција – пружалац платних услуга дужан је да корисника платних услуга пре иницирања платне трансакције обавести о висини те накнаде.

Ако у тренутку иницирања платне трансакције не располаже информацијама о тачној висини накнаде из става 3. овог члана, пружалац платних услуга дужан је да кориснику платних услуга пружи информације о очекиваној висини ове накнаде.

Пружалац и корисник платних услуга могу оквирним уговором којим се уређује извршавање међународних платних трансакција или платних трансакција у валути трећих држава искључиво употребом платних инструмената за плаћања мале новчане вредности утврдити да се одредбе чл. 24. и 25. овог закона не примењују.

5. Друге информације које се пружају кориснику платних услуга

Информације о попустима и посебним накнадама

Члан 31.

Ако прималац плаћања платиоцу нуди попуст у случају плаћања коришћењем одређеног платног инструмента, дужан је да га о томе обавести пре иницирања платне трансакције.

Ако пружалац платних услуга или друга страна укључена у платну трансакцију, који нису примаоци плаћања код те трансакције, од корисника платних услуга захтевају плаћање посебне накнаде за употребу одређеног платног инструмента, дужни су да га о томе обавесте пре иницирања платне трансакције.

Платилац има обавезу да плати накнаду из става 2. овог члана само ако је био упознат са њеним пуним износом пре иницирања платне трансакције.

Информације утврђене другим прописима

Члан 32.

Одредбе овог закона не искључују обавезу пружаоца платних услуга да пре закључења уговора о платним услугама, поред информација утврђених у овом закону, кориснику платних услуга пружи и све друге информације које је дужан да му пружа као кориснику услуга у складу са одредбама посебних прописа.

Глава III

ИЗВРШАВАЊЕ ПЛАТНИХ ТРАНСАКЦИЈА

1. Услови и начин извршења платне трансакције

Сагласност платиоца за извршење платне трансакције

Члан 33.

Пружалац платних услуга извршава платну трансакцију само ако је платилац дао сагласност за њено извршење.

Платилац даје сагласност за извршење платне трансакције пре њеног извршења, осим ако уговором о платним услугама није утврђено да платилац може дати сагласност након тог извршења.

Платилац даје сагласност за извршење платне трансакције или низа платних трансакција у форми и на начин који су утврђени уговором о платним услугама. Платилац сагласност за извршење платне трансакције може дати и преко примаоца плаћања и преко пружаоца услуге иницирања плаћања.

Ако платилац не да сагласност за извршење платне трансакције у складу са ставом 3. овог члана – сматра се да платна трансакција није одобрена.

Облик и садржина платног налога

Члан 34.

Народна банка Србије прописује облик, садржину и начин коришћења образаца платних

налога за извршење платних трансакција у динарима.

Пријем платног налога

Члан 35.

Сматра се да је пружалац платних услуга примио платни налог када му је тај налог достављен на начин утврђен уговором о платним услугама, без обзира на могуће претходно учешће пружаоца платних услуга у процесу израде и издавања тог платног налога.

Време пријема платног налога означава моменат када је платиочев пружалац платних услуга примио платни налог.

Ако платни налог није примљен у току пословног дана пружаоца платних услуга – сматра се да је примљен наредног пословног дана.

Пружалац платних услуга може утврдити моменат пред крај пословног дана тако да се за све платне налоге које прими након тог момента сматра да су примљени наредног пословног дана тог пружаоца.

Ако корисник платних услуга и пружалац платних услуга утврде да извршење платног налога почне на одређени дан или на дан на крају одређеног периода или на дан када платилац стави на располагање новчана средства свом пружаоцу платних услуга – сматра се да је платни налог примљен на тај утврђени дан. Ако тај дан није пословни дан пружаоца платних услуга, сматра се да је платни налог примљен наредног пословног дана тог пружаоца.

Платиочев платни рачун не може се задужити пре пријема платног налога.

Одбијање извршења платног налога

Члан 36.

Пружалац платних услуга не може одбити извршење платног налога када су испуњени сви услови утврђени у уговору о платним услугама, осим ако је друкчије утврђено прописом или када код пружаоца платних услуга постоји разумна сумња у погледу веродостојности платног налога или појединих његових елемената.

Пружалац платних услуга који води рачун не може одбити извршење платног налога, укључујући и платни налог дат преко пружаоца услуге иницирања плаћања, када су испуњени сви услови утврђени у уговору о платним услугама, осим у случајевима из става 1. овог члана.

Пружалац платних услуга обавештава корисника платних услуга о одбијању извршења платног налога или иницирања платне трансакције и, ако је могуће, о разлозима тог одбијања и поступку за исправку грешака које су узрок одбијања, осим ако то обавештавање није забрањено прописом.

Пружалац платних услуга дужан је да обавештење из става 3. овог члана пружи на начин утврђен уговором о платним услугама, и то без одлагања, а најкасније у року који је утврђен за извршење платне трансакције из члана 42. овог закона.

Оквирним уговором може се утврдити да пружалац платних услуга наплаћује разумну накнаду кориснику платних услуга за обавештење о одбијању извршења платног налога – ако је одбијање засновано на објективним разлозима.

Ако пружалац платних услуга одбије извршење платног налога у складу са овим чланом – сматра се да платни налог није ни примљен.

Опозив платног налога

Члан 37.

Платилац може опозвати платни налог у било ком тренутку пре наступања неопозивости тог налога.

Платилац опозива платни налог повлачењем сагласности за извршење платне трансакције или низа платних трансакција. Сагласност за извршење низа платних трансакција може се повући тако да се било која будућа платна трансакција у низу сматра неодобrenom.

Платилац повлачи сагласност из става 2. овог члана у форми и на начин који су утврђени уговором о платним услугама.

Неопозивост платног налога

Члан 38.

Корисник платних услуга не може опозвати платни налог након што га је примио платиочев пружалац платних услуга, осим у случајевима утврђеним овим чланом.

Када је платну трансакцију иницирао пружалац услуге иницирања плаћања или прималац плаћања или платилац преко примаоца плаћања – платилац не може опозвати платни налог након давања сагласности пружаоцу услуге иницирања плаћања да иницира платну трансакцију или давања сагласности за извршење платне трансакције примаоцу плаћања.

Изузетно од става 2. овог члана, ако платну трансакцију иницира прималац плаћања директним задужењем, платилац може опозвати платни налог примаоца плаћања до краја пословног дана који претходи дану утврђеном за задужење платиочевог платног рачуна.

Изузетно од става 2. овог члана, у случају из члана 35. став 5. овог закона, корисник платних услуга може опозвати платни налог до краја пословног дана који претходи дану утврђеном за почетак извршавања платног налога.

По истеку рокова из ст. 1. до 4. овог члана, корисник платних услуга платни налог може опозвати само на основу договора са својим или другим пружаоцем платних услуга који учествује у извршењу платне трансакције. Ако платну трансакцију иницира прималац плаћања или платилац преко примаоца плаћања, опозив платног налога по истеку рокова из ст. 2. и 3. овог члана не може се извршити без сагласности примаоца плаћања.

Оквирним уговором може се утврдити да пружалац платних услуга може кориснику платних услуга наплатити накнаду за опозив платног налога по истеку рокова из ст. 1. до 4. овог члана.

Валута платне трансакције и информације у вези с променом валуте плаћања

Члан 39.

Платна трансакција извршава се у валути о којој се договоре корисник платних услуга и његов пружалац платних услуга, у складу с прописима којима се уређује девизно пословање.

Ако прималац плаћања пре иницирања платне трансакције нуди платиоцу услугу промене валуте плаћања или ако је пре иницирања платне трансакције ова промена понуђена платиоцу на банкомату, на продајном месту или од стране примаоца плаћања – лице које нуди ту промену дужно је да платиоца упозна са информацијама о курсу замене валуте који би се користио за ову промену и о накнадама које би се од њега наплатиле у вези с том променом.

Промена валуте из става 2. овог члана не може се извршити без сагласности платиоца.

Народна банка Србије може прописати додатне захтеве у вези са информисањем о промени

валуте плаћања.

Накнаде пружаоца платних услуга у вези са извршењем платне трансакције

Члан 40.

Пружалац платних услуга може кориснику платних услуга наплатити само оне накнаде у вези са извршењем платне трансакције о којима га је претходно обавестио у складу с чл. 17, 22, 24, 26. и 31. овог закона.

Корисник платних услуга плаћа накнаде из става 1. овог члана пружаоцу платних услуга с којим је закључио уговор о платним услугама, тј. платилац и прималац плаћања те накнаде плаћају свако свом пружаоцу платних услуга.

Платиочев пружалац платних услуга, пружалац платних услуга примаоца плаћања и посредник који за рачун пружаоца платних услуга учествује у извршавању платне трансакције – дужни су да при извршавању платне трансакције од платиоца до примаоца плаћања пренесу укупан износ платне трансакције утврђен у платном налогу.

Изузетно од става 3. овог члана, прималац плаћања и његов пружалац платних услуга могу уговорити да пружалац платних услуга који наплаћује накнаде за своје учешће у извршењу платне трансакције те накнаде наплати из износа платне трансакције који се преноси пре одобравања новчаних средстава на рачун примаоца плаћања или стављања тих средстава на располагање примаоцу плаћања. У том случају, пружалац платних услуга дужан је да, након извршења платне трансакције, у информацијама из чл. 23. и 28. овог закона одвојено прикаже укупан износ платне трансакције и накнаде наплаћене примаоцу плаћања.

Одредбе овог члана не доводе у питање одредбе споразума закључених између пружалаца платних услуга којима се уређује међусобна наплата накнада и других трошкова у вези са извршавањем платних трансакција.

Попусти и накнаде примаоца плаћања

Члан 41.

Прималац плаћања може платиоцу да понуди попуст за коришћење платне картице или другог платног инструмента, а пружалац платних услуга не може да спречи ни на било који начин да ограничи примаоца плаћања да понуди тај попуст.

Прималац плаћања не може од платиоца захтевати посебну накнаду за коришћење платне картице или другог платног инструмента.

Надзор, укључујући инспекцијски надзор, над применом става 2. овог члана код примаоца плаћања који је трговац у смислу закона којим се уређује заштита потрошача врше одговарајући органи државне управе, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе у складу с тим законом.

Рок за извршење платне трансакције за платиоцевог пружаоца платних услуга

Члан 42.

Код домаће платне трансакције која се извршава у динарима, платиочев пружалац платних услуга дужан је да обезбеди да износ ове трансакције буде одобрен на рачуну пружаоца платних услуга примаоца плаћања истог пословног дана када је платиочев пружалац платних услуга примио платни налог.

Код платних трансакција које нису обухваћене ставом 1. овог члана примењују се рокови за извршење платне трансакције утврђени овим законом, односно другим прописима.

Достављање платног налога преко пружаоца платних услуга примаоца плаћања

Члан 43.

Пружалац платних услуга примаоца плаћања дужан је да платиочевом пружаоцу платних услуга достави платни налог који је издао прималац плаћања или платилац преко примаоца плаћања, у року утврђеном између примаоца плаћања и његовог пружаоца платних услуга.

У случају директног задужења, пружалац платних услуга примаоца плаћања дужан је да платни налог из става 1. овог члана достави у року који платиочевом пружаоцу платних услуга омогућава да на уговорени датум доспећа (утврђени дан) одобри рачун пружаоца платних услуга примаоца плаћања за износ платне трансакције.

Извршење платне трансакције примаоцу плаћања

Члан 44.

Пружалац платних услуга примаоца плаћања дужан је да без одлагања примаоцу плаћања одобри средства на његовом платном рачуну или, ако прималац плаћања нема платни рачун код тог пружаоца платних услуга, да му та средства стави на располагање:

1) ако је пружаоцу платних услуга примаоца плаћања на рачуну одобрен износ платне трансакције за примаоца плаћања или ако је овај пружалац за примаоца плаћања примио тај износ на други начин;

2) ако је тај пружалац примио све информације неопходне за одобрење платног рачуна примаоца плаћања или стављање средстава на располагање примаоцу плаћања.

Пружалац платних услуга примаоца плаћања дужан је да примаоцу плаћања омогући располагање средствима одмах након одобравања тих средстава на платном рачуну овог примаоца.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана примењују се и када је пружалац платних услуга примаоца плаћања истовремено и платиочев пружалац платних услуга.

Ако корисник платних услуга који није правно лице захтева исплату готовог новца с платног рачуна, пружалац платних услуга дужан је да му тај новац исплати одмах, без накнаде, с тим да ако је реч о исплати готовог новца у износу већем од 600.000 динара или ефективног страног новца у износу чија је динарска противвредност по званичном средњем курсу већа од 600.000 динара – пружалац платних услуга му та средства може исплатити најкасније наредног пословног дана.

Ако су средства на рачуну пружаоца платних услуга примаоца плаћања одобрена на дан који није пословни дан тог пружаоца, сматра се да је тај пружалац новчана средства за примаоца плаћања примио наредног пословног дана.

Датум валуте задужења и датум валуте одобрења

Члан 45.

Платиочев пружалац платних услуга дужан је да обезбеди да је датум валуте задужења платиочевог платног рачуна у вези са извршењем платне трансакције исти или каснији од датума када се тај платни рачун задужи за износ платне трансакције.

Пружалац платних услуга примаоца плаћања дужан је да обезбеди да је датум валуте одобрења платног рачуна примаоца плаћања у вези са извршењем платне трансакције најкасније пословни дан када су новчана средства платне трансакције одобрена на рачуну тог пружаоца.

Датум валуте и располагање новчаним средствима у случају уплате готовог новца на платни рачун

Члан 46.

У случају домаће платне трансакције, ако корисник платних услуга на платни рачун код пружаоца платних услуга који води тај рачун уплати готов новац у валути тог платног рачуна – пружалац платних услуга дужан је да обезбеди да датум валуте одобрења тог платног рачуна буде датум када је примио готов новац.

Пружалац платних услуга дужан је да обезбеди да прималац плаћања може располагати новчаним средствима одмах по пријему готовог новца, у складу са ограничењима из члана 44. став 4. овог закона.

На време пријема готовог новца из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе члана 35. овог закона.

Потврда расположивости новчаних средстава

Члан 46а

Пружалац платних услуга који води рачун дужан је да одмах након пријема захтева пружаоца платних услуга који је издавалац платног инструмента заснованог на платној картици одговори да ли је на платном рачуну платиоца расположив износ неопходан за извршење платне трансакције на основу платне картице, ако су испуњени следећи услови:

1) платиочевом платном рачуну се у тренутку пријема овог захтева може приступити преко интернета;

2) платилац је пружаоцу платних услуга који води рачун дао изричиту сагласност да одговори на такав захтев одређеног пружаоца платних услуга како би потврдио да је на платном рачуну платиоца расположив износ који одговара одређеној платној трансакцији на основу платне картице;

3) сагласност из тачке 2) овог става дата је пре слања првог таквог захтева.

Пружалац платних услуга који је издавалац платног инструмента заснованог на платној картици захтев из става 1. овог члана може доставити ако су испуњени следећи услови:

1) платилац му је дао изричиту сагласност да упути, односно да упућује такав захтев;

2) платилац је у износу из става 1. овог члана иницирао платну трансакцију на основу платне картице користећи платни инструмент заснован на платној картици;

3) пружалац платних услуга који је издавалац платног инструмента заснованог на платној картици аутентификује себе пред пружаоцем платних услуга који води рачун пре достављања сваког појединачног таквог захтева и успоставља комуникацију и размењује поруке и податке с њим на безбедан начин у складу с прописом из члана 75г овог закона.

Одговор из става 1. овог члана садржи само „да“ или „не“ без навођења стања на платном рачуну и не може да се чува нити да се користи у друге сврхе осим за извршавање платне трансакције.

Пружалац платних услуга који води рачун не може на основу одговора из става 1. овог члана онемогућити располагање новчаним средствима на платном рачуну платиоца.

Пружалац платних услуга који води рачун дужан је на захтев платиоца да га информише о пружаоцу платних услуга који је доставио захтев из става 1. овог члана и о датом одговору.

Одредбе ст. 1. до 5. овог члана не примењују се на платни инструмент заснован на картици на којој је похрањен електронски новац.

Правила о приступу платном рачуну у случају услуге иницирања плаћања

Члан 466

Ако се платном рачуну платиоца може приступити преко интернета, платилац има право да користи услугу иницирања плаћања коју пружа пружалац услуге иницирања плаћања.

При пружању услуге иницирања плаћања, пружалац те услуге дужан је да обезбеди следеће:

1) да ни у једном тренутку не држи новчана средства платиоца која су у вези са услугом иницирања плаћања коју пружа;

2) да персонализованим сигурносним елементима корисника платних услуга не може да приступи нико други сем тог корисника и издаваоца тих сигурносних елемената и да те елементе пружалац услуге иницирања плаћања преноси кроз сигурне и ефикасне канале;

3) да све друге информације о кориснику платних услуга до којих је дошао пружајући услугу иницирања плаћања може да достави само примаоцу плаћања ако је платилац за то дао изричиту сагласност;

4) да сваки пут када се иницира платна трансакција, у складу с прописом из члана 75г овог закона, на безбедан начин потврди свој идентитет пружаоцу платних услуга који води рачун платиоца и да на безбедан начин размењује поруке и податке с тим пружаоцем платних услуга који води рачун, платиоцем и примаоцем плаћања;

5) да не може да чува осетљиве податке о плаћању корисника платних услуга;

6) да не може да тражи друге податке осим оних који су неопходни за пружање услуге иницирања плаћања;

7) да податке користи, чува и приступа им једино ради пружања услуге иницирања плаћања, у складу са изричитим захтевом платиоца;

8) да не мења износ, примаоца плаћања, нити било који други елемент платне трансакције.

Ако је платилац дао изричиту сагласност за извршење платне трансакције, како би се омогућила примена његовог права да користи услугу иницирања плаћања, пружалац платних услуга који води рачун дужан је да обезбеди следеће:

1) да с пружаоцем услуге иницирања плаћања успостави комуникацију и размењује податке и поруке на безбедан начин у складу с прописом из члана 75г овог закона;

2) да одмах након пријема платног налога од пружаоца услуге иницирања плаћања – том пружаоцу достави или учини доступним све информације о иницирању платне трансакције и све доступне информације у вези са извршењем платне трансакције;

3) да платне налоге примљене преко пружаоца услуге иницирања плаћања ни на који начин не дискриминише у односу на платне налоге које је издао директно платилац, и то посебно у погледу временског распореда и брзине поступања, приоритета или накнада, осим из објективних разлога.

Пружање услуге иницирања плаћања не може да зависи од постојања уговорног односа за ту намену између пружаоца услуга иницирања плаћања и пружаоца платних услуга који воде рачуне.

Правила за приступ и употребу информација о платном рачуну код услуге пружања информација о рачуну

Члан 46в

Ако се платном рачуну може приступити преко интернета, корисник платних услуга има право да користи услугу пружања информација о рачуну.

При пружању услуге пружања информација о рачуну, пружалац те услуге дужан је да обезбеди следеће:

- 1) да пружа услуге само ако за то постоји изричита сагласност корисника платних услуга;
- 2) да персонализованим сигурносним елементима корисника платних услуга не може да приступи нико други сем тог корисника и издаваоца тих сигурносних елемената и да те елементе пружалац услуге пружања информација о рачуну преноси кроз сигурне и ефикасне канале;
- 3) да за сваку комуникациону сесију, у складу с прописом из члана 75г овог закона, потврди свој идентитет ка пружаоцу платних услуга који води рачун корисника платних услуга, и да на безбедан начин размењује поруке и податке с тим пружаоцем платних услуга и корисником платних услуга;
- 4) да приступа само платним рачунима које је за коришћење ове услуге одредио корисник платних услуга и информацијама о платним трансакцијама које се односе на те рачуне;
- 5) да не захтева осетљиве податке о плаћањима у вези с платним рачуном;
- 6) да податке користи, чува или им приступа једино ради пружања услуге пружања информација о рачуну, у складу са изричитом сагласношћу корисника платних услуга.

Ако је корисник платних услуга дао изричиту сагласност за пружање услуге пружања информација о рачуну, како би се омогућила примена његовог права да користи ту услугу, пружалац платних услуга који води рачун дужан је да обезбеди следеће:

- 1) да с пружаоцем услуге пружања информација о рачуну успостави комуникацију и размењује поруке и податке на безбедан начин у складу с прописом из члана 75г овог закона;
- 2) да не дискриминише захтеве за давање података које прими од пружаоца услуге пружања информација о рачуну, осим из објективних разлога.

Пружање услуге пружања информација о рачуну не може да зависи од постојања уговорног односа за ту намену између пружаоца услуга иницирања плаћања и пружаоца платних услуга који воде рачуне.

Ограничен приступ пружалаца платних услуга платним рачунима

Члан 46г

Пружалац платних услуга који води рачун може пружаоцу услуге пружања информација о рачуну или пружаоцу услуге иницирања плаћања одбити приступ платном рачуну ако постоје оправдани и доказима поткрепљени разлози у погледу неодобреног или преварног приступа платном рачуну, односно неодобреног или преварног иницирања платне трансакције тих пружалаца платних услуга.

Пружалац платних услуга који води рачун дужан је да у случају из става 1. овог члана на начин утврђен оквирним уговором обавести корисника платних услуга да је приступ платном рачуну одбијен и да наведе разлоге тог одбијања. Ако није у могућности да га о томе обавести пре одбијања приступа платном рачуну, пружалац платних услуга који води рачун дужан је да то учини одмах након одбијања приступа платном рачуну.

Изузетно од става 2. овог члана, пружалац платних услуга који води рачун неће обавестити платиоца у складу с тим ставом ако је давање таквог обавештења прописима забрањено или ако за то постоје објективно оправдани безбедносни разлози.

Пружалац платних услуга који води рачун поново ће омогућити приступ платном рачуну када престану да постоје разлози за одбијање тог приступа.

Ако пружалац платних услуга који води рачун одбије приступ платном рачуну у складу са ставом 1. овог члана, дужан је да о томе одмах обавести Народну банку Србије, уз достављање информација о свим битним детаљима и разлозима за одбијање тог приступа.

На основу обавештења из става 5. овог члана, Народна банка Србије предузима одговарајуће мере у складу са овим законом.

2. Употреба платних инструмената

Обавезе корисника платних услуга у вези с платним инструментом и персонализованим сигурносним елементима

Члан 47.

Корисник платних услуга дужан је да користи платни инструмент у складу с прописаним, односно уговореним условима којима се уређују издавање и коришћење тог инструмента и који су објективни, недискриминаторни и пропорционални.

Корисник платних услуга дужан је нарочито да одмах по пријему платног инструмента предузме све разумне и одговарајуће мере ради заштите персонализованих сигурносних елемената тог инструмента (нпр. лични идентификациони број).

Корисник платних услуга дужан је да одмах након сазнања о губитку, крађи или злоупотреби платног инструмента о томе обавести пружаоца платних услуга или лице које је овај пружалац одредио.

Обавезе пружаоца платних услуга у вези с платним инструментом

Члан 48.

Пружалац платних услуга који издаје платни инструмент дужан је да обезбеди следеће:

1) да су персонализовани сигурносни елементи платног инструмента доступни искључиво кориснику платних услуга коме је тај инструмент издат, не доводећи у питање обавезу корисника платних услуга из члана 47. став 2. овог закона;

2) да га корисник платних услуга у сваком тренутку може на одговарајући начин и без накнаде обавестити у складу с чланом 47. став 3. овог закона или захтевати да му се поново омогући коришћење платног инструмента у складу с чланом 49. став 5. овог закона;

3) да се спречи свако даље коришћење платног инструмента након што је корисник платних услуга обавестио пружаоца платних услуга у складу с чланом 47. став 3. овог закона, те да ако се ради о неодобреној платној трансакцији или одобреној платној трансакцији која је последица преваре или злоупотребе, одмах предузме све разумне мере ради повраћаја новчаних средстава.

Пружалац платних услуга не може кориснику платних услуга издати платни инструмент који он није захтевао, осим ако је већ издати платни инструмент потребно заменити.

Пружалац платних услуга сноси ризик достављања платног инструмента и персонализованих сигурносних елемената тог инструмента кориснику платних услуга.

Пружалац платних услуга дужан је да кориснику платних услуга достави доказ о томе да га је тај корисник обавестио у складу с чланом 47. став 3. овог закона, ако је корисник платних услуга поднео захтев за достављање тог доказа у року од 18 месеци од дана овог обавештавања.

Када корисник платних услуга обавести пружаоца платних услуга у складу с чланом 47. став 3. овог закона, пружалац платних услуга може кориснику платних услуга наплатити само непосредне трошкове замене платног инструмента.

Ограничење коришћења платног инструмента

Члан 49.

Платилац и пружалац платних услуга могу уговорити лимит потрошње за појединачну платну трансакцију или више платних трансакција у одређеном периоду, ако се ове трансакције извршавају на основу платног инструмента који се користи ради давања сагласности за извршење тих трансакција. Ако је платилац потрошач, овај лимит потрошње се обавезно уговара, осим ако је тај потрошач у писаној форми на папиру или трајном носачу података изричито захтевао да се тај лимит не уговори, односно да се укине.

Платилац и пружалац платних услуга могу оквирним уговором утврдити да пружалац платних услуга може онемогућити коришћење платног инструмента из става 1. овог члана (блокада платног инструмента), ако постоје оправдани разлози који се односе на сигурност платног инструмента, ако постоји сумња о неодобренем коришћењу платног инструмента или његовом коришћењу ради преваре или као последице преваре или ако постоји повећање ризика да платилац неће моћи да испуни своју обавезу плаћања када је коришћење платног инструмента повезано са одобрењем кредита платиоцу, односно дозвољеног прекорачења рачуна. Ако је платилац потрошач, блокада платног инструмента обавезно се уговара ако постоје оправдани разлози који се односе на сигурност платног инструмента или ако постоји сумња о неодобренем коришћењу платног инструмента или његовом коришћењу ради преваре или као последице преваре.

Пружалац платних услуга дужан је да обавести платиоца о намери блокаде платног инструмента и о разлозима те блокаде. Ако није у могућности да га о томе обавести пре блокаде платног инструмента, пружалац платних услуга дужан је да то учини одмах након ове блокаде. Обавештење о намери блокаде, односно о блокади платног инструмента пружалац платних услуга дужан је да платиоцу достави на начин утврђен оквирним уговором.

Изузетно од става 3. овог члана, пружалац платних услуга неће обавестити платиоца у складу с тим ставом ако је давање таквог обавештења прописима забрањено или ако за то постоје оправдани безбедносни разлози.

Пружалац платних услуга поново ће омогућити коришћење платног инструмента или ће га заменити новим – када престану да постоје разлози за његову блокаду.

Платне трансакције код којих износ трансакције није унапред познат

Члан 49а

Ако је платна трансакција на основу платне картице иницирана од стране примаоца плаћања или преко примаоца плаћања, а тачан износ трансакције није познат у тренутку када платилац даје сагласност за извршење платне трансакције – платиочев пружалац платних услуга не може резервисати средства на платиочевом платном рачуну ако платилац није дао сагласност за тачно одређен износ новчаних средстава који се може резервисати.

Платиочев пружалац платних услуга дужан је да ослободи резервацију новчаних средстава на платиочевом платном рачуну без одлагања након пријема информације о тачном износу

платне трансакције, а најкасније одмах након пријема платног налога.

3. Одговорност у вези са извршењем платних трансакција и повраћај износа платне трансакције

Одговорност платиоцевог пружаоца платних услуга и пружаоца услуге иницирања плаћања за неодобрену платну трансакцију

Члан 50.

Платиочев пружалац платних услуга одговоран је за извршење платне трансакције за коју не постоји сагласност платиоца дата у складу с чланом 33. овог закона (у даљем тексту: неодобрена платна трансакција).

Платиочев пружалац платних услуга одговоран за извршење неодобрене платне трансакције дужан је да одмах по сазнању, а најкасније наредног пословног дана након што је открио или био обавештен о тој платној трансакцији – изврши повраћај износа те трансакције платиоцу, осим ако платиочев пружалац платних услуга сумња да се ради о превари или злоупотреби на страни платиоца, у ком случају је тај пружалац платних услуга дужан да у року од десет дана од сазнања за неодобрену платну трансакцију поступи на један од следећих начина:

- 1) образложи платиоцу одбијање повраћаја и пријави превару, односно злоупотребу надлежном органу; или
- 2) изврши повраћај износа те трансакције платиоцу, ако након додатне провере закључи да платилац није учинио превару или злоупотребу.

Пружалац платних услуга из става 2. овог члана дужан је да платиочев платни рачун врати у стање у којем би био да неодобрена платна трансакција није извршена, тако да датум валуте одобрења платиоцевог платног рачуна буде најкасније датум када је рачун задужен за ту платну трансакцију.

Пружалац платних услуга из става 2. овог члана дужан је и да изврши повраћај износа свих накнада које је наплатио платиоцу, као и да изврши повраћај, односно плати износ свих камата на које би платилац имао право да неодобрена платна трансакција није извршена.

Ако је платна трансакција иницирана преко пружаоца услуге иницирања плаћања, одредбе ст. 1. до 4. овог члана примењују се на пружаоца платних услуга који води рачун.

Ако је пружалац услуге иницирања плаћања одговоран за неодобрену платну трансакцију из става 5. овог члана, дужан је да пружаоцу платних услуга који води рачун платиоца одмах по његовом захтеву надокнади износ оствареног губитка, односно износ који је у вези с повраћајем платио, укључујући и износ неодобрене платне трансакције.

У складу с чланом 60. став 2. овог закона, ако је платна трансакција из става 5. овог члана иницирана преко пружаоца услуге иницирања плаћања, пружалац услуге иницирања плаћања дужан је да докаже да је, у делу услуге коју он пружа, платна трансакција била аутентификована и правилно евидентирана и да на њено извршење није утицао никакав технички квар или други недостатак у делу услуге за коју је он одговоран, и дужан је да те доказе достави без одлагања на захтев пружаоца платних услуга који води рачун.

Одговорност платиоца за неодобрену платну трансакцију

Члан 51.

Изузетно од члана 50. овог закона, платилац сноси губитке који проистичу из извршења неодобрих платних трансакција до износа 3.000 динара, ако су те трансакције извршене услед коришћења:

- 1) изгубљеног или украденог платног инструмента, или
- 2) платног инструмента који је био злоупотребљен.

Изузетно од става 1. овог члана, платилац сноси све губитке који проистичу из извршења неодобрих платних трансакција, ако су те трансакције извршене због преварних радњи платиоца или неиспуњења његове обавезе из члана 47. овог закона услед његове намере или крајње непажње.

Платилац неће сносити губитке из овог члана у следећим случајевима:

1) ако губитак, крађу или злоупотребу платног инструмента платилац није могао открити пре извршења неодобрене платне трансакције, изузев у случају из става 2. овог члана;

2) ако је неодобрена платна трансакција последица радње или пропуста запосленог, заступника или огранка пружаоца платних услуга или другог лица коме су активности пружаоца платних услуга поверене, изузев у случају из става 2. овог члана;

3) ако пружалац платних услуга није у сваком тренутку обезбедио одговарајући начин обавештавања о изгубљеном, украденом или злоупотребљеном платном инструменту у складу с чланом 48. став 1. тачка 2) овог закона, осим у случају да су ти губици настали услед преварних радњи платиоца;

4) ако платиочев пружалац платних услуга не захтева поуздану аутентификацију корисника, осим ако су ти губици настали услед преварних радњи платиоца.

Ако платиочев пружалац платних услуга захтева поуздану аутентификацију корисника, а прималац плаћања или пружалац платних услуга примаоца плаћања не примени тражену поуздану аутентификацију корисника, дужан је да пружаоцу платних услуга платиоца надокнади штету коју је он због тога претрпео.

Платилац неће сносити губитке настале због неодобрих платних трансакција које су извршене након што је у складу с чланом 47. став 3. овог закона обавестио пружаоца платних услуга да је платни инструмент изгубљен, украден или злоупотребљен, осим ако су ти губици настали услед преварних радњи платиоца.

Изузетно од става 1. овог члана, Народна банка Србије може прописати да платилац сноси губитке који проистичу из извршења неодобрих платних трансакција до износа који је нижи од 3.000 динара, нарочито узимајући у обзир природу персонализованих сигурносних елемената платног инструмента и околности под којима је платни инструмент изгубљен, украден или злоупотребљен.

Искључење одговорности за неодобрене платне трансакције у електронском новцу

Члан 52.

Изузетно од одредаба чл. 50. и 51. овог закона, платиочев пружалац платних услуга не одговара за извршење неодобрене платне трансакције у електронском новцу ако не може да блокира платиочев платни рачун на којем се води електронски новац или платиочев платни инструмент за коришћење електронског новца, а укупна вредност тог електронског новца ни у једном тренутку не може прећи 15.000 динара.

Одговорност за неизвршену или неправилно извршену платну трансакцију или кашњење у извршењу платне трансакције коју је иницирао платилац

Члан 53.

Ако је платну трансакцију непосредно иницирао платилац, платиочев пружалац платних услуга одговара платиоцу за њено правилно извршење до пружаоца платних услуга примаоца плаћања у складу с чланом 42. овог закона.

Ако је платиочев пружалац платних услуга одговоран за неизвршену или неправилно извршену платну трансакцију, дужан је да одмах по сазнању изврши повраћај износа неизвршене или неправилно извршене платне трансакције платиоцу, односно да платиочев платни рачун врати у стање у којем би био да до неправилно извршене платне трансакције није ни дошло, осим ако је корисник платних услуга захтевао правилно извршење платне трансакције.

Платиочев пружалац платних услуга дужан је да у случају из става 2. овог члана обезбеди да је датум валуте одобрења платног рачуна платиоца у вези с неправилно извршеном платном трансакцијом најкасније датум када је платни рачун платиоца задужен за износ неправилно извршене платне трансакције.

Ако платиочев пружалац платних услуга платиоцу, а по потреби и пружаоцу платних услуга примаоца плаћања, пружи доказ да је рачун пружаоца платних услуга примаоца плаћања одобрен за износ платне трансакције у складу с чланом 42. овог закона – пружалац платних услуга примаоца плаћања одговара примаоцу плаћања за неизвршену, односно неправилно извршену платну трансакцију у складу с чланом 44. овог закона.

Пружалац платних услуга примаоца плаћања дужан је да у случају из става 4. овог члана обезбеди да је датум валуте одобрења платног рачуна примаоца плаћања у вези с неправилно извршеном или неизвршеном платном трансакцијом најкасније пословни дан када би новчана средства платне трансакције била одобрена да је платна трансакција извршена правилно у складу с чл. 44. и 45. овог закона.

Ако је платна трансакција извршена након времена утврђеног чл. 44. и 45. овог закона, пружалац платних услуга примаоца плаћања дужан је да, на захтев пружаоца платних услуга платиоца који иступа у име платиоца, обезбеди да је датум валуте одобрења најкасније пословни дан када би новчана средства платне трансакције била одобрена да је платна трансакција извршена правилно у складу с чл. 44. и 45. овог закона.

Пружалац платних услуга одговоран за неизвршену или неправилно извршену платну трансакцију или кашњење у извршењу платне трансакције дужан је да свом кориснику платних услуга изврши повраћај износа свих накнада које му је наплатио, као и да изврши повраћај, односно плати износ свих камата на које тај корисник има право у вези с неизвршеном или неправилно извршеном платном трансакцијом.

Ако је платну трансакцију иницирао платилац преко пружаоца услуге иницирања плаћања, платиочевим пружаоцем платних услуга у смислу ст. 1. до 4. и става 6. овог члана сматра се пружалац платних услуга који води рачун платиоца.

У случају платне трансакције из става 8. овог члана, пружалац услуге иницирања плаћања дужан је да докаже да је пружалац платних услуга који води рачун платиоца примио платни налог у складу с чланом 35. овог закона и да је, у делу услуге коју он пружа, платна трансакција била аутентификована и правилно евидентирана, те да на њено извршење није утицао никакав технички квар, нити други недостатак повезан с неизвршеном или неправилно извршеном платном трансакцијом или кашњењем у извршењу платне трансакције и дужан је да докаже о томе достави без одлагања на захтев пружаоца платних услуга који води рачун.

Ако је пружалац услуге иницирања плаћања одговоран за неизвршену или неправилно извршену платну трансакцију или кашњење у извршењу платне трансакције из става 8. овог члана – дужан је да пружаоцу платних услуга који води рачун платиоца одмах по његовом захтеву надокнади износ оствареног губитка, односно износ који је у вези с повраћајем платио.

Одговорност за неизвршену или неправилно извршену платну трансакцију или кашњење у извршењу платне трансакције коју је иницирао прималац плаћања или платилац преко примаоца плаћања

Члан 54.

Ако је платну трансакцију иницирао прималац плаћања или платилац преко примаоца плаћања, пружалац платних услуга примаоца плаћања одговара примаоцу плаћања за правилно достављање платног налога платиочевом пружаоцу платних услуга у складу с чланом 43. овог закона.

Ако није доставио, односно није правилно доставио платни налог у случају из става 1. овог члана, пружалац платних услуга примаоца плаћања дужан је да одмах по сазнању достави, односно поново достави тај налог платиочевом пружаоцу платних услуга.

Ако је платни налог достављен пружаоцу платних услуга платиоца након рока из члана 43. овог закона, пружалац платних услуга примаоца плаћања дужан је да обезбеди да датум валуте одобрења платног рачуна примаоца плаћања буде најкасније датум када би тај платни рачун био одобрен за износ платне трансакције да је платна трансакција извршена у року из тог члана.

Ако је износ платне трансакције коју је иницирао прималац плаћања или платилац преко примаоца плаћања одобрен на рачуну пружаоца платних услуга примаоца плаћања, овај пружалац одговара примаоцу плаћања за правилно извршење платне трансакције у складу с чл. 44. и 45. овог закона.

Ако је пружалац платних услуга примаоца плаћања одговоран у складу са ставом 4. овог члана, дужан је да обезбеди да датум валуте одобрења платног рачуна примаоца плаћања буде најкасније датум када би тај платни рачун био одобрен за износ платне трансакције да је платна трансакција извршена правилно.

Ако пружалац платних услуга примаоца плаћања пружи доказ примаоцу плаћања, а по потреби и платиочевом пружаоцу платних услуга, да није одговоран примаоцу плаћања у складу са ст. 1. до 4. овог члана – платиочев пружалац платних услуга одговоран је платиоцу за неизвршену или неправилно извршену платну трансакцију.

На поступање платиоцевог пружаоца платних услуга одговорног у складу са ставом 6. овог члана примењују се одредбе члана 53. ст. 2. и 3. овог закона.

Платиочев пружалац платних услуга није одговоран у складу са одредбом из става 6. овог члана ако докаже да је пружалац платних услуга примаоца плаћања примио износ платне трансакције, а постојало је незнатно кашњење у извршењу платне трансакције. У том случају, пружалац платних услуга примаоца плаћања дужан је да обезбеди да износ платне трансакције буде одобрен на платном рачуну примаоца плаћања тако да датум валуте одобрења овог рачуна буде најкасније датум на који би тај рачун био одобрен да је платна трансакција извршена правилно.

Пужалац платних услуга одговоран у складу са овим чланом дужан је да свом кориснику платних услуга изврши повраћај износа свих накнада које му је наплатио, као и да изврши повраћај, односно плати износ свих камата на које тај корисник има право у вези с неизвршеном

или неправилно извршеном платном трансакцијом.

Одговорност за коришћење јединствене идентификационе ознаке

Члан 55.

Ако је платни налог извршен у складу с јединственом идентификационом ознаком примаоца плаћања из тог налога, сматра се да је овај налог правилно извршен у делу који се односи на одређење примаоца плаћања, без обзира на друге податке достављене пружаоцу платних услуга.

Ако је јединствена идентификациона ознака коју је корисник платних услуга доставио пружаоцу платних услуга нетачна, пружалац платних услуга није одговоран за неизвршену или неправилно извршену платну трансакцију.

У случају из става 2. овог члана, на захтев корисника платних услуга, пружалац платних услуга дужан је да одмах предузме све разумне мере како би кориснику платних услуга био враћен износ платне трансакције, а пружалац платних услуга примаоца плаћања дужан је да у том циљу сарађује са платиочевим пружаоцем платних услуга, као и да му пружи све потребне информације како би дошло до повраћаја износа платне трансакције. Ако у случају из овог става не буде могућ повраћај новчаних средстава платиоцу, платиочев пружалац платних услуга ће на писмени захтев платиоца одмах доставити све расположиве информације које су платиоцу потребне за остваривање права на повраћај новчаних средстава (нпр. информације о примаочевом пружаоцу платних услуга и/или о примаоцу плаћања), укључујући ту и информације које је пружалац платних услуга примаоца плаћања дужан да пружи платиочевом пружаоцу платних услуга у складу са овим ставом.

Ако је тако утврђено у оквирном уговору, пружалац платних услуга може кориснику платних услуга наплатити посебну накнаду за предузимање мера из става 3. овог члана.

У случају неизвршене платне трансакције због нетачне јединствене идентификационе ознаке из става 2. овог члана, пружалац платних услуга дужан је да одмах по сазнању изврши повраћај износа неизвршене платне трансакције кориснику платних услуга.

Права и обавезе пружалаца платних услуга код платне трансакције која је последица преваре или злоупотребе и код појединих случајева неправилног извршења платне трансакције

Члан 56.

Ако од платиочевог пружаоца платних услуга прими захтев за повраћај новчаних средстава уз податке, информације и документацију на основу којих се утврди да је вероватно да се ради о платној трансакцији која је последица преваре или злоупотребе – пружалац платних услуга примаоца плаћања дужан је да, без обзира на испуњеност услова из члана 44. овог закона, не одобри ова средства на рачуну примаоца средстава, односно да онемогући располагање тим средствима примаоцу плаћања у периоду од наредна три пословна дана од дана пријема тих података, информација и документације.

Ако у случају из става 1. овог члана пружалац платних услуга примаоца плаћања, накнадно, али пре истека рока из тог става, добије од платиочевог пружаоца платних услуга податке, информације и документацију, укључујући и одговарајућу пријаву надлежном државном органу, што све заједно ван сваке разумне сумње упућује на закључак да се ради о превари или злоупотреби – пружалац платних услуга примаоца плаћања дужан је да:

1) без одлагања изврши повраћај новчаних средстава платиоцу ако прималац плаћања у року од 15 пословних дана од дана када га је његов пружалац платних услуга обавестио о подацима, информацијама, документацији и пријави из овог става није могао да докаже, односно учини вероватним порекло тих средстава или ако је одбио да пружи одговарајуће доказе;

2) омогући примаоцу плаћања располагање новчаним средствима након протекла 30 пословних дана од дана истека рока из става 1. овог члана ако је прималац плаћања у року из тачке 1) овог става доказао, односно учинио вероватним порекло тих средстава, а надлежни државни орган није донео и доставио акт о забрани располагања тим средствима.

Пружалац платних услуга примаоца плаћања одговоран је платиоцу за губитак настао услед платне трансакције из става 1. овог члана ако је примаоцу плаћања супротно ст. 1. и 2. тог члана омогућио располагање новчаним средствима а у одговарајућем поступку се утврди да је прималац плаћања извршио превару или злоупотребу или да је учествовао у извршењу преваре или злоупотребе.

Пружаоци платних услуга имају следећа права и обавезе код појединих случајева неправилног извршења домаће платне трансакције:

1) ако платиочев пружалац платних услуга пружаоцу платних услуга примаоца плаћања пренесе износ платне трансакције који прелази износ утврђен у платном налогу или ако грешком више пута изврши платни налог – пружалац платних услуга примаоца плаћања, на основу доказа платиоцевог пружаоца платних услуга који је ову грешку учинио, дужан је да му таква средства без одлагања врати;

2) ако је пружаоцу платних услуга примаоца плаћања пренет износ мањи од износа платне трансакције утврђеног у платном налогу, платиочев пружалац платних услуга може, у року из члана 42. овог закона, пружаоцу платних услуга примаоца плаћања пренети разлику и без захтева корисника платних услуга за правилним извршењем платне трансакције;

3) ако су средства пренета неком другом примаоцу плаћања, а не оном који је назначен у платном налогу, платиочев пружалац платних услуга може, у року из члана 42. овог закона, правилно извршити платну трансакцију и без захтева корисника платних услуга за правилним извршењем те трансакције, а пружалац платних услуга примаоца плаћања коме су погрешно пренета новчана средства у сваком случају је дужан да, на основу доказа платиоцевог пружаоца платних услуга који је учинио грешку, примљена средства без одлагања врати (пренесе као повраћај) платиоцевом пружаоцу платних услуга.

Повраћај средстава из става 2. тачка 1) и става 4. тач. 1) и 3) овог члана има приоритет у односу на извршавање свих других платних трансакција с платног рачуна на који су пренета та средства.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин примене одредаба овог члана, односно може утврдити поступак и поверити пружаоцима платних услуга да у складу с тим ближим условима и начином примене ових одредаба и поступком, додатно и детаљније уреде поступање у вези с применом тих одредаба.

Одговорност посредника за неодобрену, неизвршену или неправилно извршену платну трансакцију или кашњење у извршењу платне трансакције

Члан 57.

Пружалац платних услуга одговара кориснику платних услуга за неизвршену или неправилно извршену платну трансакцију и ако је за ову трансакцију одговоран посредник који учествује у извршењу платне трансакције између пружалаца платних услуга.

У случају из става 1. овог члана, пружалац платних услуга има право регреса према посреднику у износу који је исплатио кориснику платних услуга у складу с чл. 50, 53. и 54. овог закона.

Право регреса из става 2. овог члана не искључује право пружаоца платних услуга да од посредника захтева накнаду штете која је настала неизвршењем или неправилним извршењем платне трансакције, у складу са законом, односно уговором закљученим између пружаоца платних услуга и посредника.

Право регреса из става 2. овог члана примењује се и у случају када било који од посредника није применио поуздану аутентификацију корисника.

Обавеза утврђивања тока новчаних средстава у случају неодобрене, неизвршене или неправилно извршене платне трансакције

Члан 58.

У случају неодобрене, неизвршене или неправилно извршене платне трансакције, не доводећи у питање обавезе из чл. 50, 51. и 55. овог закона, пружалац платних услуга дужан је да, без обзира на одговорност за правилно извршење платне трансакције, по захтеву свог корисника платних услуга одмах предузме одговарајуће мере ради утврђивања тока новчаних средстава платне трансакције и овом кориснику без одлагања пружи информације о исходу предузетих мера.

Пружалац платних услуга за поступање у складу са ставом 1. овог члана не може од платиоца да наплати накнаду.

Одговорност за штету насталу због неодобрене, неизвршене или неправилно извршене платне трансакције или кашњења у извршењу платне трансакције

Члан 59.

Одредбе чл. 50, 53. и 54. овог закона не искључују право корисника платних услуга да од свог пружаоца платних услуга, односно пружаоца услуге иницирања плаћања у случају да је платна трансакција иницирана преко њега, у складу са законом, захтева накнаду штете настале извршењем неодобрене платне трансакције или неизвршењем или неправилним извршењем платне трансакције или кашњења у извршењу платне трансакције за коју је одговоран тај пружалац.

Терет доказивања извршења платне трансакције

Члан 60.

Ако корисник платних услуга тврди да није одобрио извршену платну трансакцију или да платна трансакција није извршена или да није правилно извршена – његов пружалац платних услуга, ако тврди супротно, за део услуге који он пружа, дужан је да докаже да је платна трансакција у том делу била аутентификована, правилно евидентирана и књижена и да на њено извршење није утицао никакав технички квар, нити други недостатак.

Ако је платна трансакција иницирана преко пружаоца услуге иницирања плаћања, пружалац услуге иницирања плаћања дужан је да докаже да је у делу услуге коју он пружа платна трансакција била аутентификована и правилно евидентирана и да на њено извршење није утицао никакав технички квар, нити други недостатак у делу услуге за коју је он одговоран.

Платна трансакција је аутентификована, у смислу ст. 1. и 2. овог члана, ако је пружалац платних услуга применом одговарајућих процедура проверио и потврдио употребу одређеног платног инструмента, укључујући и његове персонализоване сигурносне елементе.

Ако платилац тврди да није одобрио платну трансакцију извршену употребом платног

инструмента или иницирану преко пружаоца услуге иницирања плаћања – евиденција пружаоца платних услуга о употреби тог инструмента, односно о иницирању платне трансакције није нужно и довољан доказ да је платилац одобрио платну трансакцију, да је деловао преварно или да намерно или из крајње непажње није испунио обавезе из члана 47. овог закона.

Пружалац платних услуга, а сходном применом и пружалац услуге иницирања плаћања, у случају из става 4. овог члана, дужан је да обезбеди доказе који чине вероватним да је корисник платних услуга деловао преварно или да намерно или из крајње непажње није испунио обавезе из члана 47. овог закона.

Пружаоци платних услуга могу утврдити правила којима ће ближе уредити размену података и доказа у складу са одредбама овог члана и другим одредбама овог одељка, уз обавезу да Народну банку Србије обавесте о тим правилима најкасније 45 дана пре почетка њихове примене.

Народна банка Србије може прописати поступак и обавезу утврђивања правила из става 6. овог члана.

Обавештење, односно захтев као услов за повраћај износа или правилно извршење платне трансакције

Члан 61.

Пружалац платних услуга дужан је да кориснику платних услуга обезбеди повраћај износа у складу с чл. 50, 51, 53, 54. и 57. овог закона или правилно извршење платне трансакције у складу с чл. 53. и 54. овог закона, ако га овај корисник обавести о неодобреној, неизвршеној или неправилно извршеној платној трансакцији, односно ако захтева правилно извршење платне трансакције, и то одмах након сазнања о тој платној трансакцији, под условом да су то обавештење, односно тај захтев достављени најкасније у року од 13 месеци од дана задужења.

Ако кориснику платних услуга није обезбедио информације о платној трансакцији у складу с главом II овог дела закона – пружалац платних услуга одговоран за неодобрену, неизвршену или неправилно извршену платну трансакцију дужан је да овом кориснику обезбеди повраћај износа из става 1. овог члана и након истека рока од 13 месеци, ако га корисник платних услуга обавести о неодобреној, неизвршеној или неправилно извршеној платној трансакцији одмах након сазнања о тој трансакцији.

Ако је у извршење платне трансакције из става 1. овог члана био укључен и пружалац услуге иницирања плаћања – повраћај износа из тог става корисник платних услуга захтева од пружаоца платних услуга који води рачун тог корисника, не доводећи у питање примену одредаба члана 50. ст. 5. до 7. члана 53. ст. 1. до 6. и члана 58. овог закона.

Пружалац платних услуга и корисник платних услуга који није потрошач могу уговорити примену друкчијих рокова од оних утврђених овим чланом.

Искључење одговорности услед више силе или закона

Члан 62.

Одредбе ове главе не примењују се на одговорност пружаоца и корисника платних услуга у вези са извршењем платне трансакције у случају више силе која је спречила испуњење обавеза које проистичу из овог закона или ако је то утврђено другим законом.

Повраћај износа одобрене и правилно извршене платне трансакције

Члан 63.

Платиочев пружалац платних услуга дужан је да платиоцу на његов захтев изврши повраћај целокупног износа одобрене и правилно извршене платне трансакције, коју је иницирао прималац плаћања или платилац преко примаоца плаћања, ако су испуњени следећи услови:

1) да је платилац дао сагласност за извршење платне трансакције без утврђеног тачног износа платне трансакције;

2) да је износ платне трансакције виши од износа који би платилац разумно могао очекивати узимајући у обзир износе његових претходних платних трансакција, услове утврђене оквирним уговором и околности конкретне случаја.

Платиочев пружалац платних услуга може захтевати да платилац обезбеди доказе о чињеницама које се односе на испуњеност услова из става 1. овог члана. Платилац се не може позивати на услов из става 1. тачка 2) овог члана ако је виши износ платне трансакције последица замене валута по уговореном референтном курсу.

Платилац може поднети захтев из става 1. овог члана у року од 56 дана од датума задужења.

Платиочев пружалац платних услуга дужан је да платиоцу изврши повраћај целокупног износа платне трансакције или да га обавести о разлозима за одбијање захтева из става 1. овог члана – у року од десет пословних дана од дана пријема овог захтева. Датум валуте одобрења платиочевог платног рачуна може да буде најкасније датум када је рачун задужен за платну трансакцију из овог става.

Ако одбије захтев из става 1. овог члана, пружалац платних услуга дужан је да у обавештењу о разлозима за то одбијање платиоца обавести и о поступку остваривања заштите права и интереса корисника платних услуга, укључујући и вансудско решавање спорног односа, као и о поступцима који се могу покренути због повреде одредаба овог закона и о органу надлежном за вођење тих поступака.

У случају директног задужења код којег се иницира домаћа платна трансакција која се извршава у динарима или платна трансакција која се извршава у складу с прописом из члана 64. став 4. овог закона, не доводећи у питање став 8. овог члана, платилац има право на повраћај износа одобрене платне трансакције извршене путем тог директног задужења и када услови из става 1. овог члана нису испуњени.

У случају из става 6. овог члана, платиочев пружалац платних услуга не може одбити платиочев захтев за повраћај износа платне трансакције.

Платилац и његов пружалац платних услуга оквирним уговором могу утврдити да платилац нема право на повраћај износа платне трансакције из става 1. овог члана ако су испуњени следећи услови:

1) да је платилац непосредно свом пружаоцу платних услуга дао сагласност за извршење платне трансакције;

2) да је пружалац платних услуга или прималац плаћања најмање 28 дана пре дана доспећа на уговорени начин пружио платиоцу информације о будућој платној трансакцији.

4. Посебна правила за извршавање појединих платних трансакција

Извршење међународних платних трансакција и платних трансакција у валути трећих држава

Члан 64.

На извршење међународних платних трансакција и платних трансакција у валути трећих држава примењују се одредбе прописа којима се уређује девизно пословање.

На све што у вези са извршењем платних трансакција из става 1. овог члана није уређено прописима којима се уређује девизно пословање – примењују се одредбе ове главе.

Пружалац и корисник платних услуга могу уговорити да се поједине одредбе ове главе које се примењују на платне трансакције из става 1. овог члана, изузев чл. 44, 45. и 55. овог закона, не примењују у целини или делимично на те платне трансакције.

Изузетно од става 1. овог члана, Народна банка Србије може прописати пословне, техничке и друге захтеве који се примењују на платне трансакције које се извршавају у еврима унутар јединственог подручја за плаћања у еврима (енг. *SEPA - Single Euro Payments Area*).

Извршење платних трансакција по основу платних инструмената за плаћања мале новчане вредности

Члан 65.

Пружалац платних услуга и корисник платних услуга могу оквирним уговором о платном инструменту за плаћања мале новчане вредности утврдити следеће:

1) да пружалац платних услуга није дужан да обавести корисника платних услуга о одбијању извршења платног налога у складу с чланом 36. овог закона, ако је неизвршење платног налога очигледно из околности случаја;

2) да, изузетно од члана 38. овог закона, платилац ни у ком случају не може опозвати платни налог након његовог издавања или давања сагласности за извршење платне трансакције примаоцу плаћања;

3) да се примењују друкчији рокови од рокова утврђених у чл. 42. до 44. овог закона;

4) да се одредбе члана 47. став 3, члана 48. став 1. тач. 2) и 3) и ст. 4. и 5, као и члана 51. став 3. тачка 3) и став 4. овог закона не примењују ако се платни инструмент не може блокирати или се не може спречити његово даље коришћење;

5) да се одредбе члана 50, члана 51. ст. 1. и 2. и став 3. тач. 1) и 2) и члана 60. овог закона не примењују ако се платни инструмент користи анонимно или ако пружалац платних услуга из других разлога који проистичу из природе платног инструмента не може доказати да је платна трансакција била одобрена.

Извршење платних трансакција по основу меница

Члан 66.

Платна трансакција по основу менице је платна трансакција код које прималац плаћања иницира платну трансакцију за задужење платиочевог платног рачуна на основу менице и платног налога којим захтева пренос средстава с платиочевог рачуна на свој рачун.

Меница из става 1. овог члана, укључујући и електронску меницу, издаје се у складу са законом којим се уређује меница и представља неопозиву сагласност издаваоца менице дату његовом пружаоцу платних услуга да изврши платну трансакцију коју је ималац менице иницирао у складу с тим ставом.

Ако је меница из става 1. овог члана евидентирана у регистру меница и овлашћења који Народна банка Србије води у складу с прописима којима се уређује принудна наплата на новчаним средствима на рачуну, прималац плаћања може у складу с тим прописима иницирати

платну трансакцију за задужење платиоачевог текућег рачуна код било ког пружаоца платних услуга који води такав рачун.

Одредбе члана 63. овог закона не примењују се на платне трансакције по основу меница.

Одредбе ст. 1. до 4. овог члана не искључују нити умањују права која издавалац менице, ималац менице или друга лица која држе менице имају на основу закона којим се уређује меница, при чему када се ради о електронској меници, у циљу остваривања тих права, уместо оригинала електронске менице могу користити и званичан извод о електронској меници.

Народна банка Србије управља централним регистром електронских меница, који је саставни део регистра из става 3. овог члана и издаје извод из става 5. тог члана, који има својство веродостојне и јавне исправе.

Народна банка Србије ближе уређује електронску меницу, централни регистар електронских меница и званичан извод електронске менице из овог члана, евидентирање електронске менице, њено брисање и коришћење у оквиру овог регистра, приступ том регистру и обавезе банака у вези с тим приступом и коришћењем електронских меница, као и друга питања од значаја за рад тог регистра.

Задужење платног рачуна без платног налога

Члан 67.

Пружалац платних услуга задужиће платни рачун корисника платних услуга без платног налога у следећим случајевима:

1) у поступку извршења, односно принудне наплате који се води над тим корисником, у складу са законом;

2) ради наплате доспелих накнада за услуге које овај пружалац пружа у складу са одредбама овог закона, доспелих потраживања по основу кредита који је тај пружалац одобрио кориснику платних услуга или других доспелих потраживања пружаоца платних услуга према кориснику платних услуга, ако је такав начин наплате уговорен;

3) у другим случајевима прописаним законом.

Извршена платна трансакција из става 1. овог члана не сматра се неодобrenom платном трансакцијом.

Глава IV

ПЛАТНИ РАЧУНИ

1. Врсте платних рачуна

Врсте платних рачуна

Члан 68.

Платни рачун може бити текући рачун или други платни рачун.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин отварања, вођења и гашења текућих рачуна, као и њихову јединствену структуру, а може прописати и ближе услове и начин отварања, вођења и гашења других платних рачуна, као и њихову јединствену структуру.

Изузетно од става 2. овог члана, ближи услови и начин отварања, вођења и гашења девизних рачуна резидената код банака и рачуна нерезидената код банака, као и њихова јединствена структура, уређују се у складу с прописима о девизном пословању.

Заједнички платни рачун

Члан 69.

Заједнички платни рачун је платни рачун који пружалац платних услуга води за два или више корисника платних услуга, у складу са оквирним уговором о отварању, вођењу и гашењу заједничког платног рачуна.

Сваки корисник платних услуга који је појединачни имаоца заједничког платног рачуна може да располаже целокупним средствима на том рачуну, осим ако су уговором из става 1. овог члана утврђена ограничења за располагање средствима на овом рачуну.

Средства на заједничком платном рачуну могу се у целости користити за плаћање обавеза појединачног имаоца овог рачуна према трећим лицима.

Уговором из става 1. овог члана не може се ограничити право трећег лица да, у поступку стечаја или ликвидације, поступку извршења или принудне наплате који се води над појединачним имаоцем заједничког платног рачуна, своја потраживања према том имаоцу наплати на терет целокупних средстава на заједничком платном рачуну, осим ако законом није друкчије утврђено.

Текући рачун

Члан 70.

Текући рачун је платни рачун који се води код банке, а користи се за извршавање платних трансакција и за друге намене у вези са услугама које банке пружају корисницима платних услуга.

Рачуни који се воде у Управи за трезор, у складу с прописима којима се уређује буџетски систем, сматрају се текућим рачунима.

Јавни поштански оператор, платне институције и институције електронског новца не могу отварати, водити ни гасити текуће рачуне.

Рачуни које води Народна банка Србије

Члан 71.

Народна банка Србије води текуће и друге рачуне банака и Народне банке Србије, као и друге рачуне у складу с прописима и/или правилима рада платних система чији је оператор.

Народна банка Србије води систем консолидованог рачуна трезора, у складу са законом.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин отварања, вођења и гашења рачуна из става 1. овог члана, као и њихову јединствену структуру.

2. Подаци о платним рачунима

Усклађивање података у вези с текућим рачунима

Члан 72.

Банка је дужна да податке о статусним и другим променама правних лица и предузетника, а који се региструју код организације надлежне за вођење регистра привредних субјеката сваког радног дана преузима од те организације у електронској форми – на начин и под условима које та организација пропише.

Банка усклађује податке у вези с текућим рачунима правних лица и предузетника у року од три радна дана од дана преузимања података из става 1. овог члана.

Правна лица и предузетници дужни су да банку код које имају отворен текући рачунобавесте о статусној и другој промени која се региструје код других органа и организација, као и да предузму правне радње потребне за усклађивање података у вези са својим текућим рачунима са овом променом – у року од три дана од дана пријема решења о упису те промене.

Јединствени регистар рачуна

Члан 73.

Народна банка Србије у електронском облику води јединствени регистар текућих и других рачуна правних и физичких лица (у даљем тексту: Јединствени регистар рачуна).

Јединствени регистар рачуна садржи следеће податке о правним лицима и предузетницима који имају отворене текуће и друге рачуне:

- 1) ознаку рачуна правног лица или предузетника;
- 2) статус рачуна правног лица или предузетника;
- 3) датум отварања и гашења рачуна правног лица или предузетника, као и датум друге промене у вези с тим рачуном;
- 4) пословно име или скраћено пословно име правног лица или предузетника;
- 5) адресу седишта правног лица или предузетника и јединицу локалне самоуправе на чијој се територији налази ово седиште, а за страна правна лица и назив матичне државе;
- 6) матични број правног лица или предузетника, односно друга одговарајућа идентификациона ознака или број за страна правна лица;
- 7) порески идентификациони број правног лица или предузетника;
- 8) делатност правног лица или предузетника;
- 9) друге податке које пропише Народна банка Србије.

Јединствени регистар рачуна садржи следеће податке о потрошачима који имају отворене текуће и друге рачуне:

- 1) ознаку рачуна потрошача;
- 2) датум отварања и гашења рачуна потрошача, као и датум друге промене у вези с тим рачуном;
- 3) име и презиме потрошача;
- 4) јединствени матични број грађана за потрошача, односно друга одговарајућа идентификациона ознака или број за потрошаче који немају држављанство Републике Србије (нпр. број пасоша или евиденциони број који одређује надлежни државни орган);
- 5) адресу пребивалишта потрошача, односно адресу боравишта за потрошаче који немају пребивалиште;
- 6) податке из тач. 3) до 5) овог става о лицима која су овлашћена да располажу средствима на рачуну потрошача.

У Јединственом регистру рачуна не воде се подаци о стању и променама на рачуну.

Банке и друга лица која, у складу са законом, воде текуће и друге рачуне правних и физичких лица дужни су да Народној банци Србије редовно достављају податке о тим рачунима и одговарају за тачност тих података.

Народна банка Србије одговара за истоветност података из става 5. овог члана с подацима у

Јединственом регистру рачуна.

Подаци из Јединственог регистра рачуна који се односе на правна лица и предузетнике јавни су и доступни на Интернет презентацији Народне банке Србије.

Подаци из Јединственог регистра рачуна који се односе на потрошаче нису јавно доступни и на њих се примењују одредбе члана 74. овог закона и прописи којима се уређује заштита података о личности.

Ако привредно друштво, друго правно лице или предузетник дуже од шест месеци нема евидентиран ниједан текући рачун у Јединственом регистру рачуна, односно нема ниједан рачун у банци у том периоду супротно одредбама закона којим се уређује обављање плаћања правних лица и предузетника – Народна банка Србије донеће решење којим утврђује да су испуњени услови за покретање поступка принудне ликвидације над привредним друштвом или другим правним лицем, односно да су испуњени услови за брисање предузетника из регистра привредних субјеката.

Народна банка Србије решење из става 9. овог члана доставља организацији надлежној за вођење регистра привредних субјеката ради спровођења поступка принудне ликвидације привредног друштва или другог правног лица, односно ради брисања предузетника из тог регистра, у складу са законом којим се уређују привредна друштва.

Привредно друштво, односно правно лице или предузетник из става 9. овог члана дужно је да плати накнаду коју Народна банка Србије наплаћује за доношење решења из тог става, а солидарну одговорност за плаћање ове накнаде имају законски заступник тог лица и лице које има контролно учешће у привредном друштву или правном лицу.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин вођења Јединственог регистра рачуна, начин достављања података и податке који се воде у том регистру, као и начин остваривања увида у те податке.

3. Пружање платних услуга повезаних с платним рачуном

Посебна правила у вези с пружањем платних услуга повезаних с платним рачуном

Члан 73а

Одредбе чл. 73б до 73т овог закона примењују се на платне рачуне који корисницима платних услуга омогућавају коришћење услуга из члана 4. став 1. тач. 1) и 2) и тачка 3) подтачка (1) овог закона.

Услуге повезане с платним рачуном, у смислу овог закона, означавају све услуге које се односе на отварање, вођење и гашење платног рачуна, укључујући услуге из става 1. овог члана и дозвољено и недозвољено прекорачење рачуна.

Пружалац платних услуга у смислу чл. 73б до 73т овог закона означава банку, институцију електронског новца, платну институцију и јавног поштанског оператора.

Накнаде које пружалац платних услуга наплаћује у смислу ове главе закона означавају све накнаде и друге трошкове које корисник платних услуга плаћа пружаоцу платних услуга за услуге које су повезане с платним рачуном или у вези с тим услугама.

Забрана дискриминације

Члан 73б

При отварању рачуна потрошача који има законит боравак у Републици Србији забрањена

је свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, генетских особености, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, места боравка, културе, језика, старости, сексуалног опредељења или инвалидитета.

Листа репрезентативних услуга повезаних с платним рачуном

Члан 73в

Народна банка Србије прописује листу од најмање десет а највише двадесет репрезентативних услуга повезаних с платним рачуном за које корисници платних услуга плаћају накнаде, а које нуди најмање један пружалац платних услуга у Републици Србији (у даљем тексту: листа репрезентативних услуга).

Листа репрезентативних услуга садржи утврђене изразе за сваку појединачну услугу повезану с платним рачуном и дефиницију сваке такве услуге.

При утврђивању листе репрезентативних услуга, Народна банка Србије узима у обзир услуге које корисници платних услуга најчешће користе у вези с платним рачуном, као и услуге које кориснике платних услуга излажу највећем трошку.

Листа репрезентативних услуга редовно се ажурира и објављује се на интернет презентацији Народне банке Србије.

Преглед услуга и накнада повезаних с платним рачуном

Члан 73г

Преглед услуга и накнада повезаних с платним рачуном (у даљем тексту: преглед услуга и накнада) јесте документ који садржи списак услуга с листе репрезентативних услуга које пружалац платних услуга има у понуди и податке о појединачној накнади за сваку такву услугу.

Свака услуга утврђена је изразом и дефинисана као у листи репрезентативних услуга, а могућа додатна објашњења у свему морају бити јасна, недвосмислена и разумљива.

Пружалац платних услуга дужан је да у примереном року пре закључења оквирног уговора о платним услугама које се односе на платни рачун (у даљем тексту: оквирни уговор о платном рачуну), истовремено с другим информацијама утврђеним овим законом, достави кориснику платних услуга и преглед услуга и накнада, без накнаде – на папиру или другом трајном носачу података, на начин који обезбеђује доказ о извршеном достављању.

Пружалац платних услуга дужан је да обезбеди да преглед услуга и накнада буде лако доступан на шалтерским местима у његовим просторијама и на његовој интернет презентацији, с тим да је пружалац платних услуга дужан да на захтев корисника платних услуга, без накнаде, достави овај преглед на папиру или другом трајном носачу података.

Народна банка Србије ближе прописује садржај и форму прегледа услуга и накнада.

Извештај о наплаћеним накнадама

Члан 73д

Пружалац платних услуга дужан је да кориснику платних услуга најмање једном годишње, без накнаде, достави извештај о свим наплаћеним накнадама за услуге повезане с платним рачуном (у даљем тексту: извештај о наплаћеним накнадама).

Изузетно од става 1. овог члана, пружалац платних услуга доставља извештај о наплаћеним накнадама кориснику платних услуга који није потрошач на захтев тог корисника.

Извештај о наплаћеним накнадама садржи и податке о примењеним каматним стопама и укупном износу камате, ако је пружалац платних услуга наплаћивао и/или плаћао камату у извештајном периоду за поједине услуге повезане с платним рачуном.

Пружалац платних услуга дужан је да у извештају о наплаћеним накнадама за услуге утврђене у листи репрезентативних услуга користи изразе и дефиниције утврђене у тој листи.

Извештај о наплаћеним накнадама садржи нарочито следеће информације:

1) појединачну накнаду по свакој услузи и учесталост коришћења сваке услуге током извештајног периода – а у случају да је више услуга обухваћено пакетом услуга, информације о накнади која је наплаћена за цео пакет, о томе колико је пута накнада за пакет наплаћена у извештајном периоду и о евентуалној додатној накнади која је наплаћена за услугу која прелази обим обухваћен накнадом за пакет;

2) укупан износ свих накнада наплаћених током извештајног периода за сваку услугу, сваки пружени пакет услуга и услуге које прелазе обим обухваћен накнадом за пакет;

3) висину каматне стопе на дозвољено и/или недозвољено прекорачење платног рачуна, ако је пружалац платних услуга пружао ову услугу у извештајном периоду, као и укупан износ наплаћене камате на дозвољено и/или недозвољено прекорачење у овом периоду;

4) висину пасивне каматне стопе, ако је пружалац платних услуга у извештајном периоду пружао услугу повезану с платним рачуном на коју се примењује ова стопа, као и укупан износ остварене камате у том периоду;

5) укупан износ накнада наплаћених за све услуге повезане с платним рачуном пружене током извештајног периода.

Извештај о наплаћеним накнадама мора бити посебан документ и мора садржати лакоуочљив и истакнут наслов „Извештај о наплаћеним накнадама” на врху прве странице, како би се разликовао од других докумената. Извештај о наплаћеним накнадама мора бити приказан и структуриран тако да је јасан и једноставан за читање и не може садржати нетачне информације, нити информације које могу створити погрешну представу о наплаћеним накнадама.

Износи накнада и камата у извештају о наплаћеним накнадама изражавају се у динарима или у другој валути о којој су се договорили корисник платних услуга и пружалац платних услуга, у складу с прописима којима се уређује девизно пословање.

Извештај о наплаћеним накнадама саставља се на српском језику, односно на другом језику у складу са оквирним уговором о платном рачуну.

Начин достављања извештаја о накнадама утврђује се оквирним уговором о платном рачуну. Пружалац платних услуга дужан је да на захтев корисника платних услуга достави извештај о наплаћеним накнадама на папиру.

Народна банка Србије може прописати изглед и садржај обрасца извештаја о наплаћеним накнадама.

Информације за кориснике платних услуга у вези с платним рачунима

Члан 73ђ

Пружаоци платних услуга дужни су да при оглашавању и уговарању услуга утврђених у листи репрезентативних услуга користе изразе и дефиниције утврђене у тој листи.

Пружаоци платних услуга могу у прегледу услуга и накнада и извештају о наплаћеним

накнадама, као додатак изразима утврђеним у листи репрезентативних услуга, користити и називе одређених производа (брендова).

Пружаоци платних услуга могу, при оглашавању и уговарању услуга утврђених у листи репрезентативних услуга, користити називе одређених производа (брендова), под условом да се на основу тих назива јасно могу препознати услуге дефинисане у тој листи.

Информације у вези с платним рачунима утврђене другим прописима

Члан 73е

Одредбе чл. 73в до 73ђ овог закона не искључују обавезу пружаоца платних услуга да пружи информације које је дужан да пружи у складу с другим одредбама овог закона и прописима којима се уређује заштита корисника финансијских услуга.

Интернет презентација за упоређивање накнада

Члан 73ж

Народна банка Србије на својој интернет презентацији објављује упоредиве податке о накнадама које пружаоци платних услуга наплаћују корисницима платних услуга, и то најмање за услуге наведене у листи репрезентативних услуга.

Народна банка Србије ближе уређује садржину и начин достављања и објављивања података из става 1. овог члана.

Платни рачуни у пакету с другим производом или услугом

Члан 73з

Ако се услуга отварања и вођења платног рачуна нуди у пакету с другим производом или услугом који нису повезани с тим рачуном, пружалац платних услуга дужан је да обавести корисника платних услуга о могућности отварања платног рачуна одвојено од тих производа или услуга, као и да му пружи одвојене информације у вези с трошковима и накнадама повезаним са сваком од других производа и услуга понуђених у том пакету.

4. Промена платног рачуна

Услуга промене платног рачуна

Члан 73и

Пружалац платних услуга дужан је да кориснику платних услуга који отвара или имаостворен платни рачун код новог пружаоца платних услуга (у даљем тексту: нови платни рачун) омогући промену платног рачуна у истој валути.

Промена платног рачуна врши се искључиво на основу овлашћења корисника платних услуга, са или без гашења платног рачуна који је отворен код претходног пружаоца платних услуга.

Код промене платног рачуна, претходни пружалац платних услуга дужан је да новом пружаоцу платних услуга пренесе:

1) информације о свим или појединим трајним налозима, виšekратним директним задужењима и виšekратним трансферима одобрења код којих је корисник платних услуга прималац плаћања (у даљем тексту: пријемни трансфер одобрења);

2) новчана средства на платном рачуну (расположиво позитивно стање), ако је корисник платних услуга овлашћењем из става 2. овог члана тражио и пренос тих средстава.

Одредбе овог закона којима се уређује промена рачуна примењују се сходно и на промену

платног рачуна корисника платних услуга код истог пружаоца платних услуга, тј. на промену платног рачуна када је исти пружалац платних услуга истовремено и претходни и нови пружалац платних услуга.

Овлашћење за промену платног рачуна

Члан 73ј

Нови пружалац платних услуга дужан је да започне с предузимањем радњи које се односе на промену платног рачуна по пријему овлашћења за промену платног рачуна које је доставио корисник платних услуга из члана 73и овог закона (у даљем тексту: овлашћење).

У случају заједничког платног рачуна, промена платног рачуна започиње по пријему овлашћења свих ималаца тог рачуна.

Овлашћење се саставља у писменој форми, на српском или другом језику о којем су се стране договориле, при чему је пружалац платних услуга дужан да одмах након пријема тог овлашћења кориснику платних услуга достави његов примерак или копију као доказ о пријему овлашћења.

Овлашћењем корисник платних услуга даје сагласност претходном и новом пружаоцу платних услуга за предузимање свих или појединих радњи код промене рачуна које су ти пружаоци дужни да спроведу у складу са овим законом.

Овлашћењем корисник платних услуга може одредити трајне налоге, сагласности за директна задужења, пријемне трансфере одобрења као и друге платне услуге чије се извршење преноси на нови платни рачун, под условом да нови пружалац платних услуга пружа те услуге.

Овлашћењем корисник платних услуга одређује дан почетка извршавања трајних налога и директних задужења с новог платног рачуна, при чему овај рок не може бити краћи од шест пословних дана од дана када је нови пружалац платних услуга примио документацију од претходног пружаоца платних услуга.

Обавезе пружалаца платних услуга код промене платног рачуна

Члан 73к

Нови пружалац платних услуга дужан је да у року од два пословна дана од дана пријема овлашћења за промену платног рачуна поднесе захтев претходном пружаоцу платних услуга да, у складу с тим овлашћењем, спроведе следеће радње:

1) достави новом пружаоцу платних услуга, као и кориснику платних услуга ако је он то изричито захтевао, листу постојећих трајних налога и доступне информације о сагласностима за директна задужења, чије извршење је корисник платних услуга тражио да се пренесе на нови платни рачун – у року од пет пословних дана од дана пријема овог захтева;

2) достави новом пружаоцу платних услуга, као и кориснику платних услуга ако је он то изричито захтевао, доступне информације о виšekратним пријемним трансферима одобрења и директним задужењима код којих је сагласност дата примаоцу плаћања или пружаоцу платних услуга примаоца плаћања, а која су извршена на платном рачуну корисника платних услуга у претходних тринаест месеци – у року од пет пословних дана од дана пријема овог захтева;

3) одбије извршење платне трансакције по основу пријемних трансфера одобрења и директних задужења почев од дана утврђеног у овлашћењу и о разлозима одбијања обавести платиоца и примаоца плаћања, ако нема успостављен систем за њихово аутоматско преусмеравање на нови платни рачун;

4) обустави извршење трајних налога почев од дана утврђеног у овлашћењу;

5) пренесе сва новчана средства с претходног платног рачуна (расположиво позитивностање) на нови платни рачун на дан утврђен у овлашћењу;

б) угаси платни рачун на дан утврђен у овлашћењу.

Претходни пружалац платних услуга дужан је да поступи по захтеву новог пружаоца платних услуга на начин и у роковима утврђеним у ставу 1. овог члана, у складу са овлашћењем.

Претходни пружалац платних услуга гаси рачун ако корисник платних услуга нема неизмирених обавеза по том рачуну и ако су извршене радње утврђене у ставу 1. тач. 1), 2) и 4) овог члана, не доводећи у питање одредбе овог закона које се односе на раскид оквирног уговора на захтев корисника платних услуга.

Ако нису испуњени услови за гашење рачуна из става 3. овог члана, претходни пружалац платних услуга без одлагања о томе обавештава корисника платних услуга.

Нови пружалац платних услуга, у року од пет пословних дана од дана пријема тражених информација из става 1. овог члана, а у складу са овлашћењем и свим примљеним информацијама, спроводи следеће радње:

1) активира трајне налоге које је корисник платних услуга одредио у овлашћењу и извршава их почев од дана утврђеног у овлашћењу;

2) обезбеђује услове за извршавање директних задужења која је корисник платних услуга одредио у овлашћењу почев од дана утврђеног у овлашћењу;

3) обавештава корисника платних услуга и о другим правима у вези са извршавањем директних задужења која су уговорена (нпр. право да се умањи износ директних задужења, да се сагласи са сваким појединачним директним задужењем, да блокира директно задужење);

4) платиоце који иницирају извршење виšekратних пријемних трансфера одобрења који су утврђени у овлашћењу обавештава о новом платном рачуну корисника платних услуга и доставља им копију или примерак овлашћења;

5) примаоце плаћања који иницирају платну трансакцију за директно задужење платног рачуна корисника платних услуга, а који су утврђени у овлашћењу, обавештава о новом платном рачуну и дану од када ће се директна задужења извршавати с тог платног рачуна, при чему нови пружалац платних услуга уз обавештење доставља и копију или примерак овлашћења.

Ако не располаже свим информацијама неопходним за обавештавање из става 5. тач. 4) и 5) овог члана, нови пружалац платних услуга може од претходног пружаоца платних услуга или корисника платних услуга захтевати достављање тих информација.

У случају да корисник платних услуга одлучи да платиоцима и/или примаоцима плаћања непосредно достави информације из става 5. тач. 4) и 5) овог члана, нови пружалац платних услуга дужан је да у року из тог става у писменој форми, на обрасцу који је утврдио унутрашњим актом, достави кориснику платних услуга податке о новом платном рачуну идану утврђеном у овлашћењу од када ће нови пружалац платних услуга почети да пружа платне услуге у вези с новим платним рачуном.

Претходни пружалац платних услуга не може блокирати платни инструмент пре дана утврђеног у овлашћењу, како пружање платних услуга кориснику платних услуга не би било прекинуто током промене платног рачуна, не доводећи у питање одредбе овог закона које се односе на ограничење коришћења платног инструмента.

Накнаде у вези с променом платног рачуна

Члан 73л

Пружалац платних услуга дужан је да кориснику платних услуга на његов захтев, безнакнаде, достави или учини лако доступним информације о постојећим трајним налозима и директним задужењима које корисник платних услуга има код тог пружаоца платних услуга.

Претходни пружалац платних услуга дужан је да кориснику платних услуга или новом пружаоцу платних услуга без накнаде достави информације из члана 73к став 1. тач. 1) и 2) овог закона.

За услуге из члана 73к овог закона, осим услуга утврђених у ст. 1. и 2. овог члана, и за гашење рачуна – пружалац платних услуга може наплатити кориснику платних услуга који није потрошач накнаду која мора бити разумна, у складу са стварним трошковима пружаоца платних услуга и не може бити виша од просечних накнада које се за те услуге наплаћују другим корисницима платних услуга.

Одговорност за штету насталу током промене платног рачуна

Члан 73љ

Пружалац платних услуга дужан је да без одлагања надокнади штету која је причињена кориснику платних услуга током промене платног рачуна, услед непоступања у складу с чл. 73ј и 73к овог закона.

Пружалац платних услуга није одговоран за штету из става 1. овог члана у случају више силе настале током промене платног рачуна која га је спречила да изврши обавезе утврђене законом.

Информације у вези с променом платног рачуна

Члан 73м

Пружалац платних услуга дужан је да кориснику платних услуга учини лако доступним информације о:

- 1) обавезама и одговорностима претходног и новог пружаоца платних услуга, у складу с чл. 73и до 73љ овог закона;
- 2) роковима за спровођење радњи из члана 73к овог закона;
- 3) накнадама које се наплаћују у вези с променом платног рачуна, ако такве накнадепостоје;
- 4) свим подацима које је корисник платних услуга дужан да достави пружаоцу платних услуга;
- 5) могућности вансудског решавања спорног односа у складу са законом којим се уређује заштита корисника финансијских услуга.

Информације из става 1. овог члана морају бити доступне без накнаде, на папиру или другом трајном носачу података, у свим просторијама пружаоца платних услуга којима корисници платних услуга имају приступ, као и на интернет презентацији пружаоца платних услуга.

Пружалац платних услуга дужан је да кориснику платних услуга, на његов захтев, без накнаде достави информације из става 1. овог члана.

5. Платни рачун са основним услугама

Право потрошача на платни рачун са основним услугама

Члан 73н

Не доводећи у питање примену одредаба закона којим се уређује спречавање прања новца и

финансирања тероризма и других одредаба овог закона, банка је дужна да потрошачу који има законит боравак у Републици Србији а нема отворен платни рачун – на његов захтев омогући отварање и коришћење платног рачуна са основним услугама.

Банка може омогућити потрошачу отварање и коришћење платног рачуна са основним услугама и посредством јавног поштанског оператора, ако јавни поштански оператор пружа платне услуге у име и за рачун те банке.

Платни рачун са основним услугама је платни рачун који се користи за извршавање платних трансакција у динарима.

Основне услуге које се односе на платни рачун из става 1. овог члана обухватају:

- 1) услуге које су потребне за отварање, вођење и гашење тог рачуна;
- 2) услуге које омогућавају уплату готовог новца на платни рачун;
- 3) услуге које омогућавају исплату готовог новца с платног рачуна на шалтерима или на банкоматима и другим сличним уређајима;

4) услуге извршавања платних трансакција, тј. преноса новчаних средстава с платног рачуна, односно на платни рачун, и то:

- (1) директним задужењем,
- (2) коришћењем платне картице, укључујући плаћања путем интернета,
- (3) трансфером одобрења, укључујући трајни налог, на одговарајућим уређајима, шалтерима банака и коришћењем интернета.

Банка је дужна да понуди услуге из става 1. овог члана при отварању рачуна из тог става само до оног обима у којој те услуге већ нуди потрошачима у вези с другим платним рачунима.

Услови за отварање, вођење (коришћење) и гашење платних рачуна потрошача са основним услугама морају бити недискриминаторски у смислу члана 73б овог закона.

Отварање платног рачуна са основним услугама

Члан 73њ

Банка је дужна да на захтев потрошача отвори платни рачун са основним услугама, или да тај захтев одбије, без одлагања, а најкасније у року од десет пословних дана од дана пријема уредног захтева.

Банка може одбити захтев за отварање платног рачуна са основним услугама ако потрошач код друге банке већ има отворен платни рачун који му омогућава коришћење услуга из члана 73н овог закона, осим ако потрошач да изјаву у писменој форми и достави обавештење друге банке о томе да ће платни рачун бити угашен.

У случају из става 2. овог члана, банка је дужна да претходно провери да ли потрошач има отворен платни рачун код друге банке или, ако не изврши ову проверу, да од потрошача прибави изјаву у писменој форми о томе да ли код друге банке има отворен рачун који му омогућава коришћење услуга из члана 73н овог закона.

Банке су дужне да међусобно сарађују у поступку провере из става 3. овог члана. Подаци које банке прикупљају и размењују у поступку те провере могу се прибављати у складу с чланом 74. став 4. тачка 1) овог закона и користити само у сврху отварања платног рачуна са основним услугама и у складу с прописима којима се уређује заштита података о личности.

Банка је дужна да у случају одбијања захтева за отварање платног рачуна са основним

услугама без одлагања, у писменој форми и без накнаде, достави потрошачу обавештење о одбијању и разлозима одбијања, осим ако је то обавештавање забрањено прописом.

Банка је дужна да у случају одбијања захтева за отварање платног рачуна са основним услугама потрошачу достави информације о праву на приговор и притужбу и о могућности вансудског решавања спорног односа у вези са отварањем платног рачуна са основним услугама, у складу са законом којим се уређује заштита корисника финансијских услуга.

Коришћење платног рачуна са основним услугама

Члан 73о

Банка је дужна да омогући потрошачу извршавање неограниченог броја платних трансакција у вези са услугама из члана 73н овог закона.

Банка је дужна да омогући потрошачу извршавање платних трансакција с платног рачуна са основним услугама у просторијама банке и/или путем интернета, ако банка нуди такву могућност.

Пружање других услуга уз платни рачун са основним услугама

Члан 73п

Банка може потрошачу, на његов захтев, одобрити дозвољено прекорачење платног рачуна са основним услугама и коришћење кредитне картице, у складу са законом којим се уређује заштита корисника финансијских услуга.

Банка не може условљавати отварање и коришћење платног рачуна са основним услугама уговарањем дозвољеног прекорачења или кредитне картице из става 1. овог члана, односно уговарањем друге додатне услуге.

Накнаде у вези с платним рачуном са основним услугама

Члан 73р

Банка је дужна да услуге из члана 73н овог закона пружа бесплатно или уз разумну накнаду, узимајући у обзир стварне трошкове које ће банка имати.

Народна банка Србије може, на основу претходно прибављеног мишљења министарства надлежног за социјална питања, прописати и ближе уредити обавезу банке да одређене врсте и одређен број платних услуга из члана 73н овог закона одређеним социјално угроженим категоријама потрошача пружа бесплатно, а може прописати и ограничење накнаде из става 1. овог члана.

Раскид оквирног уговора о платном рачуну са основним услугама

Члан 73с

На оквирни уговор о платном рачуну са основним услугама сходно се примењују одредбе главе II овог закона, ако овим чланом није друкчије утврђено.

Банка може једнострано раскинути оквирни уговор о платном рачуну са основним услугама ако је испуњен најмање један од следећих услова:

- 1) потрошач је намерно користио платни рачун у противправне сврхе;
- 2) на платном рачуну није извршена ниједна платна трансакција дуже од 24 узастопна месеца;

3) потрошач је право на платни рачун са основним услугама остварио на основу нетачних информација;

4) потрошач је накнадно отворио други платни рачун који му омогућава да користи услуге из члана 73н овог закона;

5) потрошач више нема законит боравак у Републици Србији.

Ако раскине оквирни уговор о платном рачуну са основним услугама због испуњености једног или више услова из става 2. тач. 2), 4) и 5) овог члана, банка је дужна да потрошачу без накнаде, у писменој форми, на папиру или на другом трајном носачу података, достави обавештење о разлозима за тај раскид, најкасније два месеца пре ступања на снагу тог раскида, осим ако је то обавештавање забрањено прописом.

Ако банка раскине оквирни уговор о платном рачуну са основним услугама због испуњености једног или оба услова из става 2. тач. 1) и 3) овог члана, раскид тог уговора производи правно дејство моментом утврђивања испуњености једног од тих услова.

Банка је дужна да у обавештењу о раскиду оквирног уговора о платном рачуну са основним услугама истакне информације о праву потрошача на приговор и притужбу и могућности вансудског решавања спорног односа у складу са законом којим се уређује заштита корисника финансијских услуга.

Опште информације о платним рачунима са основним услугама

Члан 73г

Народна банка Србије објављује информације о доступности платних рачуна са основним услугама, накнадама у вези с тим рачунима, условима и начину остваривања права на платни рачун са основним услугама, о праву потрошача на приговор и притужбу и о могућности вансудског решавања спорног односа у складу са законом којим се уређује заштита корисника финансијских услуга.

Банка је дужна да потрошачу, без накнаде, учини лако доступним информације и пружи објашњења у вези са обележјима платног рачуна са основним услугама, условима коришћења тог рачуна, као и накнадама у вези с тим рачуном.

Информације из става 2. овог члана морају да садрже и јасну назнаку о томе да уговарање додатних услуга није услов за отварање и коришћење платног рачуна са основним услугама.

Глава V

ТАЈНОСТ И ЗАШТИТА ПОДАТАКА О ПЛАТНИМ УСЛУГАМА

Тајност података о платним услугама

Члан 74.

Пословном тајном сматрају се подаци до којих је у току пословања дошао пружалац платних услуга, а односе се на корисника платних услуга, укључујући и податке о његовој личности, као и подаци о платној трансакцији и стању и променама на платном рачуну корисника платних услуга.

Пружалац платних услуга, чланови његових органа и лица запослена или ангажована код њега, као и друга лица која због природе свог посла имају приступ подацима из става 1. овог члана (у даљем тексту: обвезник чувања пословне тајне) – не могу трећим лицима саопштити или доставити ове податке, нити им могу омогућити приступ тим подацима.

Обавеза чувања пословне тајне из става 1. овог члана за обвезнике чувања те тајне не престаје ни после престанка статуса на основу ког су остварили приступ подацима који су предмет ове тајне.

Изузетно од става 2. овог члана, обвезник чувања пословне тајне може трећим лицима саопштити или доставити податке из става 1. овог члана, односно омогућити приступ тим подацима:

- 1) ако је лице на које се ови подаци односе претходно дало писмени пристанак;
- 2) ако, ради вршења надзора, то захтева орган који врши надзор над пружаоцем платних услуга;
- 3) на основу одлуке или захтева надлежног суда;
- 4) за потребе министарства надлежног за унутрашње послове, органа надлежног за борбу против организованог криминала, органа надлежног за спречавање корупције и органа надлежног за спречавање прања новца, у складу с прописима;
- 5) за потребе пореске управе или органа надлежног за контролу девизног пословања, у складу с прописима којима се уређују послови из њихове надлежности;
- 6) у вези са имовинским поступком, на основу захтева староца имовине или конзуларних представништава страних држава, после подношења писмених докумената којима се доказује оправдани интерес тих лица;
- 7) у вези с поступком извршења или обезбеђења на имовини корисника платних услуга, на основу захтева суда, извршитеља или другог надлежног органа у том поступку;
- 8) ако је то у другим случајевима прописано овим или другим законом.

Пружалац платних услуга има право да податке из става 1. овог члана саопшти, односно достави јавном тужиоцу и судовима, односно другим органима који врше јавноправна овлашћења – искључиво ради заштите својих права, у складу са законом.

Лица којима су подаци из става 1. овог члана учињени доступним у складу са ст. 4. и 5. овог члана те податке могу користити искључиво у сврху за коју су прибављени и не могу их даље саопштавати или достављати трећим лицима нити тим лицима омогућити приступ тим подацима, осим у случајевима утврђеним законом.

Одредбе става 6. овог члана примењују се и на лица која су запослена или ангажована, односно која су била запослена или ангажована код лица којима су подаци из става 1. овог члана учињени доступним у складу са ст. 4. и 5. овог члана, као и друга лица којима су због природе њиховог посла ти подаци учињени доступним.

Заштита података о личности у вези с платним услугама

Члан 75.

Пружаоци платних услуга, учесници у платном систему и агент за поравнање дужни су да при прикупљању и обради података о личности из члана 74. став 1. овог закона, као и при пружању информација физичким лицима о обради података о личности, поступају у складу с прописима којима се уређује заштита података о личности.

Пружаоци платних услуга и учесници у платном систему могу прикупљати, обрађивати и међусобно размењивати податке из става 1. овог члана ради спречавања, испитивања или откривања преварних радњи или злоупотреба у вези с платним услугама.

ГЛАВА Va

УПРАВЉАЊЕ ОПЕРАТИВНИМ И БЕЗБЕДНОСНИМ РИЗИЦИМА И ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ АУТЕНТИФИКАЦИЈЕ У ПРУЖАЊУ ПЛАТНИХ УСЛУГА

Управљање оперативним ризиком и безбедносним ризиком

Члан 75а

Пружалац платних услуга дужан је да успостави одговарајући систем управљања оперативним и безбедносним ризицима у вези с платним услугама које пружа, а који садржи одговарајуће мере и механизме унутрашњих контрола ради умањења тих ризика.

Пружалац платних услуга дужан је да обезбеди да систем из става 1. овог члана нарочито обухвати ефективне процедуре управљања инцидентима, укључујући процедуре за откривање и класификацију значајних оперативних и безбедносних инцидентата.

Пружалац платних услуга дужан је да изради документ о политици безбедности, који садржи детаљну процену и утврђивање ризика у вези с платним услугама које пружа, као и опис безбедносних контрола и мера за ублажавање тих ризика, укључујући и мере и механизме из става 1. овог члана, који се примењују ради адекватне заштите корисника платних услуга од ових ризика, укључујући и заштиту од преваре и незаконите употребе осетљивих и личних података.

Опис безбедносних контрола и мера из става 3. овог члана мора да садржи податке о томе на који начин те контроле и мере обезбеђују висок ниво техничке безбедности и заштите података, укључујући и када се ради о софтверу и информационо-комуникационом систему пружаоца платних услуга или лица коме је пружалац платних услуга поверио обављање појединих оперативних послова у вези с пружањем платних услуга.

Пружаоци платних услуга из члана 10. став 1. тач. 1), 2), 3) и б) овог закона дужни су да, најмање једном годишње или у краћем периоду који утврди Народна банка Србије, достављају Народној банци Србије ажурирану и свеобухватну процену оперативног ризика и безбедносног ризика у вези с пружањем платних услуга, као и процену адекватности мера за ублажавање тих ризика и унутрашњих контрола, успостављених као одговор на те ризике.

Народна банка Србије може ближе прописати начин и услове успостављања, одржавања и унапређења система из става 1. овог члана, као и услове и начин достављања процене из овог члана.

Извештавање о инцидентима

Члан 75б

Пружалац платне услуге из члана 10. став 1. тач. 1), 2), 3) и б) овог закона дужан је да без одлагања обавести Народну банку Србије о сваком значајном оперативном или безбедносном инциденту.

Ако инцидент из става 1. овог члана има или би могао имати финансијске последице по његове кориснике платних услуга, пружалац платних услуга дужан је да без одлагања обавести своје кориснике платних услуга о инциденту и свим расположивим мерама које могу предузети ради ублажавања штетних утицаја инцидента.

Ако оцени да је инцидент значајан за друге надлежне органе – Народна банка Србије их о томе обавештава.

Пружалац платних услуга из става 1. овог члана, као и пружалац платних услуга из члана 10. став 1. тачка 5) овог закона, доставља Народној банци Србије најмање једном годишње, или у

краћем периоду који утврди Народна банка Србије, статистичке податке о преварним радњама или злоупотребима у вези с различитим начинима плаћања.

Народна банка Србије ближе прописује класификацију значајних инцидената из става 1. овог члана, садржај, форму и начин извештавања о тим инцидентима, критеријуме за оцену значаја инцидента из става 3. овог члана, као и услове и начин достављања података из става 4. овог члана.

Аутентификација

Члан 75в

Пружалац платних услуга дужан је да примени поуздану аутентификацију корисника у случајевима када платилац:

- 1) приступа платном рачуну преко интернета;
- 2) иницира електронску платну трансакцију;
- 3) путем средства за комуникацију на даљину извршава било коју активност која може имати утицај на испољавање ризика од преварних радњи или злоупотреба у вези са извршењем платне трансакције.

У случају да платилац иницира електронску платну трансакцију из става 1. тачка 2) овог члана на даљину, пружалац платне услуге дужан је да примени поуздану аутентификацију корисника која укључује елементе за динамичко повезивање те трансакције са одређеним износом и примаоцем плаћања.

Пружалац платне услуге дужан је да у случајевима из става 1. овог члана успостави одговарајуће мере сигурности за заштиту поверљивости и интегритета персонализованих сигурносних елемената корисника платних услуга.

Одредбе ст. 2. и 3. овог члана примењују се и на платне трансакције инициране преко пружаоца услуге иницирања плаћања.

Одредбе ст. 1. и 3. овог члана примењују се и на пружаоца услуга пружања информација о платном рачуну.

Пружалац платних услуга који води рачун дужан је да омогући пружаоцу услуге иницирања плаћања и пружаоцу услуге пружања информација о платном рачуну поштовање процедуре аутентификације корисника платних услуга које је пружалац платних услуга који води рачун обезбедио кориснику платних услуга у складу са ст. 1. и 3. овог члана, а пружаоцу услуге иницирања плаћања и у складу са ставом 2. овог члана.

Технички стандарди за аутентификацију и комуникацију

Члан 75г

Народна банка Србије ближе прописује:

- 1) захтеве у погледу поуздане аутентификације из члана 75в ст. 1. и 2. овог закона;
- 2) изузеће од примене члана 75в ст. 1, 2. и 3. овог закона, као и критеријуме за то изузеће;
- 3) захтеве којима се постиже усклађеност мера сигурности с чланом 75в став 3. овог закона;
- 4) захтеве у погледу примене заједничких и безбедних отворених стандарда за комуникацију ради идентификације, аутентификације, обавештавања и информисања, као и за успостављање

мера сигурности за размену информација, између пружалаца платних услуга који воде платне рачуне, пружалаца услуге иницирања плаћања, пружалаца услуге пружања информација о платном рачуну, платиоца, примаоца плаћања и других пружалаца платних услуга.

Глава VI

ПЛАТНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

1. Статусне одредбе

Правна форма

Члан 76.

Платна институција може бити искључиво привредно друштво, у складу са законом којим се уређују привредна друштва.

Примена закона којим се уређују привредна друштва

Члан 77.

Одредбе закона којим се уређују привредна друштва примењују се на платне институције ако нису у супротности са овим законом.

Послови платне институције

Члан 78.

Платна институција овлашћена је да пружа платне услуге по добијању дозволе Народне банке Србије за пружање тих услуга као платна институција (у даљем тексту: дозвола за пружање платних услуга).

Платна институција може водити само оне платне рачуне који се користе искључиво за извршавање платних трансакција.

Поред платних услуга, платна институција може, у складу са овим и другим законом, обављати и следеће послове:

1) оперативне и помоћне послове непосредно повезане с пружањем платних услуга, као што су обезбеђивање извршења платне трансакције, чување и обрада података, замена валута и давање кредита из члана 95. овог закона;

2) управљање платним системом;

3) друге пословне активности које нису повезане с пружањем платних услуга.

Хибридна платна институција

Члан 79.

Платна институција која обавља послове из члана 78. став 3. тач. 2) и/или 3) овог закона јесте хибридна платна институција.

Хибридна платна институције дужна је да послове из става 1. овог члана обавља на начин који не угрожава стабилност и сигурност дела њеног пословања који се односи на пружање платних услуга, нити отежава вршење надзора над платном институцијом у складу са овим законом.

Одредбе овог закона које се односе на платне институције примењују се на платне институције које пружају платне услуге као једину делатност и на хибридне платне институције, осим ако појединим одредбама овог закона није друкчије прописано.

Чланови органа управљања и лица која непосредно руководе пословима пружања платних услуга у платној институцији

Члан 80.

Члан органа управљања платне институције мора имати добру пословну репутацију за управљање платном институцијом.

Члан органа управљања платне институције не може бити:

- 1) лице правноснажно осуђено за кривично дело на безусловну казну затвора или лице правноснажно осуђено за казнено дело које га чини неподобним за обављање ове функције;
- 2) лице коме је правноснажно изречена заштитна мера забране обављања делатности која га чини неподобним за обављање ове функције;
- 3) лице које је на дан одузимања дозволе за рад правном лицу, односно на дан увођења принудне управе или покретања поступка стечаја или принудне ликвидације над правним лицем било овлашћено за заступање и представљање тог правног лица или је било члан његовог органа управљања, осим принудног управника.

Поред услова из става 2. овог члана, Народна банка Србије може прописати и друге услове које члан органа управљања платне институције мора испунити.

Лице које непосредно руководи пословима пружања платних услуга у платној институцији (у даљем тексту: руководилац платне институције), поред испуњавања услова из ст. 1. до 3. овог члана, мора имати и одговарајуће стручне квалификације и искуство за руковођење тим пословима. Сматра се, ако се не докаже супротно, да лице има одговарајуће стручне квалификације и искуство за руковођење пословима пружања платних услуга ако има најмање први степен високог образовања на академским студијама у трајању најмање четири године и најмање три године искуства на руководећем положају у лицу у финансијском сектору или у привредном друштву чија је делатност слична пословима платне институције.

Платна институција дужна је да обавести Народну банку Србије о именовању и разрешењу, односно оставци члана органа управљања или руководиоца платне институције најкасније наредног дана од дана тог именовања, односно разрешења или оставке.

Уз обавештење из става 5. овог члана, платна институција дужна је да за именованог члана органа управљања, односно руководиоца платне институције достави и доказе о испуњености услова из овог члана.

Члан органа управљања и руководилац платне институције не могу бити чланови надзорног одбора те институције.

Члан органа управљања платне институције из овог члана означава директора, односно извршног директора у смислу закона којим се уређују привредна друштва.

Лице у финансијском сектору има значење утврђено у закону којим се уређују банке.

Народна банка Србије прописује ближе услове које морају испунити члан органа управљања и руководилац платне институције, као и доказе који јој се достављају уз обавештење из става 5. овог члана.

Претходна сагласност за стицање, односно увећање квалификованог учешћа

Члан 80а

Лице које намерава да стекне квалификовано учешће у платној институцији или да га увећа тако да стекне од 20% до 30%, више од 30% до 50% или више од 50% гласачких права или

капитала у тој институцији, односно тако да постане њено матично друштво – дужно је да прибави претходну сагласност Народне банке Србије за ово стицање, односно увећање.

Народна банка Србије о захтеву за давање сагласности из става 1. овог члана одлучује у року од два месеца од дана пријема уредног захтева.

Ако је захтев за давање сагласности из става 1. овог члана неуредан, Народна банка Србије у року од 15 дана од дана пријема тог захтева обавештава лице из тог става на који начин да уреди тај захтев, у ком случају рок из става 2. овог члана почиње да тече од дана када је поднет уредан захтев у складу са обавештењем из овог става.

Решењем којим даје сагласност из става 1. овог члана, Народна банка Србије утврђује да је лице из тог става дужно да стекне, односно увећа квалификовано учешће у платној институцији најкасније у року од годину дана од дана достављања овог решења.

Сагласност из става 1. овог члана престаје да важи ако лице из тог става не стекне, односно не увећа квалификовано учешће у платној институцији у року из става 4. овог члана, а ако у том року стекне, односно увећа ово учешће, али не у нивоу за који је дата ова сагласност, та сагласност даље важи само за ниво стеченог, односно увећаног квалификованог учешћа у платној институцији.

Лице које је добило сагласност из става 1. овог члана дужно је да обавести Народну банку Србије о сваком стицању, односно увећању квалификованог учешћа у платној институцији, најкасније у року од осам дана од дана тог стицања, односно увећања.

Лице с квалификованим учешћем у платној институцији

Члан 81.

Лице које подноси захтев из члана 80а овог закона мора да испуни следеће услове подобности ради обезбеђивања стабилног и сигурног управљања платном институцијом:

- 1) да има добру пословну репутацију;
- 2) да чланови органа управљања правног лица с квалификованим учешћем у платној институцији и лица која су с тим правним лицем блиско повезана имају добру пословну репутацију;
- 3) да је финансијско стање лица с квалификованим учешћем у платној институцији одговарајуће, посебно у односу на врсте платних услуга које ова институција пружа и друге послове које обавља;
- 4) да вршење надзора над платном институцијом у складу са овим законом није онемогућено или знатно отежано због блиске повезаности лица с квалификованим учешћем с другим лицима;
- 5) да је група друштава којој припада правно лице с квалификованим учешћем транспарентна и да се у потпуности може утврдити власништво свих лица која имају директно или индиректно власништво у том правном лицу, као и свако директно или индиректно власништво тог правног лица у другим правним лицима;
- 6) да пословне и друге активности лица с квалификованим учешћем нису повезане с прањем новца или финансирањем тероризма, да не угрожавају стабилност и сигурност пословања платне институције, као и да не онемогућавају нити знатно отежавају вршење надзора над платном институцијом;
- 7) да је могуће утврдити извор средстава за стицање квалификованог учешћа.

Поред услова из става 1. овог члана, Народна банка Србије може прописати и друге услове

подобности које, ради обезбеђивања стабилног и сигурног управљања платном институцијом, мора да испуњава лице с квалификованим учешћем у платној институцији, укључујући услов да намеравано стицање квалификованог учешћа у платној институцији не може довести до повреде конкуренције на тржишту платних услуга или до недозвољене концентрације учесника на том тржишту, у смислу закона којим се уређује заштита конкуренције.

На заједничко наступање код стицања, отуђење, односно умањење квалификованог учешћа, правне последице недозвољеног стицања, односно увећања квалификованог учешћа, укидање сагласности за стицање, односно увећање квалификованог учешћа сходно се примењују одредбе чл. 120. до 125. овог закона.

Народна банка Србије прописује ближе услове подобности које лица с квалификованим учешћем у платној институцији морају да испуне ради обезбеђивања стабилног и сигурног управљања платном институцијом, као и доказе, односно документацију и податке које је лице из става 1. овог члана дужно да достави уз захтев из тог става.

Сарадници и пословна репутација

Члан 81а

Привредно друштво које намерава да пружа платне услуге као платна институција дужно је да при подношењу захтева из члана 82. став 1. овог закона, као и на захтев Народне банке Србије, достави списак сарадника лица која стичу квалификовано учешће, члана органа управљања и руководиоца платне институције, као и стварног власника платне институције у смислу закона којим се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма, ради процене њихове пословне репутације.

Народна банка Србије прописима из члана 81. став 4. и члана 82. став 6. овог закона ближе уређује појам сарадника из става 1. овог члана.

2. Дозвола за пружање платних услуга

Давање дозволе за пружање платних услуга

Члан 82.

Привредно друштво које намерава да пружа платне услуге као платна институција подноси Народној банци Србије захтев за давање дозволе за пружање платних услуга, уз који доставља:

- 1) решење о упису у регистар привредних субјеката;
- 2) оснивачки акт, односно статут;
- 3) списак платних услуга и других послова из члана 78. став 3. овог закона које платна институција намерава да пружа, односно обавља, као и процену ризика којима ће као платна институција бити изложена;
- 4) програм активности платне институције којим се ближе уређују начин и услови пружања платних услуга из тачке 3) овог става;
- 5) пословни план платне институције с пројекцијом прихода и расхода за прве три године пословања на основу којег се може закључити да ће подносилац захтева бити у стању да обезбеди испуњеност одговарајућих организационих, кадровских, техничких и других услова за стабилно и сигурно пословање платне институције;
- 6) доказ да подносилац захтева располаже прописаним износом почетног капитала из члана 83. овог закона;

7) пројекцију износа капиталних захтева у првој години пословања израчунатих према методу из члана 90. овог закона;

8) опис процеса успостављених за праћење, решавање и поступање након безбедносних инцидената или пријава, односно приговора корисника платних услуга повезаних са безбедношћу, укључујући механизам за извештавање о инцидентима који узима у обзир обавезу извештавања у складу с чланом 75б овог закона;

9) опис планираних мера за заштиту новчаних средстава корисника платних услуга у складу с чл. 93. и 94. овог закона;

10) опис система управљања и система унутрашњих контрола у складу с чланом 89. овог закона;

11) опис мера унутрашње контроле које се успостављају ради испуњавања обавеза утврђених прописима којима се уређују спречавање прања новца и финансирања тероризма;

12) опис организационе структуре подносиоца захтева, укључујући, према потреби, опис планиране употребе заступника и огранака за пружање платних услуга, као и посредних и непосредних провера које ће подносилац захтева вршити над овим лицима најмање једном годишње, као и опис планираног поверавања оперативних послова у складу с чланом 103. овог закона, односно опис учешћа подносиоца захтева у платном систему у Републици Србији или другом платном систему;

13) опис успостављених процедура и механизма унутрашњих контрола и интерне ревизије ради заштите интереса корисника платних услуга и обезбеђења континуираног, стабилног и сигурног пружања платних услуга, а у вези с тач. 8) до 12) овог става;

14) опис учешћа у платним системима, ако платна институција намерава да учествује у тим системима;

15) податке о лицима која су чланови органа управљања подносиоца захтева и будућим руководиоцима платне институције, с подацима и доказима о томе да ова лица имају добру пословну репутацију и одговарајуће стручне квалификације и искуство у складу с чланом 80. овог закона;

16) податке о лицима с квалификованим учешћем у подносиоцу захтева, висини њиховог учешћа, као и доказе о подобности тих лица да обезбеде стабилно и сигурно управљање платном институцијом и друге податке у складу с чланом 81. овог закона;

17) податке о спољном ревизору који обавља ревизију финансијских извештаја подносиоца захтева у години у којој се подноси захтев, ако је за подносиоца захтева обавезна ревизија финансијских извештаја у складу са законом;

18) податке о лицима блиско повезаним с подносиоцем захтева и опис те повезаности;

19) адресу седишта подносиоца захтева;

20) опис процеса успостављеног ради чувања осетљивих података о плаћању, као и ради надзора, праћења и ограничавања приступа тим подацима;

21) опис успостављених процедура и механизма за одржавање континуитета пословања, укључујући јасну идентификацију кључних пословних процеса, ефективних планова интервенција и поступака за редовно тестирање и преиспитивање адекватности и ефикасности тих планова;

22) опис начела и дефиниција који се примењују за прикупљање статистичких података о извршеним трансакцијама, као и злоупотребама и преварним радњама у вези с тим трансакцијама;

23) документ о политици безбедности из члана 75а став 3. овог закона;

24) доказ о закљученом уговору о осигурању од одговорности из чл. 50, 53. и 57. овог закона са друштвом за осигурање, који покрива територије у којима пружају ове услуге, или доказ о другом одговарајућем средству за покриће те одговорности, ако је намера да се пружају платне услуге из члана 4. став 1. тачка 7) овог закона.

О захтеву из става 1. овог члана Народна банка Србије одлучује у року од три месеца од дана пријема уредног захтева.

Ако је захтев из става 1. овог члана неуредан, Народна банка Србије у року од месец дана од дана пријема тог захтева обавештава друштво из тог става на који начин да уреди тај захтев, у ком случају рок из става 2. овог члана почиње да тече од дана када је поднет уредан захтев у складу са обавештењем из овог става.

У решењу о давању дозволе за пружање платних услуга Народна банка Србије утврђује платне услуге које платна институција може пружати.

Решење о давању дозволе за пружање платних услуга објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије” и на Интернет презентацији Народне банке Србије.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин давања дозволе за пружање платних услуга.

Посебна правила за пружаоца услуге пружања информација о рачуну

Члан 82а

Пружалац услуге пружања информација о рачуну је привредно друштво или предузетник који пружа једино платне услуге из члана 4. став 1. тачка 8) овог закона и који је у складу са овим чланом уписан у регистар платних институција који Народна банка Србије води у складу са овим законом (у даљем тексту: регистар платних институција).

Привредно друштво или предузетник који намерава да пружа једино платне услуге из става 1. овог члана Народној банци Србије подноси захтев за регистрацију за пружање тих услуга, уз који доставља документацију из члана 82. став 1. тач. 1), 2), 4), 5), 8), 10), 12), 15), 19), 20), 21) и 23) овог закона, као и доказ о закљученом уговору о осигурању од одговорности са друштвом за осигурање, који покрива територије у којима пружа ове услуге или доказ о другом одговарајућем средству за покриће одговорности према пружаоцу платних услуга који води рачун или кориснику платних услуга, настале због неовлашћеног приступа информацијама о платном рачуну или приступа тим информацијама са циљем преваре, односно због неовлашћеног коришћења ових информација или коришћења тих информација са циљем преваре.

Пружалац услуге пружања информација о рачуну који је уписан у регистар платних институција сматра се платном институцијом.

На пружаоца услуге пружања информација о рачуну не примењују се одредбе глава II и III овог дела закона, изузев следећих одредаба:

- 1) чл. 16, 17, 26. и 26а овог закона, који се сходно примењују на пружаоца ове услуге;
- 2) чл. 46в и 47. овог закона.

На пружаоца услуге пружања информација о рачуну примењују се одредбе ове главе (Глава

VI) у погледу испуњавања услова за које се доставља документација из става 2. овог члана.

Народна банка Србије прописује ближе услове за упис пружаоца услуга пружања информација о рачуну у регистар платних институција.

Почетни капитал платне институције

Члан 83.

Привредно друштво које подноси захтев за давање дозволе за пружање платних услуга дужно је да, у току поступка давања ове дозволе, као и на дан пријема решења Народне банке Србије о давању те дозволе, има почетни капитал који не може бити мањи од:

1) 20.000 евра у динарској противвредности према званичном средњем курсу – ако намерава да пружа платну услугу из члана 4. став 1. тачка б) овог закона;

2) 50.000 евра у динарској противвредности према званичном средњем курсу – ако намерава да пружа платну услугу из члана 4. став 1. тачка 7) овог закона;

3) 125.000 евра у динарској противвредности према званичном средњем курсу – ако намерава да пружа платне услуге из члана 4. став 1. тач. 1) до 5) овог закона.

Ако подноси захтев за давање дозволе за пружање платних услуга за које су прописани различити износи почетног капитала из става 1. овог члана, привредно друштво дужно је да обезбеди почетни капитал у износу прописаном само за платну услугу, односно платне услуге за које се захтева највиши износ тог капитала.

Народна банка Србије ближе уређује елементе и начин израчунавања почетног капитала платне институције.

Одбијање захтева за давање дозволе за пружање платних услуга

Члан 84.

Народна банка Србије одбиће, у целини или делимично, захтев за давање дозволе за пружање платних услуга, ако утврди да подносилац тог захтева не испуњава услове из члана 82. овог закона.

Народна банка Србије одбиће захтев за давање дозволе за пружање платних услуга и ако оцени:

- 1) да би због блиске повезаности подносиоца захтева с другим лицима вршење надзора над платном институцијом у складу са овим законом било онемогућено или знатно отежано, или
- 2) да би, узимајући у обзир прописе треће државе који се примењују на лица с којима је подносилац захтева блиско повезан и начин примене тих прописа, вршење надзора над платном институцијом у складу са овим законом било онемогућено или знатно отежано, или
- 3) да би због пословних активности подносиоца захтева које нису повезане с пружањем платних услуга стабилност и сигурност пословања платне институције биле угрожене или да би, због тих активности, вршење надзора над платном институцијом у складу са овим законом било знатно отежано.

У случају одбијања захтева за давање дозволе за пружање платних услуга из разлога утврђених у ставу 2. тачка 3) овог члана, Народна банка Србије може, у образложењу решења о одбијању овог захтева, указати његовом подносиоцу на могућност да оснује посебно привредно друштво и поднесе нови захтев за издавање дозволе за пружање платних услуга овом друштву – ако оцени да оснивањем тог друштва више не би постојао тај разлог за одбијање.

Ако захтев из става 1. овог члана одбије из разлога за чије је отклањање потребно одређено време – Народна банка Србије може у решењу о одбијању овог захтева утврдити да подносилац тог захтева не може поднети нови захтев за давање дозволе за пружање платних услуга у одређеном року, који не може бити дужи од годину дана од дана доношења тог решења.

Допуна дозволе за пружање платних услуга

Члан 85.

Ако након добијања дозволе за пружање платних услуга намерава да пружа и платне услуге које нису утврђене у тој дозволи, платна институција подноси Народној банци Србије захтев за допуну те дозволе.

На поступак одлучивања о захтеву из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе чл. 82. и 84. овог закона.

Промена околности после давања дозволе за пружање платних услуга

Члан 86.

Платна институција дужна је да без одлагања обавести Народну банку Србије о свим променама чињеница или околности на основу којих је издата дозвола за пружање платних услуга, као и да јој истовремено достави измењену документацију и податке утврђене чланом 82. овог закона.

У обавештењу из става 1. овог члана платна институција дужна је да ближе опише природу и обим насталих промена.

Престанак важења дозволе за пружање платних услуга

Члан 87.

Дозвола за пружање платних услуга престаје да важи у следећим случајевима:

- 1) на дан доношења решења Народне банке Србије о одузимању те дозволе;
- 2) на дан брисања платне институције из регистра привредних субјеката услед статусне промене;
- 3) на дан отварања стечајног поступка или поступка принудне ликвидације над платном институцијом;
- 4) наредног дана од дана пријема решења о давању дозволе Народне банке Србије за издавање електронског новца.

Након престанка важења дозволе за пружање платних услуга у случајевима из става 1. тач. 1) до 3) овог члана, платна институција, односно привредно друштво не може да закључује нове правне послове који се односе на платне услуге за које је дозвола престала да важи.

3. Пословање платне институције

Пословање у складу с прописаним захтевима

Члан 88.

Платна институција дужна је да у сваком тренутку послује у складу са организационим, кадровским, техничким и другим захтевима утврђеним овим законом и другим прописима.

Систем управљања и систем унутрашњих контрола

Члан 89.

Платна институција дужна је да успостави, одржава и унапређује поуздане, ефикасне и свеобухватне системе управљања и унутрашњих контрола који обезбеђују одговорно и поуздано управљање платном институцијом.

Системи из става 1. овог члана морају бити сразмерни природи, обиму и сложености платних услуга које платна институција пружа.

Систем управљања и систем унутрашњих контрола из става 1. овог члана нарочито обухватају:

1) организациону структуру с прецизно и јасно утврђеним, транспарентним и доследним поделама и разграничењима послова, као и дужностима и одговорностима које се односе на пружање платних услуга;

2) ефективне и ефикасне процедуре за идентификовање, мерење и праћење ризика којима је платна институција изложена или би могла да буде изложена, као и за управљање овим ризицима, односно извештавање о тим ризицима;

3) одговарајуће рачуноводствене процедуре и процедуре за оцену усклађености с прописима којима се уређују спречавање прања новца и финансирања тероризма, као и друге процедуре.

Народна банка Србије може ближе прописати начин и услове успостављања, одржавања и унапређења система из става 1. овог члана.

Минимални капитал

Члан 90.

Платна институција која пружа једну или више услуга из члана 4. став 1. тач. 1) до 7) овог закона дужна је да, ради стабилног и сигурног пословања и испуњења обавеза према повериоцима, током свог пословања одржава капитал који ни у једном тренутку не може да буде нижи од износа почетног капитала прописаног у члану 83. овог закона или од износа капиталног захтева израчунаног према методу прописаном у ставу 2. овог члана, у зависности од тога који је износ већи.

Износ капиталног захтева платне институције, осим у случају да пружа једино услуге из члана 4. став 1. тачка 7) овог закона, израчунава се применом једног од следећих метода који утврди Народна банка Србије:

- 1) метода фиксних трошкова;
- 2) метода укупног износа платних трансакција;
- 3) метода оперативног прихода.

Износ капиталног захтева код хибридне платне институције израчунава се само за део пословних активности који се односи на пружање платних услуга.

Метод из става 2. овог члана који се јединствено примењује на све платне институције, начин израчунавања капитала и капиталног захтева те институције у складу са овим методом, као и начин и рокови извештавања о капиталу и капиталном захтеву, ближе се уређују прописом Народне банке Србије.

Промена висине минималног капитала

Члан 91.

Народна банка Србије може решењем наложити платној институцији повећање износа капитала из члана 90. овог закона до 20% у односу на износ капиталног захтева израчунатог у складу с тим чланом.

На захтев платне институције, Народна банка Србије може донети решење о давању сагласности за смањење износа капитала из члана 90. овог закона до 20% у односу на износ капиталног захтева израчунатог у складу с тим чланом, при чему капитал платне институције не може бити нижи од износа почетног капитала из члана 83. овог закона.

Народна банка Србије доноси решење из ст. 1. и 2. овог члана узимајући у обзир функционисање система управљања и система унутрашњих контрола, а нарочито управљање ризицима у платној институцији, као и податке о губицима у пословању те институције.

Пријем новчаних средстава корисника платних услуга

Члан 92.

Платна институција може примати новчана средства корисника платних услуга искључиво ради извршења платне трансакције у складу са уговором о платним услугама.

Примљена новчана средства из става 1. овог члана не сматрају се депозитом, у смислу закона којим се уређују банке, нити електронским новцем.

Платна институција не може се бавити примањем депозита нити издавањем електронског новца.

Заштита новчаних средстава корисника платних услуга

Члан 93.

Платна институција која пружа услуге из члана 4. став 1. тач. 1) до б) овог закона дужна је да заштити новчана средства која је примила од корисника платних услуга или од других пружалаца платних услуга ради извршења платне трансакције, у складу са одредбама овог члана.

Платна институција дужна је да новчана средства из става 1. овог члана држи одвојено од сопствених средстава и средстава која је примила од физичких и правних лица по другим основима.

Ако држи новчана средства из става 1. овог члана која није пренела примаоцу плаћања или другом пружаоцу платних услуга најкасније наредног пословног дана од дана пријема тих средстава, платна институција дужна је да та средства заштити на један од следећих начина:

- 1) депоновањем на посебан рачун код банке;
- 2) улагањем у ликвидне и нискоризичне облике имовине.

Новчана средства из става 1. овог члана не улазе у имовину, стечајну или ликвидациону масу платне институције, односно банке – у случају из става 3. тачка 1) овог члана, нити могу бити предмет извршења или принудне наплате који се спроводе над платном институцијом.

Одредбе ст. 2. до 4. овог члана не примењују се ако платна институција обезбеди испуњење својих новчаних обавеза према корисницима платних услуга закључењем уговора о осигурању с друштвом за осигурање које, у складу са законом којим се уређује осигурање, послује у Републици Србији или прибављањем одговарајуће гаранције банке, под условом да то друштво за осигурање, односно банка не припадају истој групи друштава као и платна институција.

Уговором о осигурању или одговарајућом гаранцијом из става 5. овог члана обезбеђује се да ће износ новчаних средстава из става 1. овог члана бити наплатив за кориснике платних услуга у случају наступања неспособности платне институције да измирује своје обавезе.

Платна институција је дужна да Народну банку Србије претходно обавести о свакој намераваној промени начина заштите новчаних средстава корисника платних услуга и да јој достави опис планираних мера заштите са одговарајућим доказима и документацијом.

Народна банка Србије ближе прописује облике имовине из става 3. тачка 2) овог члана, као и услове и начин улагања платне институције у те облике имовине ради заштите новчаних средстава корисника платних услуга.

Заштита новчаних средстава која су делом намењена извршењу платне трансакције

Члан 94.

Ако прими новчана средства чији је део намењен извршењу будуће платне трансакције, а остатак пружању других услуга које нису платне услуге – хибридна платна институција дужна је да обезбеди заштиту средстава корисника платних услуга која су намењена извршењу платне трансакције, у складу с чланом 93. ст. 3. и 5. овог закона.

Ако део средстава из става 1. овог члана који је намењен извршењу будуће платне трансакције није унапред одређен или је променљив, хибридна платна институција одредиће део средстава намењен извршењу будуће платне трансакције у складу са одговарајућом методологијом коју је сама донела. Овом методологијом утврђује се начин давања објективне процене дела новчаних средстава која су намењена извршењу будућих платних трансакција на основу историјских или других података у вези с таквим трансакцијама.

Хибридна платна институција дужна је да Народној банци Србије достави методологију из става 2. овог члана, укључујући и све измене и допуне те методологије, најкасније 15 дана пре почетка њене примене.

Давање кредита повезаних с платним услугама

Члан 95.

Платна институција може кориснику платне услуге одобрити кредит у вези с пружањем платних услуга из члана 4. став 1. тач. 4) и 5) овог закона, ако су испуњени следећи услови:

- 1) да се кредит одобрава искључиво као додатна услуга и за извршење платне трансакције;
- 2) да период отплате кредита није дужи од 12 месеци;
- 3) да кредит није одобрен из новчаних средстава корисника платних услуга које је платна институција примила ради извршења платних трансакција тих корисника;
- 4) да је висина капитала платне институције у сваком тренутку адекватна у односу на укупан износ одобрених кредита.

Кредит из става 1. овог члана односи се и на дозвољено прекорачење рачуна и издавање кредитних картица.

Народна банка Србије прописује адекватност капитала платне институције у односу на укупан износ одобрених кредита.

Поступање у складу са законом којим се уређују спречавање прања новца и финансирања тероризма

Члан 96.

Платна институција је дужна да поступа у складу са одредбама закона којим се уређују спречавање прања новца и финансирања тероризма.

Чување података и документације

Члан 97.

Платна институција дужна је да податке и документацију настале у вези с пружањем платних услуга чува најмање пет година од дана њиховог настанка, осим ако законом није утврђен дужи рок чувања.

Пословне књиге и финансијски извештаји платне институције

Члан 98.

Платна институција дужна је да вођење пословних књига, признавање и вредновање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање информација из финансијских извештаја, као и интерну ревизију, врши у складу са законима којима се уређују рачуноводство и ревизија и другом законском, професионалном и интерном регулативом, ако овим законом није друкчије прописано.

Платна институција сматра се великим правним лицем, у смислу закона којим се уређује рачуноводство.

Хибридна платна институција дужна је да у својим пословним књигама одвојено евидентира пословне промене које настају на основу платних услуга које пружа, а одвојено пословне промене које настају на основу активности из члана 78. став 3. овог закона.

Ревизија финансијских извештаја платне институције

Члан 99.

Платна институција дужна је да обезбеди ревизију својих финансијских извештаја у складу са законом којим се уређује ревизија.

Спољни ревизор који обавља ревизију финансијских извештаја платне институције дужан је да Народну банку Србије без одлагања обавести о:

- 1) свакој чињеници која би могла да представља повреду закона или прописа коју је учинила или чини платна институција;
- 2) материјално значајној промени финансијског резултата исказаног у неревидираним годишњим финансијским извештајима платне институције;
- 3) околностима које би могле довести до знатног материјалног губитка за платну институцију или угрозити континуитет њеног пословања;
- 4) резервама датим у мишљењу спољног ревизора на финансијске извештаје платне институције.

Спољни ревизор је дужан да Народну банку Србије обавести о чињеницама и околностима из става 2. овог члана и ако до сазнања о њима дође током вршења ревизије финансијских извештаја правног лица које је блиско повезано с платном институцијом.

Обавештавање из ст. 2. и 3. овог члана не сматра се повредом тајности података и спољни ревизор не може због тога сносити одговорност.

Достављање финансијских извештаја Народној банци Србије

Члан 100.

Платна институција дужна је да појединачне финансијске извештаје за претходну годину, са извештајем спољног ревизора, достави Народној банци Србије најкасније у року од 30 дана од дана достављања финансијских извештаја у складу са законом којим се уређује рачуноводство.

Хибридна платна институција дужна је да у року из става 1. овог члана достави Народној банци Србије и одвојене рачуноводствене податке који се односе на платне услуге које пружа, са извештајем спољног ревизора.

Ако је дужна да саставља консолидоване финансијске извештаје, платна институција доставља Народној банци Србије и консолидоване финансијске извештаје за претходну годину, са извештајем спољног ревизора, најкасније у року од 30 дана од дана достављања консолидованих финансијских извештаја у складу са законом којим се уређује рачуноводство.

4. Пружање платних услуга платне институције преко огранка, заступника и поверавањем послова другом лицу

Одговорност платне институције

Члан 101.

Платна институција може пружати платне услуге и преко огранка, заступника и/или поверавањем појединих оперативних послова другом лицу.

Платна институција која пружа платне услуге на начин из става 1. овог члана одговара за законито пословање огранка и заступника у вези с пружањем тих услуга, као и за законито обављање оперативних послова које је поверила другом лицу.

Огранак платне институције јесте њен издвојени организациони део који нема својство правног лица, а преко кога ова институција пружа једну или више платних услуга, у складу са овим законом.

Заступник платне институције је правно лице или предузетник који на основу писменог овлашћења ове институције пружа једну или више платних услуга, у складу са овим законом.

Пружање платних услуга платне институције преко заступника у Републици Србији

Члан 102.

Платна институција може пружати платне услуге у Републици Србији преко једног или више заступника.

Платна институција која намерава да пружа платне услуге преко заступника у Републици Србији дужна је да Народној банци Србије поднесе захтев за упис заступника у регистар платних институција.

Уз захтев из става 2. овог члана, платна институција дужна је да Народној банци Србије достави:

- 1) опис платних услуга које намерава да пружа преко заступника, са овлашћењем из члана 101. став 4. овог закона;
- 2) податке о пословном имену и адреси седишта заступника;
- 3) опис мера унутрашње контроле које ће заступник успоставити ради испуњавања обавеза утврђених прописима којима се уређују спречавање прања новца и финансирања тероризма и доказе да су запослени код заступника прошли одговарајуће обуке које се односе на спречавање прања новца и финансирања тероризма;

4) податке о лицима која су чланови органа управљања и лицима која ће непосредно руководити пословима пружања платних услуга код заступника – правног лица;

5) ако је примењиво, јединствени идентификациони код или број заступника;

6) податке и доказе да лица из тачке 4) овог става, односно заступник имају добру пословну репутацију, као и одговарајуће стручне квалификације и искуство у складу с чланом 80. овог закона;

7) податке о лицима с квалификованим учешћем у заступнику – правном лицу;

8) друге податке које Народна банка Србије пропише.

Народна банка Србије доноси решење о упису заступника платне институције у року од два месеца од дана пријема уредног захтева из става 2. овог члана.

Заступник платне институције може почети с радом на дан доношења решења Народне банке Србије о упису овог заступника у регистар платних институција.

Народна банка Србије одбиће упис заступника платне институције у регистар платних институција и о томе без одлагања обавестити платну институцију, ако утврди:

1) да мере из става 3. тачка 3) овог члана нису одговарајуће;

2) да лица из става 3. тачка б) овог члана немају добру пословну репутацију или одговарајуће стручне квалификације и искуство у складу с чланом 80. овог закона;

3) да достављени подаци из става 3. овог члана нису тачни.

Народна банка Србије донеће решење о брисању заступника платне институције из регистра платних институција у следећим случајевима:

1) ако платна институција поднесе захтев за брисање свог заступника из тог регистра;

2) ако је над тим заступником отворен стечајни поступак или поступак ликвидације;

3) ако је заступник – правно лице брисан из регистра привредних субјеката у случају статусних промена;

4) ако је заступник – предузетник брисан из регистра привредних субјеката у складу са законом.

Народна банка Србије може донети решење о брисању заступника платне институције из регистра платних институција ако утврди да постоје разлози из става 6. овог члана.

Платна институција дужна је да без одлагања обавести Народну банку Србије о свакој промени података из става 3. овог члана, односно наступању околности из става 7. овог члана.

Платна институција дужна је да обезбеди да њен заступник корисницима платних услуга пружа информације о томе да наступа у њено име и за њен рачун.

Платна институција дужна је да на својој интернет презентацији објави и дневно ажурира списак заступника преко којих пружа платне услуге, који укључује податке о пословном имену и адреси седишта заступника, платним услугама које платна институција пружа преко заступника, као и податке о свим локацијама на којима се те платне услуге пружају преко заступника.

Народна банка Србије може прописати ближе услове за упис заступника у регистар платних институција, као и ближе услове за стабилно и сигурно пословање у делу пружања платних услуга преко заступника.

Поверавање оперативних послова платне институције другом лицу

Члан 103.

Платна институција која намерава да обављање појединих оперативних послова у вези с пружањем платних услуга повери другом лицу – дужна је да о томе претходно обавести Народну банку Србије.

Платна институција може обављање појединих материјално значајних оперативних послова поверити другом лицу, ако су испуњени следећи услови:

1) да лице коме се ти послови поверавају примењује одговарајући ниво унутрашњих контрола, који је једнак нивоу система унутрашњих контрола платне институције која те послове поверава;

2) да вршење надзора над платном институцијом у складу са овим законом неће бити отежано;

3) да обавезе и одговорност чланова органа управљања и руководиоца платне институције неће бити пренети на друга лица;

4) да се обавезе и одговорност платне институције према корисницима платних услуга не умањују;

5) да платна институција и након поверавања ових послова испуњава услове из члана 82. овог закона и послује у складу с другим одредбама овог закона укључујући и да поверавање тих послова не може угрозити стабилност, сигурност или континуитет пружања платних услуга те институције тако што би довело до повреде конкуренције на тржишту ових послова или до недозвољене концентрације учесника на том тржишту, у смислу закона којим се уређује заштита конкуренције.

Материјално значајним оперативним пословима платне институције сматрају се они послови чије би неправилно или неодговарајуће обављање или необављање могло знатно да угрози законитост пословања те институције, њено финансијско стање или стабилност и сигурност пружања платних услуга те институције, односно њихов континуитет.

Платна институција је дужна да Народној банци Србије обезбеди вршење надзора над лицем коме је поверила обављање оперативних послова у делу пословања тог лица који се односи на те послове, као и да јој обезбеди увид у пословне књиге и другу документацију и податке настале у вези са обављањем ових послова, а којима то лице располаже.

Народна банка Србије ближе уређује услове и начин поверавања активности из става 2. овог члана, као и документацију која се Народној банци Србије доставља уз обавештење из става 1. тог члана.

Пружање платних услуга на територији треће државе

Члан 104.

Платна институција може пружати платне услуге у трећој држави само преко огранка.

Ради оснивања огранка у трећој држави, платна институција подноси Народној банци Србије захтев за давање сагласности.

Уз захтев из става 2. овог члана, платна институција доставља и следеће податке и документацију:

1) назив и адресу огранка;

2) опис организационе структуре огранка;

3) пословни план огранка за прве три пословне године са описом платних услуга које намерава да пружа преко огранка;

4) податке о лицима која ће руководити пословима огранка и лицима која ће непосредно руководити пословима пружања платних услуга у огранку, с подацима и доказима да та лица имају добру пословну репутацију, као и одговарајуће стручне квалификације и искуство у складу с чланом 80. овог закона.

О захтеву из става 2. овог члана Народна банка Србије одлучује у року од три месеца од дана пријема уредног захтева.

Ако је захтев из става 2. овог члана неуредан, Народна банка Србије у року од месец дана од дана пријема тог захтева обавештава платну институцију из тог става на који начин да уреди тај захтев, у ком случају рок из става 4. овог члана почиње да тече од дана када је поднет уредан захтев у складу са обавештењем из овог става.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин давања и одузимања сагласности из става 2. овог члана.

5. Регистар платних институција

Садржина и начин вођења регистра платних институција

Члан 105.

Народна банка Србије води регистар платних институција.

У регистар платних институција уписују се подаци о:

- 1) платним институцијама које имају дозволу за пружање платних услуга и о пружаоцима услуге пружања информација о рачуну, као и подаци о сваком престанку важења дозволе за пружање платних услуга и обрисаним пружаоцима услуге пружања информација о рачуну;
- 2) заступницима платних институција у Републици Србији;
- 3) огранцима платних институција у трећим државама;
- 4) други подаци у вези с пружањем платних услуга које Народна банка Србије пропише.

Народна банка Србије у регистар платних институција редовно уноси све промене настале у вези са субјектима уноса.

Регистар платних институција је јавна књига и води се у електронском облику, а подаци из овог регистра доступни су на Интернет презентацији Народне банке Србије.

Народна банка Србије прописује ближе услове, садржину и начин вођења регистра платних институција, као и начин брисања података из тог регистра.

Део трећи

ЕЛЕКТРОНСКИ НОВАЦ

Глава I

ИЗДАВАЊЕ, ПРИХВАТАЊЕ И ОТКУП ЕЛЕКТРОНСКОГ НОВЦА

Издаваоци електронског новца

Члан 106.

Електронски новац у Републици Србији могу издавати:

- 1) банка;
- 2) институција електронског новца;
- 3) јавни поштански оператор;
- 4) Народна банка Србије;
- 5) Управа за трезор или други органи јавне власти у Републици Србији, у складу са својим надлежностима утврђеним законом.

Нико осим издавалаца електронског новца из става 1. овог члана не може издавати електронски новац у Републици Србији.

Ако Народна банка Србије електронски новац издаје у оквиру надлежности утврђених законом, не примењују се одредбе овог закона којима се уређује електронски новац, осим ако је тако утврђено посебним прописом или уговором којим се уређује издавање тог новца.

Народна банка Србије може прописати посебне услове и начин заштите новчаних средстава која су банке примиле ради замене за издати електронски новац.

Јавни поштански оператор као издавалац електронског новца

Члан 107.

Јавни поштански оператор дужан је да Народну банку Србије обавести о намери почетка или престанка издавања електронског новца, као и о планираном дану почетка, односно престанка издавања овог новца – најкасније месец дана пре тог почетка, односно престанка.

На пословање јавног поштанског оператора као издаваоца електронског новца сходно се примењују одредбе члана 129. став 2, чл. 132. и 133, члана 135. ст. 1. и 2, као и чл. 136, 137. и 138. овог закона.

Јавни поштански оператор може обављати издавање, дистрибуцију и откуп електронског новца и у име и за рачун банака, а може пружати и услуге посредовања између банака и ималаца електронског новца у вези са издавањем електронског новца, у складу са законом којим се уређују банке.

Уговор између издаваоца и имаоца електронског новца коме се издаје електронски новац

Члан 108.

Међусобни односи издаваоца и имаоца електронског новца коме се издаје електронски новац уређују се уговором, и то нарочито у вези са издавањем и откупом електронског новца, као и свим накнадама које издавалац електронског новца наплаћује имаоцу електронског новца при издавању и откупу тог новца.

На уговор из става 1. овог члана и информисање имаоца електронског новца сходно се примењују одредбе чл. 13, 17, 18, 20, 21, 24, 25. и 65. овог закона.

Издавање електронског новца

Члан 109.

Издавалац електронског новца дужан је да одмах након пријема новчаних средстава изда електронски новац у висини примљених новчаних средстава.

Забрана плаћања камате имаоцу електронског новца

Члан 110.

Издаваоци електронског новца не могу плаћати камату нити давати било коју другу

имовинску корист имаоцу електронског новца због држања овог новца у одређеном временском периоду.

Прихватање електронског новца

Члан 111.

Електронски новац може прихватати свако физичко или правно лице које са издаваоцем електронског новца, односно пружаоцем платних услуга закључи уговор о прихватању тог новца.

Издавалац електронског новца може прихватати електронски новац који је издао, а може, у складу са ставом 1. овог члана, прихватати и електронски новац који је издао други издавалац тог новца.

Откуп електронског новца

Члан 112.

Издаваоци електронског новца дужни су да, на захтев имаоца електронског новца, без одлагања изврше исплату или пренос новчаних средстава у висини номиналне вредности електронског новца које тај ималац поседује (откуп електронског новца).

Ималац електронског новца може захтевати целокупни или делимични откуп електронског новца, ако се тај откуп захтева пре престанка важења уговора закљученог са издаваоцем електронског новца.

Ако ималац електронског новца захтева откуп електронског новца на дан престанка важења уговора из става 2. овог члана или у року од годину дана након престанка важења тог уговора – издавалац електронског новца дужан је да изврши целокупан откуп електронског новца.

Ако на дан престанка важења уговора закљученог са институцијом електронског новца која обавља друге пословне активности које нису повезане са издавањем електронског новца или пружањем платних услуга или у року од годину дана након престанка важења тог уговора, ималац електронског новца захтева откуп електронског новца од ове институције, а унапред није познато који део новчаних средстава би требало да се искористи као електронски новац – та институција је дужна да изврши откуп електронског новца у износу који је ималац тог новца захтевао.

При откупу електронског новца, издавалац електронског новца може од имаоца електронског новца наплатити накнаду само у следећим случајевима:

- 1) ако је ималац електронског новца захтевао откуп пре престанка важења уговора из става 2. овог члана;
- 2) ако је ималац електронског новца раскинуо уговор из става 2. овог члана пре уговореног дана престанка важења тог уговора;
- 3) ако је ималац захтевао откуп након истека годину дана од дана престанка важења уговора из става 2. овог члана.

Издавалац електронског новца може наплатити накнаду из става 5. овог члана само ако је та накнада утврђена уговором из става 2. овог члана и ако је ималац електронског новца о њој био информисан у примереном року пре закључења тог уговора.

Висина накнаде из става 5. овог члана мора бити одговарајућа и у складу са стварним трошковима издаваоца електронског новца.

Издавалац електронског новца и лице које није потрошач, а прихвата електронски новац могу уговорити друкчије услове права на откуп од оних који су утврђени овим чланом.

Тајност и заштита података о електронском новцу

Члан 113.

На тајност и заштиту података о електронском новцу сходно се примењују одредбе чл. 74. и 75. овог закона.

Глава II

ИНСТИТУЦИЈЕ ЕЛЕКТРОНСКОГ НОВЦА

1. Статусне одредбе

Правна форма

Члан 114.

Институција електронског новца може бити искључиво привредно друштво, у складу са законом којим се уређују привредна друштва.

Примена закона којим се уређују привредна друштва

Члан 115.

Одредбе закона којим се уређују привредна друштва примењују се на институције електронског новца ако нису у супротности са овим законом.

Послови институције електронског новца

Члан 116.

Институција електронског новца овлашћена је да издаје електронски новац по добијању дозволе Народне банке Србије за издавање електронског новца (у даљем тексту: дозвола за издавање електронског новца).

Поред издавања електронског новца, институција електронског новца може обављати и следеће послове:

- 1) пружање платних услуга из члана 4. овог закона;
- 2) давање кредита повезаних с платним услугама, у складу с чланом 95. овог закона;
- 3) оперативне и помоћне послове непосредно повезане са издавањем електронског новца или пружањем платних услуга из тачке 1) овог става, у складу са законом;
- 4) управљање платним системом, у складу са овим законом;
- 5) друге пословне активности које нису повезане са издавањем електронског новца или пружањем платних услуга, у складу са законом.

Ако институција електронског новца пружа платне услуге из става 2. тачка 1) овог члана, на њено пословање сходно се примењују одредбе члана 78. став 2. и члана 92. овог закона.

Кредит из става 2. тачка 2) овог члана не може се одобрити из средстава која је институција електронског новца примила ради издавања електронског новца.

Ако пружа платне услуге које нису непосредно повезане са издавањем електронског новца и/или обавља послове из става 2. тач. 4) и/или 5) овог члана – институција електронског новца дужна је да те услуге пружа, односно те послове обавља на начин који не угрожава стабилност и сигурност дела њеног пословања који се односи на издавање електронског новца, нити отежава

вршење надзора над њеним пословањем у складу са овим законом.

Чланови органа управљања и лица која ће непосредно руководити пословима издавања електронског новца у институцији електронског новца

Члан 117.

На чланове органа управљања и лица која ће непосредно руководити пословима издавања електронског новца у институцији електронског новца (у даљем тексту: руководилац институције електронског новца) сходно се примењују одредбе чл. 80. и 81а овог закона.

2. Квалификовано учешће у институцији електронског новца

Претходна сагласност за стицање, односно увећање квалификованог учешћа

Члан 118.

Лице које намерава да стекне квалификовано учешће у институцији електронског новца или да га увећа тако да стекне од 20% до 30%, више од 30% до 50% или више од 50% гласачких права или капитала у тој институцији, односно тако да постане њено матично друштво – дужно је да прибави претходну сагласност Народне банке Србије за ово стицање, односно увећање.

Народна банка Србије о захтеву за давање сагласности из става 1. овог члана одлучује у року од два месеца од дана пријема уредног захтева.

Ако је захтев за давање сагласности из става 1. овог члана неуредан, Народна банка Србије у року од 15 дана од дана пријема тог захтева обавештава лице из тог става на који начин да уреди тај захтев, у ком случају рок из става 2. овог члана почиње да тече од дана када је поднет уредан захтев у складу са обавештењем из овог става.

Решењем којим даје сагласност из става 1. овог члана, Народна банка Србије утврђује да је лице из тог става дужно да стекне, односно увећа квалификовано учешће у институцији електронског новца најкасније у року од годину дана од дана достављања овог решења.

Сагласност из става 1. овог члана престаје да важи ако лице из тог става не стекне, односно не увећа квалификовано учешће у институцији електронског новца у року из става 4. овог члана, а ако у том року стекне, односно увећа ово учешће, али не у нивоу за који је дата ова сагласност, та сагласност даље важи само за ниво стеченог, односно увећаног квалификованог учешћа у институцији електронског новца.

Лице које је добило сагласност из става 1. овог члана дужно је да обавести Народну банку Србије о сваком стицању, односно увећању квалификованог учешћа у институцији електронског новца, најкасније у року од осам дана од дана тог стицања, односно увећања.

У поступку одлучивања о захтеву за давање сагласности из става 1. овог члана сходно се примењује члан 81а овог закона.

Услови за стицање, односно увећање квалификованог учешћа

Члан 119.

Лице које подноси захтев из члана 118. став 2. овог закона мора да испуни следеће услове подобности ради обезбеђивања стабилног и сигурног управљања институцијом електронског новца:

- 1) да има добру пословну репутацију;
- 2) да чланови органа управљања подносиоца захтева – правног лица и лица која су с тим правним лицем блиско повезана имају добру пословну репутацију;

3) да је финансијско стање подносиоца захтева одговарајуће, посебно у односу на послове које институција електронског новца обавља;

4) да вршење надзора над институцијом електронског новца у складу са овим законом неће бити онемогућено или знатно отежано због блиске повезаности подносиоца захтева с другим лицима, нити ће бити онемогућена или знатно отежана размена података између надлежних органа;

5) да је група друштава којој подносилац захтева – правно лице припада транспарентна и да се у потпуности може утврдити власништво свих лица која имају директно или индиректно власништво у том правном лицу, као и свако директно или индиректно власништво тог правног лица у другим правним лицима;

6) да пословне и друге активности подносиоца захтева нису повезане с прањем новца или финансирањем тероризма, нити могу угрозити стабилност и сигурност пословања институције електронског новца, односно онемогућити или знатно отежати вршење надзора над том институцијом или размену података између надлежних органа;

7) да је могуће утврдити извор средстава за стицање, односно увећање квалификованог учешћа;

8) да испуњава друге услове које пропише Народна банка Србије укључујући услов да намеравано стицање квалификованог учешћа у институцији електронског новца не може довести до негативних последица по заштиту конкуренције из члана 81. став 2. овог закона.

Народне банка Србије прописује ближе услове за стицање, односно увећање квалификованог учешћа у институцији електронског новца, као и доказе, документацију и податке које је лице из става 1. овог члана дужно да достави уз захтев из тог става.

Заједничко наступање код стицања, односно увећања квалификованог учешћа

Члан 120.

Сматра се да, ради стицања, односно увећања квалификованог учешћа у институцији електронског новца, следећа лица наступају као један стицалац:

1) правно лице и лица која учествују у управљању или руковођењу тим правним лицем или другим правним лицем с којим је то правно лице блиско повезано;

2) правно лице и лица која непосредно именује и разрешава орган управљања тог правног лица или другог правног лица с којим је то правно лице блиско повезано;

3) правно лице и заступници и ликвидациони управници тог правног лица или другог правног лица с којим је то правно лице блиско повезано;

4) физичка лица која се сматрају повезаним лицима у смислу закона којим се уређују привредна друштва;

5) правна лица у којима лица из тачке 4) овог става учествују у управљању или руковођењу или у њима имају контролно учешће;

6) правна лица – чланови исте групе друштава;

7) лица која учествују у управљању или руковођењу истим правним лицем;

8) лица која имају контролно учешће у истом правном лицу;

9) лице које другом лицу омогућава да обезбеди средства за стицање, односно увећање квалификованог учешћа у институцији електронског новца и то друго лице;

10) властодавац и пуномоћник;

11) два или више правних или физичких лица међу којима не постоји однос из тач. 1) до 10) овог става, а повезана су тако да постоји могућност да се услед погоршања или побољшања финансијског положаја једног лица погорша или побољша финансијски положај другог лица или више њих, а Народна банка Србије, на основу документације и података којима располаже, процени да постоји могућност преноса губитка, добити или кредитне способности.

Ради стицања, односно увећања квалификованог учешћа у институцији електронског новца, лице наступа као један стицалац с другим лицем и када између њих не постоји веза из става 1. овог члана али свако то лице наступа као један стицалац са истим трећим лицем, и то на неки од начина утврђених у том ставу.

Отуђење, односно умањење квалификованог учешћа

Члан 121.

Ако лице које је добило сагласност из члана 118. овог закона намерава да у потпуности отуђи стечено квалификовано учешће, односно да га умањи испод висине за коју је добило ту сагласност, дужно је да о томе претходно обавести Народну банку Србије, уз навођење висине преосталог учешћа у институцији електронског новца.

Ако је лице из става 1. овог члана у потпуности отуђило учешће у институцији електронског новца или га је умањило испод нивоа квалификованог учешћа – сагласност из тог става престаје да важи, а ако је умањило квалификовано учешће у институцији електронског новца испод нивоа за који је дата та сагласност, али не и испод нивоа квалификованог учешћа – сагласност даље важи само за преостали ниво квалификованог учешћа.

Правне последице недозвољеног стицања, односно увећања квалификованог учешћа

Члан 122.

Ако лице без сагласности из члана 118. овог закона стекне квалификовано учешће у институцији електронског новца или га увећа тако да стекне од 20% до 30%, више од 30% до 50% или више од 50% гласачких права или капитала у тој институцији, односно тако да постане њено матично друштво – Народна банка Србије решењем ће наложити том лицу да отуђи стечено, односно увећано квалификовано учешће у тој институцији, у року који не може бити дужи од три месеца од дана достављања овог решења.

Након достављања решења из става 1. овог члана институцији електронског новца, лице из тог става више не може непосредно или посредно да остварује гласачка права у тој институцији, као ни право на дивиденду и друга права која проистичу из стеченог или увећаног квалификованог учешћа, нити може да утиче на управљање том институцијом или њену пословну политику.

Институција електронског новца дужна је да обезбеди потпуну примену одредбе става 2. овог члана.

Ако лице из става 1. овог члана не отуђи стечено, односно увећано квалификовано учешће на начин и у року утврђеним у решењу из тог става, правни посао на основу кога је стечено, односно увећано квалификовано учешће ништав је.

Народна банка Србије доставља решење из става 1. овог члана Комисији за хартије од вредности и Централном регистру, депоу и клирингу хартија од вредности.

Укидање сагласности за стицање, односно увећање квалификованог учешћа

Члан 123.

Народна банка Србије може укинути решење о давању сагласности из чл. 118. и 124. овог закона ако утврди да више нису испуњени услови из члана 119. овог закона за давање те сагласности или да лице с квалификованим учешћем може угрозити стабилно и сигурно пословање институције електронског новца или да је то лице без претходне сагласности Народне банке Србије увећало квалификовано учешће преко нивоа за који је добило сагласност у том решењу.

Ако укине решење из става 1. овог члана, Народна банка Србије ће лицу коме је укинута сагласност решењем наложити да отуђи квалификовано учешће у институцији електронског новца у року који не може бити дужи од три месеца од дана достављања овог решења.

На права и обавезе лица из става 2. овог члана, обавезе институције електронског новца и достављање решења из тог става сходно се примењују одредбе члана 122. ст. 2, 3. и 5. овог закона.

Стицање, односно увећање квалификованог учешћа уз накнадну сагласност

Члан 124.

Изузетно од члана 118. овог закона, лице може и без претходне сагласности Народне банке Србије стећи, односно увећати квалификовано учешће у институцији електронског новца, и то наслеђивањем, правним следбеништвом или другим стицањем независним од воље стицаоца.

Лице које је квалификовано учешће стекло, односно увећало на начин из става 1. овог члана дужно је да у року од месец дана од дана тог стицања, односно увећања поднесе захтев за давање сагласности Народне банке Србије на то стицање, односно увећање или да обавести Народну банку Србије да је тако стечено, односно увећано квалификовано учешће отуђило.

До доношења решења Народне банке Србије о давању сагласности на стицање, односно увећање квалификованог учешћа, лице које је то учешће стекло на начин из става 1. овог члана не може непосредно или посредно да остварује гласачка права у институцији електронског новца, као ни право на дивиденду и друга права која проистичу из стеченог, односно увећаног квалификованог учешћа, нити може да утиче на управљање том институцијом или њену пословну политику.

Институција електронског новца дужна је да обезбеди потпуну примену одредбе става 3. овог члана.

На одлучивање Народне банке Србије о захтеву из става 2. овог члана сходно се примењују одредбе члана 118. став 2. и члана 119. овог закона.

Ако Народна банка Србије решењем одбије да да сагласност из става 2. овог члана, сходно се примењују одредбе члана 122. ст. 1, 2, 3. и 5. овог закона.

Достављање информација у вези с квалификованим учешћем

Члан 125.

Ако постоји сумња да је неко лице без сагласности из члана 118. овог закона стекло, односно увећало квалификовано учешће из тог члана или да у року из члана 124. став 2. овог закона није доставило захтев или обавештење из тог става – Народна банка Србије може од тог лица или матичног друштва тог лица, као и од чланова органа тог лица, односно тог друштва, захтевати да јој доставе информације и релевантну документацију који се односе на проверу и утврђивање тих околности.

Народна банка Србије може захтевати да јој информације и документацију из става 1. овог члана доставе и лица с квалификованим учешћем која имају сагласност из чл. 118. и 124. овог

закона.

Лица из става 2. овог члана дужна су да Народној банци Србије доставе податке и информације о новоименованим члановима органа управљања тих лица, о лицима која у њима стекну квалификовано учешће или с њима постану блиско повезана, као и о свакој статусној промени, најкасније у року од 15 дана од дана именовања, односно од дана стицања тог својства, односно од дана сазнања о будућој статусној промени.

Институција електронског новца дужна је да најмање једном годишње, као и на захтев Народне банке Србије, обавести Народну банку Србије о идентитету свих лица која имају квалификовано учешће у тој институцији, уз навођење висине тог учешћа.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин достављања података и информација из овог члана.

Изузеци код институција електронског новца које обављају друге пословне активности

Члан 126.

Народна банка Србије може прописати да се све или поједине одредбе чл. 118. до 125. овог закона не примењују на институције електронског новца које у складу са законом обављају друге пословне активности које нису повезане са издавањем електронског новца или пружањем платних услуга, нарочито ако су активности и/или власничка структура тих институција предмет надзора надлежног органа у складу са одредбама посебног закона.

3. Дозвола за издавање електронског новца

Давање дозволе за издавање електронског новца

Члан 127.

Привредно друштво које намерава да издаје електронски новац подноси Народној банци Србије захтев за давање дозволе за издавање електронског новца, уз који доставља:

- 1) решење о упису у регистар привредних субјеката;
- 2) оснивачки акт, односно статут;
- 3) списак платних услуга и других послова из члана 116. став 2. овог закона које институција електронског новца намерава да пружа, односно обавља;
- 4) процену ризика којима ће бити изложена као институција електронског новца;
- 5) програм активности институције електронског новца којим се ближе уређују начин и услови издавања електронског новца и пружања платних услуга из тачке 3) овог става;
- 6) пословни план институције електронског новца с пројекцијом прихода и расхода за период од прве три године пословања на основу којег се може закључити да ће ова институција бити у стању да обезбеди испуњеност одговарајућих организационих, кадровских, техничких и других услова за стабилно и сигурно пословање;
- 7) доказ да располаже прописаним износом почетног капитала из члана 128. овог закона;
- 8) пројекцију износа капиталних захтева у првој години пословања израчунатих у складу с чланом 130. овог закона;
- 9) опис планираних мера за заштиту новчаних средстава ималаца електронског новца и корисника платних услуга у складу с чланом 133. овог закона;
- 10) опис система управљања и система унутрашњих контрола;

11) опис мера унутрашње контроле које се успостављају ради испуњавања обавеза утврђених прописима којима се уређују спречавање прања новца и финансирања тероризма;

12) опис организационе структуре, укључујући податке о планираном издавању електронског новца преко огранака, односно пружању платних услуга преко огранака и/или заступника, као и податке о поверавању појединих оперативних послова у вези са издавањем електронског новца и/или пружањем платних услуга;

13) опис успостављених процедура и механизма унутрашњих контрола и интерне ревизије ради заштите интереса ималаца електронског новца и, ако пружа платне услуге из тачке 3) овог става, корисника платних услуга ради обезбеђења континуираног, стабилног и сигурног издавања електронског новца, односно пружања платних услуга, а у вези с тач. 9) до 12) овог става;

14) опис учешћа у платним системима, ако институција електронског новца намерава да учествује у тим системима;

15) податке о лицима која су чланови органа управљања подносиоца захтева из овог става и будућим руководиоцима институције електронског новца, с подацима и доказима о томе да ова лица имају добру пословну репутацију, одговарајуће стручне квалификације и искуство, сходном применом члана 80. овог закона;

16) податке о лицима с квалификованим учешћем у подносиоцу захтева из овог става, висини њиховог учешћа, као и доказе о подобности тих лица да обезбеде стабилно и сигурно управљање институцијом електронског новца у складу с чланом 119. овог закона;

17) податке о спољном ревизору који обавља ревизију финансијских извештаја подносиоца захтева из овог става у години у којој се подноси захтев, ако је за тог подносиоца обавезна ревизија финансијских извештаја у складу са законом;

18) податке о лицима блиско повезаним с подносиоцем захтева из овог става и опис те повезаности;

19) адресу седишта подносиоца захтева из овог става.

О захтеву из става 1. овог члана Народна банка Србије одлучује у року од три месеца од дана пријема уредног захтева.

Ако је захтев из става 1. овог члана неуредан, Народна банка Србије у року од месец дана од дана пријема тог захтева обавештава привредно друштво из тог става на који начин да уреди тај захтев, у ком случају рок из става 2. овог члана почиње да тече од дана када је поднет уредан захтев у складу са обавештењем из овог става.

Решење о давању дозволе за издавање електронског новца објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије” и на Интернет презентацији Народне банке Србије.

У решењу из става 4. овог члана Народна банка Србије утврђује платне услуге које ће пружати институција електронског новца.

На одбијање захтева за давање дозволе за издавање електронског новца, допуну ове дозволе, промену околности после давања те дозволе и престанак њеног важења сходно се примењују одредбе чл. 84. до 87. овог закона.

Ако је платна институција добила дозволу за издавање електронског новца, дозвола за пружање платних услуга престаје да важи наредног радног дана од дана достављања платној институцији решења о давању дозволе за издавање електронског новца.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин давања дозволе за издавање

електронског новца.

Почетни капитал институције електронског новца

Члан 128.

Привредно друштво које подноси захтев за давање дозволе за издавање електронског новца дужно је да, у току поступка давања ове дозволе, као и на дан пријема решења Народне банке Србије о давању те дозволе, има почетни капитал који не може бити мањи од 350.000 евра у динарској противвредности према званичном средњем курсу.

Народна банка Србије ближе уређује елементе и начин израчунавања почетног капитала институције електронског новца.

4. Пословање институције електронског новца

Стабилно и сигурно пословање институције електронског новца

Члан 129.

Институција електронског новца дужна је да у сваком тренутку послује у складу са организационим, кадровским, техничким и другим захтевима утврђеним овим законом и другим прописима.

На систем управљања и систем унутрашњих контрола институције електронског новца сходно се примењују одредбе члана 89. овог закона.

Минимални капитал институције електронског новца

Члан 130.

Институција електронског новца дужна је да, ради стабилног и сигурног пословања и испуњења обавеза према повериоцима, током свог пословања одржава капитал који ни у једном тренутку не може бити нижи од износа почетног капитала прописаног у члану 128. овог закона или од износа збира капиталних захтева из ст. 2. и 3. овог члана, у зависности од тога који је износ већи.

Ако пружа платне услуге које нису непосредно повезане са издавањем електронског новца, институција електронског новца дужна је да капитални захтев за те услуге израчунава применом метода за израчунавање капиталног захтева платне институције, у складу с чланом 90. ст. 2. до 4. овог закона.

Капитални захтев институције електронског новца за издавање тог новца износи најмање 2% просека неискоришћеног електронског новца.

Просек неискоришћеног електронског новца јесте просечан укупан износ финансијских обавеза које се односе на издати електронски новац на крају сваког календарског дана у претходних шест месеци. Овај просек утврђује се првог дана у месецу за претходних шест месеци, а користи се за израчунавање капиталног захтева за издавање електронског новца за тај месец.

Ако институција електронског новца пружа платне услуге које нису непосредно повезане са издавањем електронског новца или обавља друге послове из члана 116. став 2. тач. 2) до 5) овог закона, а износ просека неискоришћеног електронског новца није унапред познат, Народна банка Србије може тој институцији решењем дати сагласност да уместо овог просека као основ за израчунавање капиталног захтева за издавање електронског новца користи износ дела новчаних средстава за који се претпоставља да ће се употребити за издавање електронског новца.

Уз захтев за давање сагласности из става 5. овог члана, институција електронског новца

дужна је да Народној банци Србије достави доказе о томе да није могуће унапред утврдити износ просека неискоришћеног електронског новца, као и доказе да се део новчаних средстава из тог става може објективно проценити на основу историјских података.

Ако период у ком послује није довољно дуг за израчунавање просека неискоришћеног електронског новца, институција електронског новца може уместо овог просека као основ за израчунавање капиталног захтева за издавање електронског новца користити пројектовани износ неискоришћеног електронског новца утврђен у њеном пословном плану, уз претходно обавештење Народне банке Србије, која може захтевати исправку нереално пројектованог износа.

Начин израчунавања капитала и капиталних захтева институције електронског новца, као и начин и рокови извештавања о начину израчунавања тог капитала и капиталних захтева, ближе се уређују прописом Народне банке Србије.

Промена висине минималног капитала

Члан 131.

Народна банка Србије може институцији електронског новца решењем наложити повећање капитала из члана 130. овог закона до 20% у односу на збир износа капиталних захтева израчунатих у складу са ст. 2. и 3. тог члана.

На захтев институције електронског новца, Народна банка Србије може донети решење о давању сагласности за смањење капитала из члана 130. овог закона до 20% у односу на збир износа капиталних захтева израчунатих у складу са ст. 2. и 3. тог члана, при чему тај капитал не може бити нижи од износа почетног капитала из члана 128. овог закона.

Народна банка Србије решења из ст. 1. и 2. овог члана доноси узимајући у обзир функционисање система управљања и система унутрашњих контрола, а нарочито управљање ризицима у институцији електронског новца, као и податке о губицима у пословању те институције.

Пријем новчаних средстава ималаца електронског новца

Члан 132.

Институција електронског новца дужна је да новчана средства примљена од имаоца електронског новца без одлагања замени за електронски новац.

Новчана средства из става 1. овог члана не сматрају се депозитом у смислу закона којим се уређују банке.

Институција електронског новца не може се бавити примањем депозита.

Заштита новчаних средстава ималаца електронског новца и корисника платних услуга

Члан 133.

Институција електронског новца дужна је да заштити новчана средства примљена ради замене за издати електронски новац, у складу с чл. 93. и 94. овог закона.

Ако се институцији електронског новца новчана средства из става 1. овог члана преносе плаћањем посредством платног инструмента, та институција није дужна да заштити ова средства пре њиховог одобравања на њен платни рачун или стављања на располагање ових средстава институцији електронског новца на други начин, у складу са овим законом. У сваком случају, институција електронског новца дужна је да заштити ова новчана средства у року од пет пословних дана од дана издавања електронског новца.

Ако пружа платне услуге које нису непосредно повезане са издавањем електронског новца, институција електронског новца дужна је да заштити новчана средства која је примила од корисника платних услуга или од других пружалаца платних услуга у вези са извршењем платне трансакције, у складу с чл. 93. и 94. овог закона.

Сходна примена одредаба о пословању и финансијском извештавању платних институција на институције електронског новца

Члан 134.

Одредбе чл. 96. до 100. сходно се примењују на институције електронског новца.

Изузетно од члана 98. став 3. овог закона, институција електронског новца дужна је да у својим пословним књигама одвојено евидентира пословне промене које настају на основу издавања електронског новца и пословне промене које настају на основу платних услуга које нису непосредно повезане са издавањем електронског новца.

Изузетно од члана 100. ст. 1. и 2. овог закона, институција електронског новца дужна је да Народној банци Србије, поред појединачних финансијских извештаја за претходну годину, са извештајем спољног ревизора, достави и одвојене рачуноводствене податке који се односе на издавање електронског новца, као и одвојене рачуноводствене податке који се односе на платне услуге које нису непосредно повезане са издавањем електронског новца, са извештајем спољног ревизора о тим подацима, најкасније у року од 30 дана од дана достављања финансијских извештаја у складу са законом којим се уређује рачуноводство.

Институција електронског новца сматра се великим правним лицем, у смислу закона којим се уређује рачуноводство.

Издавање електронског новца и пружање платних услуга преко огранка

Члан 135.

Институција електронског новца може издавати електронски новац и пружати платне услуге преко огранка.

Огранак институције електронског новца јесте њен издвојени организациони део који нема својство правног лица, а преко кога ова институција издаје електронски новац или пружа једну или више платних услуга, у складу са овим законом.

Институција електронског новца може у трећој држави издавати електронски новац и пружати платне услуге само преко огранка.

Ради оснивања огранка у трећој држави, институција електронског новца подноси Народној банци Србије захтев за давање сагласности, уз који доставља следеће податке и документацију:

- 1) назив и адресу огранка;
- 2) опис организационе структуре огранка;
- 3) пословни план огранка за прве три пословне године са описом послова које намерава да пружа преко огранка;
- 4) податке о лицима која ће руководити пословима огранка и лицима која ће непосредно руководити пословима издавања електронског новца и пружања платних услуга у огранку, с подацима и доказима да та лица имају добру пословну репутацију, као и одговарајуће стручне квалификације и искуство, сходном применом члана 80. овог закона.

О захтеву из става 4. овог члана Народна банка Србије одлучује у року од три месеца од дана пријема уредног захтева.

Ако је захтев из става 4. овог члана неуредан, Народна банка Србије у року од месец дана од дана пријема тог захтева обавештава институцију електронског новца из тог става на који начин да уреди тај захтев, у ком случају рок из става 5. овог члана почиње да тече од дана када је поднет уредан захтев у складу са обавештењем из овог става.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин давања и одузимања сагласности из става 4. овог члана.

Издавање електронског новца и пружање платних услуга преко заступника и поверавањем појединих оперативних послова другом лицу

Члан 136.

Институција електронског новца не може издавати електронски новац преко заступника.

Институција електронског новца може пружати платне услуге преко једног или више заступника.

На институцију електронског новца која намерава да пружа платне услуге преко заступника у Републици Србији сходно се примењују одредбе члана 101. став 4. и члана 102. овог закона.

На институцију електронског новца која намерава да поједине оперативне послове у вези са издавањем електронског новца и пружањем платних услуга повери другом лицу – сходно се примењују одредбе члана 103. овог закона.

Дистрибуција и откуп електронског новца преко трећег лица

Члан 137.

Институција електронског новца може обављати дистрибуцију и откуп електронског новца преко трећег физичког или правног лица с којим је закључила уговор о обављању тих послова, након што о томе обавести Народну банку Србије и достави јој податке о том лицу (име и презиме, јединствени матични број и адресу пребивалишта за физичка лица, односно пословно име или назив, матични број, порески идентификациони број и адресу седишта за правна лица и предузетнике).

Ако престане да обавља дистрибуцију и откуп електронског новца преко лица из става 1. овог члана, институција електронског новца дужна је да без одлагања о томе обавести Народну банку Србије.

Институција електронског новца дужна је да на својој Интернет презентацији објави и дневно ажурира списак с подацима из става 1. овог члана о свим трећим физичким и правним лицима преко којих врши дистрибуцију и откуп електронског новца, као и податке о свим локацијама на којима се обављају дистрибуција и откуп електронског новца преко трећег физичког или правног лица.

Одговорност институције електронског новца

Члан 138.

Институција електронског новца која издаје електронски новац, пружа платне услуге и/или обавља дистрибуцију и откуп електронског новца у складу с чл. 135. до 137. овог закона одговара за законито пословање огранка, заступника и трећих лица, као и за законито обављање оперативних послова које је поверила другом лицу.

5. Регистар институција електронског новца

Садржина и начин вођења регистра институција електронског новца

Члан 139.

Народна банка Србије води регистар институција електронског новца.

У регистар институција електронског новца уписују се подаци о:

- 1) институцијама електронског новца које имају дозволу за издавање електронског новца;
- 2) заступницима институција електронског новца у Републици Србији преко којих ове институције пружају платне услуге;
- 3) огранцима институција електронског новца у трећим државама.

Народна банка Србије у регистар институција електронског новца редовно уноси све промене настале у вези са субјектима уноса.

Регистар институција електронског новца је јавна књига и води се у електронском облику, а подаци из овог регистра доступни су на Интернет презентацији Народне банке Србије.

Народна банка Србије прописује ближе услове, садржину и начин вођења регистра институција електронског новца, као и начин брисања података из тог регистра.

Део четврти

ПЛАТНИ СИСТЕМИ

Глава I

ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ПЛАТНОГ СИСТЕМА

Платни систем у Републици Србији

Члан 140.

Одредбе овог закона примењују се на платни систем који послује у Републици Србији, а чији оператор може бити само лице из члана 144. овог закона.

Повезани платни системи

Члан 141.

Повезани платни системи јесу два или више платних система чији су оператори закључили споразум о преносу новчаних средстава учесника у једном платном систему учеснику у другом платном систему.

Закључењем споразума из става 1. овог члана не успоставља се нови платни систем.

Послови у платном систему

Члан 142.

У оквиру платног система обављају се послови обраде налога за пренос, нетирања и/или поравнања на основу налога за пренос.

Обрада налога за пренос је процес њиховог достављања, пријема и провере, а може укључивати и њихово разврставање.

Нетирање је поступак претварања потраживања и обавеза на основу налога за пренос које један или више учесника у платном систему достављају или примају од једног или више учесника у том систему – у једну нето обавезу или једно нето потраживање појединачног учесника у платном систему:

- 1) према свим осталим учесницима у том систему – мултилатерална нето позиција за

поравнање, или

2) према сваком другом појединачном учеснику у том систему – билатерална нето позиција за поравнање.

Поравнање је измирење новчане обавезе, односно намирење потраживања између учесника у платном систему на основу налога за пренос које се обавља преносом новчаних средстава.

Налог за пренос у платном систему је инструкција учесника у том систему да се примаоцу стави на располагање новчани износ или инструкција која доводи до преузимања или извршења обавеза плаћања између учесника у платном систему.

Учесници у платном систему

Члан 143.

Учесници у платном систему могу бити:

- 1) Народна банка Србије;
- 2) банка;
- 3) институција електронског новца;
- 4) платна институција;
- 5) јавни поштански оператор;
- 6) инвестиционо друштво са седиштем у Републици Србији које послује у складу са законом којим се уређује тржиште капитала;
- 7) Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, орган јавне власти, као и привредно друштво и друго правно лице чији је оснивач и за чије обавезе јемчи Република Србија;
- 8) оператор другог платног система;
- 9) Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности или други оператор система за поравнање финансијских инструмената.

Поред учесника из става 1. овог члана, учесником у платном систему сматра се и оператор тог система.

Учесници у платном систему одговорни су за извршавање финансијских обавеза по основу налога за пренос у том систему.

Учесник из става 1. овог члана може учествовати у платном систему и индиректно преко другог учесника с којим је у уговорном односу и који му омогућава извршавање налога за пренос у том систему, под условом да је као индиректни учесник познат оператору тог платног система.

Оператор платног система

Члан 144.

Оператор платног система (у даљем тексту: оператор) јесте правно лице које управља радом платног система у складу с правилима рада тог система.

Оператор може бити:

- 1) Народна банка Србије;
- 2) банка;
- 3) јавни поштански оператор;

4) институција електронског новца;

5) платна институција.

Поред лица из става 2. овог члана, оператор може бити и:

1) привредно друштво са седиштем у Републици Србији основано као акционарско друштво или друштво са ограниченом одговорношћу, у складу са законом којим се уређују привредна друштва;

2) удружење банака или других пружалаца платних услуга са седиштем у Републици Србији, основано у складу са законом којим се уређују банке, односно другим законом.

Народна банка Србије као оператор

Члан 145.

Народна банка Србије може успостављати платне системе чији је оператор, управљати овим системима и унапређивати њихов рад, учествовати у њима и доносити правила рада тих система.

Изузетно од члана 143. овог закона, Народна банка Србије може правилима рада система из става 1. овог члана утврдити да учесник у том систему може бити и централна банка из треће државе, односно правно лице са седиштем у трећој држави које обавља послове који одговарају пословима банке у смислу закона којим се уређују банке, као и други оператор система за поравнање хартија од вредности – страно правно лице које обавља послове салдирања државних хартија од вредности, ангажовано у складу са законом којим се уређује јавни дуг.

Народна банка Србије успоставља, одржава и администрира информатичку инфраструктуру за платне системе чији је оператор.

Народна банка Србије може успоставити систем националне платне картице, управљати овим системом, унапређивати његов рад и доносити његова оперативна правила.

Систем из става 4. овог члана не представља платни систем.

Чланови органа управљања оператора, лица која непосредно руководе радом платног система и лице с квалификованим учешћем у оператору

Члан 146.

Члан органа управљања оператора из члана 144. став 3. овог закона мора имати добру пословну репутацију за управљање радом платног система.

Лице које непосредно руководи радом платног система код оператора који има дозволу за рад Народне банке Србије (у даљем тексту: руководилац платног система) мора имати добру пословну репутацију, као и одговарајуће стручне квалификације и искуство за руковођење радом платног система.

На члана органа управљања оператора из става 1. овог члана и руководиоца платног система сходно се примењују чл. 80. и 81а овог закона.

На лице с квалификованим учешћем у оператору из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе чл. 81. и 81а овог закона.

Агент за поравнање

Члан 147.

Агент за поравнање учесницима у платном систему отвара, води и гаси рачуне за поравнање, а може им, ако је за то законом овлашћен, одобравати и кредите ради поравнања.

Рачун за поравнање је рачун на коме се држе новчана средства и који се користи за поравнање.

Агент за поравнање може бити Народна банка Србије или банка.

Изузетно од става 3. овог члана, Народна банка Србије може правилима рада система чији је оператор утврдити да агент за поравнање за тај систем може бити и друго правно лице.

Правила рада платног система

Члан 148.

Правилима рада платног система утврђују се нарочито:

- 1) могући учесници у платном систему према њиховој врсти, у складу с чланом 143. овог закона;
- 2) услови за учествовање у платном систему;
- 3) начин обављања послова у платном систему;
- 4) права и обавезе оператора и учесника у платном систему у вези са управљањем ризицима у том систему;
- 5) радни дани и дневни термински план рада платног система;
- 6) услови и начин престанка учествовања у платном систему (искључење учесника из платног система, односно добровољно напуштање тог система).

Услови за учествовање у платном систему

Члан 149.

Правилима рада платног система утврђују се објективни, недискриминаторни и сразмерни услови за учествовање у платном систему.

Учествовање у платном систему може се ограничити само у мери у којој је то потребно ради заштите од финансијског, оперативног, пословног и других ризика, као и ради очувања финансијске и оперативне стабилности тог система.

Правилима рада платног система не могу се утврдити:

- 1) ограничења у вези са учествовањем у другим платним системима;
- 2) правила која доводе до дискриминаторског положаја у вези с правима и обавезама који се односе на учествовање у платном систему;
- 3) ограничења по основу врсте пружалаца платних услуга.

Одредбе ст. 1. до 3. овог члана не примењују се на:

- 1) платни систем који је утврђен као битан у складу са овим законом;
- 2) платни систем чији су учесници искључиво пружаоци платних услуга који чине групу друштва повезаних уделом у капиталу, при чему једно од тих друштва има контролно учешће у другим друштвима у групи.

Када учесник у платном систему који је утврђен као битан у складу са овим законом пружаоцу платних услуга који није учесник у том платном систему омогући слање налога за пренос преко тог система – дужан је да исту могућност пружи и другом пружаоцу платних услуга који то од њега захтева, и то на објективан, недискриминаторан и сразмеран начин.

Учесник платног система који је утврђен као битан дужан је да свако одбијање захтева из става 5. овог члана детаљно образложи.

Приступ рачунима који се воде код банака

Члан 149а

Банке су дужне да платним институцијама и институцијама електронског новца омогуће приступ услугама отварања и вођења платних рачуна код банке на објективној, недискриминаторној и пропорционалној основи.

Приступ услугама из става 1. овог члана мора бити дат на начин и у мери да платним институцијама и институцијама електронског новца омогући да платне услуге пружају несметано и ефикасно.

Ако одбије да одређеној платној институцији или институцији електронског новца омогући приступ услугама из става 1. овог члана, банка је дужна да Народној банци Србије достави образложење о разлозима за то одбијање.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин за омогућавање приступа услугама из става 1. овог члана, односно разлоге за одбијање тог приступа, као и садржину образложења из става 3. овог члана.

Глава II

ДОЗВОЛА ЗА РАД ПЛАТНОГ СИСТЕМА

Дозвола као услов за рад платног система

Члан 150.

За рад појединачног платног система оператору је потребна дозвола Народне банке Србије (у даљем тексту: дозвола за рад платног система), осим за рад платног система чији је оператор Народна банка Србије.

Платни систем чији је оператор Народна банка Србије успоставља се утврђивањем правила рада тог система.

Оператор који је добио дозволу за рад платног система дужан је да Народну банку Србије обавести о почетку рада тог система најкасније осам дана пре утврђеног дана почетка рада тог система.

Захтев за давање дозволе за рад платног система

Члан 151.

Правно лице из члана 144. став 3. овог закона које намерава да управља радом платног система подноси Народној банци Србије захтев за давање дозволе за рад платног система, уз који доставља:

1) доказ о упису у регистар привредних субјеката, односно о регистрацији код надлежног органа;

2) оснивачки акт, односно статут;

3) пословни план за период од прве три године рада платног система, на основу којег се може закључити да ће подносилац захтева бити у стању да обезбеди испуњеност одговарајућих организационих, кадровских, техничких и других услова за стабилан и сигуран рад платног система;

4) доказ да располаже прописаним износом почетног капитала из члана 152. овог закона;

5) предлог правила рада платног система, у складу с чланом 148. овог закона;

6) уговор по приступу закључен између подносиоца захтева и учесника у платном систему којим ови учесници прихватају правила рада тог система, а који производи правно дејство кад

подносилац захтева добије дозволу за рад платног система;

7) опис система управљања у складу с чланом 156. овог закона;

8) податке о лицима која су чланови органа управљања подносиоца захтева, с подацима и доказима о томе да ова лица имају добру пословну репутацију, сходном применом члана 80. овог закона;

9) податке о руководиоцима платног система, с подацима и доказима о томе да ова лица имају добру пословну репутацију, одговарајуће стручне квалификације и искуство, сходном применом члана 80. овог закона;

10) податке о лицима с квалификованим учешћем у подносиоцу захтева, висини њиховог учешћа, као и доказе о подобности тих лица да обезбеде стабилно и сигурно управљање радом платног система, сходном применом члана 81. овог закона;

11) податке о спољном ревизору који обавља ревизију финансијских извештаја подносиоца захтева у години у којој се подноси захтев, ако је за подносиоца захтева обавезна ревизија финансијских извештаја у складу са законом.

Правно лице из члана 144. став 2. тач. 2) и 3) овог закона које намерава да управља радом платног система, подноси Народној банци Србије захтев за давање дозволе за рад платног система, уз који доставља документацију из става 1. тач. 3), 5), 6), 7) и 9) овог члана.

Правно лице из члана 144. став 2. тач. 4) и 5) овог закона које намерава да управља радом платног система, подноси Народној банци Србије захтев за давање дозволе за рад платног система, уз који доставља документацију из става 1. тач. 3), 4), 5), 6), 7) и 9) овог члана.

Народна банка Србије може прописати да је правно лице које намерава да управља радом платног система дужно да уз захтев за давање дозволе за рад платног система, достави и другу документацију, односно податке.

О захтеву за давање дозволе за рад платног система, Народна банка Србије одлучује у року од четири месеца од дана пријема уредног захтева.

У поступку одлучивања о захтеву из става 1. овог члана, сходно се примењује члан 81а овог закона.

Ако је захтев из става 1. овог члана неуредан, Народна банка Србије у року од месец дана од дана пријема тог захтева обавештава лице из тог става на који начин да уреди тај захтев, у ком случају рок из става 5. овог члана почиње да тече од дана када је поднет уредан захтев у складу са обавештењем из овог става.

Решење о давању дозволе за рад платног система објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије” и на Интернет презентацији Народне банке Србије.

Народна банка Србије прописује ближе услове и начин давања дозволе за рад платног система.

Почетни капитал оператора

Члан 152.

Правно лице из члана 144. став 2. тач. 4) и 5) и став 3. овог закона које подноси захтев за давање дозволе за рад платног система дужно је да, у току поступка давања ове дозволе, као и на дан пријема решења Народне банке Србије о давању те дозволе, има почетни капитал који не може бити мањи од 1.000.000 евра у динарској противвредности према званичном средњем курсу.

Правно лице из става 1. овог члана дужно је да обезбеди почетни капитал поред минималног капитала које је дужно да одржава у складу са одредбама овог или другог закона.

Изузетно од става 2. овог члана, оператор који има дозволу за рад платног система и подноси захтев за давање дозволе за рад новог платног система није дужан да обезбеди почетни капитал за нови платни систем поред минималног капитала који већ одржава у складу с чланом 157. овог закона.

Народна банка Србије ближе уређује елементе и начин израчунавања почетног капитала оператора.

Одбијање захтева за давање дозволе за рад платног система

Члан 153.

Народна банка Србије одбиће захтев за давање дозволе за рад платног система ако утврди да подносилац тог захтева не испуњава услове из члана 151. овог закона, односно ако оцени да предлогом правила рада платног система тај подносилац неће моћи да обезбеди стабилан и сигуран рад платног система.

Народна банка Србије одбиће захтев за давање дозволе за рад платног система и ако оцени да би због пословних активности подносиоца тог захтева које нису повезане с пословима платног система био угрожен стабилан и сигуран рад платног система, или да би због тих активности вршење надзора над пословањем платног система у складу са овим законом било знатно отежано.

Подносилац захтева коме је захтев за давање дозволе за рад платног система одбијен не може поднети нови захтев у року од годину дана од дана тог одбијања.

Промена околности после давања дозволе за рад платног система

Члан 154.

Оператор је дужан да без одлагања обавести Народну банку Србије о свим променама чињеница или околности на основу којих је издата дозвола за рад платног система, као и да јој истовремено достави измењену документацију и податке утврђене у члану 151. овог закона.

У обавештењу из става 1. овог члана оператор је дужан да ближе опише природу и обим насталих промена.

Престанак важења дозволе за рад платног система

Члан 155.

Дозвола за рад платног система престаје да важи у следећим случајевима:

- 1) на дан који је у решењу Народне банке Србије о одузимању дозволе за рад платног система одређен као дан престанка важења те дозволе;
- 2) на дан брисања оператора из регистра привредних субјеката, односно другог регистра надлежног органа услед статусне промене;
- 3) на дан отварања стечајног поступка или поступка принудне ликвидације над оператором.

Глава III

ПОСЛОВАЊЕ ПЛАТНОГ СИСТЕМА

Обезбеђивање стабилног и сигурног рада платног система

Члан 156.

Оператор је дужан да стално одржава и унапређује стабилан и сигуран рад платног система, а нарочито да обезбеди:

1) испуњеност организационих, кадровских, техничких и других услова утврђених овим законом и другим прописима;

2) одговарајући систем управљања, који нарочито укључује управљање ризицима, и систем унутрашњих контрола.

Управљање ризицима у платном систему обухвата управљање свим врстама ризика у овом систему, а нарочито финансијским и оперативним ризиком.

Финансијски ризик у платном систему јесте могућност настанка негативних ефеката на рад платног система услед неспособности учесника или другог лица у овом систему да измири своје доспеле обавезе (ризик ликвидности), односно да трајно испуњава све своје обавезе (ризик солвентности).

Оперативни ризик у платном систему јесте могућност настанка негативних ефеката на рад платног система услед пропуста у раду запослених, недостатака у раду информационих и других система, неодговарајућих унутрашњих процедура и процеса, као и услед наступања непредвидљивих спољних догађаја.

Народна банка Србије ближе прописује начин одржавања и унапређивања стабилног и сигурног рада платног система.

Минимални капитал оператора

Члан 157.

Оператор из члана 144. став 2. тач. 4) и 5) и став 3. овог закона дужан је да током свог пословања одржава капитал који ни у једном тренутку не може бити нижи од износа 1.000.000 евра у динарској противвредности према званичном средњем курсу или од износа прописаног капиталног захтева – у зависности од тога који је износ већи.

Износ капиталног захтева из става 1. овог члана оператора који обавља и друге пословне активности израчунава се само за део његовог пословања који се односи на управљање радом платног система.

Оператор је дужан да одржава минимални капитал поред другог минималног капитала који је дужан да одржава у складу са одредбама овог или другог закона.

Начин израчунавања капитала и капиталног захтева оператора, као и начин и рокови извештавања о капиталу и капиталном захтеву, ближе се уређују прописом Народне банке Србије.

Измене и допуне правила рада платног система

Члан 158.

Оператор је дужан да Народној банци Србије поднесе захтев за давање сагласности на измене и допуне елемената правила рада платног система из члана 148. овог закона.

Уз захтев из става 1. овог члана, оператор је дужан да достави предлог измена и допуна правила рада платног система, као и другу документацију коју пропише Народна банка Србије.

О захтеву из става 1. овог члана Народна банка Србије одлучује у року од два месеца од дана пријема уредног захтева.

Ако је захтев из става 1. овог члана неуредан, Народна банка Србије у року од 15 дана од дана пријема тог захтева обавештава оператора из тог става на који начин да уреди тај захтев, уком случају рок из става 3. овог члана почиње да тече од дана када је поднет уредан захтев у складу са обавештењем из овог става.

Измене и допуне правила рада платног система не могу ступити на снагу пре достављања оператору решења о давању сагласности на ове измене и допуне.

Оператор је дужан да Народну банку Србије обавести о свим изменама и допунама правила рада платног система које нису обухваћене ставом 1. овог члана, најкасније наредног радног дана од дана њиховог усвајања. Оператор је дужан да уз ово обавештење достави усвојене измене и допуне правила рада платног система.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин давања сагласности из става 1. овог члана.

Поверавање оперативних послова оператора другом лицу

Члан 159.

Оператор који намерава да обављање појединих оперативних послова у вези с радом платног система повери другом лицу дужан је да о томе претходно обавести Народну банку Србије.

Оператор може обављање појединих послова из става 1. овог члана поверити другом лицу, ако су испуњени следећи услови:

- 1) да се обавезе и одговорности оператора према учесницима не умањују;
- 2) да оператор и након поверавања ових послова испуњава услове из члана 151. овог закона и послује у складу с другим одредбама овог закона;
- 3) да вршење надзора над пословањем платног система неће бити отежано.

Оператор који је другом лицу поверио обављање послова из става 1. овог члана одговара за законито обављање ових послова, као и за штету коју ово лице проузрокује у вези са обављањем тих послова.

Оператор је дужан да Народној банци Србије обезбеди вршење надзора над лицем коме је поверио обављање појединих оперативних послова у делу пословања тог лица који се односи на ове послове, као и да јој обезбеди увид у пословне књиге и другу документацију и податке настале у вези са обављањем тих послова, а којима то лице располаже.

Чување података и документације настале у платном систему

Члан 160.

Оператор је дужан да податке о извршеним налозима за пренос и другу документацију насталу у раду платног система чува најмање пет година од дана њиховог извршења, односно настанка, осим ако законом није утврђен дужи рок чувања.

Пословне књиге, финансијски извештаји и ревизија финансијских извештаја оператора

Члан 161.

Оператор из члана 144. став 3. овог закона дужан је да вођење пословних књига, признавање и вредновање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање информација из финансијских извештаја, као и интерну ревизију врши у складу са законима којима се уређују рачуноводство и ревизија и другом законском, професионалном и интерном регулативом, ако овим законом није друкчије прописано.

Оператор из члана 144. став 2. тач. 4) и 5) и став 3. овог закона дужан је да у својим пословним књигама одвојено евидентира пословне промене које се односе на управљање радом платног система.

На ревизију финансијских извештаја оператора из става 1. овог члана, сходно се примењују одредбе члана 99. овог закона.

Оператор се сматра великим правним лицем, у смислу закона којим се уређује рачуноводство.

Достављање финансијских извештаја оператора Народној банци Србије

Члан 162.

Оператори из члана 144. став 2. тач. 4) и 5) овог закона који достављају финансијске извештаје у складу с чл. 100. и 134. овог закона дужни су да Народној банци Србије доставе и одвојене рачуноводствене податке који се односе на управљање радом платног система, као и да обезбеде да извештај спољног ревизора садржи мишљење о тим подацима.

Оператор из члана 144. став 3. овог закона дужан је да појединачне финансијске извештаје за претходну годину, са одвојеним рачуноводственим подацима који се односе на управљање радом платног система и извештајем спољног ревизора који обавезно укључује и мишљење о тим подацима, достави Народној банци Србије најкасније у року од 30 дана од дана достављања финансијских извештаја у складу са законом којим се уређује рачуноводство.

Ако је дужан да саставља и консолидоване финансијске извештаје, оператор из става 2. овог члана доставља Народној банци Србије консолидоване финансијске извештаје за претходну годину, са извештајем спољног ревизора, најкасније у року од 30 дана од дана достављања консолидованих финансијских извештаја у складу са законом којим се уређује рачуноводство.

Доступност информација и података о платном систему

Члан 163.

Оператор је дужан да на својој Интернет презентацији објављује и редовно ажурира основне информације и податке о платном систему чији је оператор, а нарочито: назив платног система и његова основна обележја, пословно име и седиште оператора и сваког учесника у том систему, као и накнаде које се наплаћују у вези са учествовањем у платном систему.

Оператор је дужан да учесницима у платном систему и могућим учесницима у том систему обезбеди доступност документације, информација и података који се односе на права и обавезе учесника у платном систему и управљање ризицима у том систему.

Примена појединих одредаба ове главе на платне системе чији је оператор Народна банка Србије

Члан 164.

Одредбе чл. 156, 160. и 163. овог закона примењују се и на платне системе чији је оператор Народна банка Србије.

Евиденција платних система

Члан 165.

Народна банка Србије води евиденцију платних система у Републици Србији.

Евиденција из става 1. овог члана је јавна књига и води се у електронском облику, а подаци из ове евиденције доступни су на Интернет презентацији Народне банке Србије.

Народна банка Србије ближе уређује садржај и начин вођења евиденције из става 1. овог

члана.

Глава IV

КОНАЧНОСТ ПОРАВНАЊА У БИТНОМ ПЛАТНОМ СИСТЕМУ

Битан платни систем

Члан 166.

Народна банка Србије може утврдити да је платни систем битан ако тај систем, поред услова прописаних овим законом, испуњава и следеће услове:

1) има најмање три учесника, не укључујући оператора тог система, агента за поравнање и индиректног учесника;

2) најмање један учесник у овом систему има седиште у Републици Србији;

3) значајан је за стабилност финансијског система.

Учесник платног система из става 1. овог члана (у даљем тексту: битан платни систем) не може бити платна институција, институција електронског новца ни јавни поштански оператор.

Агент за поравнање за битан платни систем може бити искључиво Народна банка Србије.

Битни платни системи воде се посебно у оквиру евиденције из члана 165. овог закона, а та евиденција нарочито садржи податке о називу таквог система, пословном имену и седишту његовог оператора, као и списак учесника тог система.

Народна банка Србије прописује начин и критеријуме за утврђивање битних платних система.

Тренутак прихватања и неопозивости налога за пренос

Члан 167.

Правилима рада битног платног система обавезно се утврђују тренутак прихватања налога за пренос у том систему и тренутак од када учесник и треће лице не могу опозвати тај налог (тренутак неопозивости налога за пренос).

У правилима рада повезаних битних платних система, тренутак прихватања налога за пренос у систему и тренутак неопозивости тог налога утврђују се тако да та правила буду ушто већој мери међусобно усклађена.

На правила рада једног система из става 2. овог члана о тренутку прихватања налога за пренос у систему и тренутку неопозивости тог налога не могу утицати правила рада другог система са којим је повезан, осим ако друкчије није утврђено правилима рада свих система унутар повезаних система.

Неопозивост нетирања и налога за пренос у случају наступања неспособности измиривања обавеза учесника

Члан 168.

У случају наступања неспособности измиривања обавеза учесника у битном платном систему, учесника у повезаном битном платном систему или оператора повезаног битног платног система који није учесник – нетирање и налози за пренос пуноважни су и производе правно дејство према трећим лицима, под условом да су ти налози прихваћени у систему пре тренутка наступања те неспособности.

Налози за пренос који су прихваћени у битном платном систему након тренутка наступања

неспособности лица из става 1. овог члана, а извршени су у току истог пословног дана – пуноважни су и производе правно дејство према трећим лицима само ако оператор тог система није знао нити је могао знати за наступање ове неспособности.

Нетирање се не може оспорити, нити се може извршити поновно нетирање на основу утврђене ништавости трансакција и уговора закључених пре тренутка наступања неспособности измиривања обавеза лица из става 1. овог члана.

У случају наступања неспособности измиривања обавеза учесника у битном платном систему или оператора повезаног битног платног система, средства обезбеђења расположивана рачуну за поравнање тог учесника могу се користити за извршавање обавеза учесника у битном платном систему или повезаном битном платном систему у оквиру пословног дана у коме је та неспособност наступила.

Пословни дан из ст. 2. и 4. овог члана јесте дан који, у складу с правилима рада битног платног система, покрива дневна и ноћна поравнања и обухвата све догађаје у току пословног циклуса система и не мора се нужно односити на календарски дан.

Наступање неспособности измиривања обавеза учесника

Члан 169.

Неспособност измиривања обавеза лица из члана 168. овог закона наступа доношењем решења о одузимању дозволе, односно акта надлежног органа којим се покреће стечајни поступак или предузимају друге мере у складу са законом које су усмерене ка престанку или реорганизацији тог лица и доводе до забране располагања средствима с рачуна.

Неспособност измиривања обавеза учесника у битном платном систему не утиче на остваривање права и обавеза учесника у том систему, учесника у повезаном битном платном систему или оператора повезаног битног платног система који није учесник, а који су у вези с његовим учешћем у том систему пре тренутка наступања ове неспособности.

У случају наступања неспособности измиривања обавеза учесника у битном платном систему, на права и обавезе учесника који су у вези са учешћем у том систему примењују се прописи Републике Србије, осим ако није друкчије уређено овим законом.

Тренутак наступања неспособности измиривања обавеза је тренутак доношења решења или акта из става 1. овог члана.

Орган који је донео решење, односно акт из става 1. овог члана без одлагања доставља то решење, односно акт Народној банци Србије, уз обавештење о датуму, сату и минути њиховог доношења.

Народна банка Србије обавештење и решење, односно акт из става 1. овог члана без одлагања прослеђује оператору платног система на чијег се учесника то обавештење односи.

Обавеза обавештавања

Члан 170.

Оператор битног платног система дужан је да без одлагања обавести Народну банку Србије о свакој промени у вези с приступом или искључењем учесника у том систему, као и о одговарајућим променама које се односе на индиректне учеснике.

Учесник у битном платном систему дужан је да свако лице са оправданим интересом, на његов захтев, обавести о сваком систему у којем учествује и да му пружи информације о основним правилима којима се тај систем уређује.

Права примаоца средстава обезбеђења у случају наступања неспособности измиривања обавеза даваоца средстава обезбеђења

Члан 171.

На остваривање права учесника или оператора битног платног система да се намири из средстава обезбеђења која су дата у вези са учешћем у том систему или повезаном битном платном систему, као и на права Народне банке Србије да се намири из средстава обезбеђења – не утиче наступање неспособности измиривања обавеза следећих лица:

- 1) учесника у том систему или повезаном битном платном систему;
- 2) оператора повезаног битног платног система који није учесник у том систему;
- 3) друге уговорне стране Народне банке Србије;
- 4) трећег лица које је дало средство обезбеђења.

На остваривање права из става 1. овог члана примењују се одредбе закона којим се уређује финансијско обезбеђење.

Наступање неспособности измиривања обавеза оператора битног платног система који је примио средство обезбеђења у вези с повезаним битним платним системом не утиче на остваривање права у вези с тим средством оператора битног платног система који је то средство дао.

Средства обезбеђења су новчана средства, финансијски инструменти и кредитна потраживања у смислу закона којим се уређује финансијско обезбеђење.

Када су финансијски инструменти или права на финансијске инструменте дати као средство обезбеђења учеснику битног платног система, његовом оператору или Народној банци Србије, а њихова права на финансијске инструменте законито уписана на рачуну финансијских инструмената у регистру – на права примаоца тог средства обезбеђења примењује се право државе у којој се налази седиште тог регистра.

Доступност информација и података о битном платном систему

Члан 172.

Оператор битног платног система дужан је да на својој Интернет презентацији, поред информација и података из члана 163. став 1. овог закона, објављује и редовно ажурира и податке о броју и вредности извршених платних трансакција у том систему.

Део пети

НАДЗОР

Глава I

ПРЕДМЕТ И НАЧИН ВРШЕЊА НАДЗОРА

Прописи који се примењују на надзор

Члан 173.

Контрола, односно надзор над применом одредаба овог закона код банака врши се у складу са законом којим се уређују банке, осим надзора над делом њиховог пословања који се односи на управљање радом платног система.

Надзор над применом одредаба овог закона код платних институција, институција електронског новца и јавног поштанског оператора врши се у складу са одредбама овог дела

закона.

Надзор над пословањем платних система врши се у складу са одредбама овог дела закона.

Народна банка Србије може донети прописе о уређивању, контроли и унапређивању несметаног функционисања платног промета у земљи и са иностранством.

Предмет надзора

Члан 174.

Народна банка Србије врши надзор над пословањем платних институција, институција електронског новца, јавног поштанског оператора и платних система (у даљем тексту: надзор).

Предмет надзора је провера усклађености пословања платне институције, институције електронског новца, јавног поштанског оператора и оператора (у даљем тексту: субјекти надзора) са овим законом и прописима донетим на основу њега.

Код хибридне платне институције надзор је ограничен на део пословања те институције који се односи на пружање платних услуга и обављање послова из члана 78. став 3. тач. 1) и 2) овог закона.

Код институције електронског новца надзор је ограничен на део пословања те институције који се односи на издавање електронског новца и обављање послова из члана 116. став 2. тач. 1) до 4) овог закона.

Код јавног поштанског оператора надзор је ограничен на део пословања тог оператора који се односи на пружање платних услуга и издавање електронског новца, као и обављање других послова утврђених овим законом.

Код оператора надзор је ограничен на део пословања који се односи на управљање радом платног система, укључујући и обављање послова у том систему.

Народна банка Србије може прописати обавезу платних институција, институција електронског новца, јавног поштанског оператора и оператора платних система да плаћају накнаду за вршење надзора из овог члана, као и начин обрачуна, рокове плаћања и друга питања у вези са овом накнадом.

Начин вршења надзора

Члан 175.

Народна банка Србије надзор врши:

1) посредно – прикупљањем и анализом извештаја и друге документације и података које субјект надзора доставља Народној банци Србије у складу са овим законом, као и друге документације, односно других података о пословању субјекта надзора којима Народна банка Србије располаже;

2) непосредно – увидом у пословне књиге и другу документацију и податке субјекта надзора.

Народна банка Србије може у току вршења надзора, на начин утврђен у ставу 1. овог члана, извршити надзор код заступника субјекта надзора и лица коме је субјект надзора поверио обављање појединих оперативних послова у складу са овим законом, као и код других лица која су са субјектом надзора повезана имовинским, управљачким и пословним односима.

Лица код којих се врши надзор из овог члана дужна су да овлашћеним лицима Народне банке Србије омогуће несметано вршење надзора и да сарађују с њима.

Достављањем субјекту надзора решења, записника и других аката, као и обавештења, захтева и других писмена Народне банке Србије који су у вези с надзором – сматра се да су они достављени и члановима органа управљања субјекта надзора, руководиоцима платне институције, институције електронског новца, односно платног система и одговорним лицима код јавног поштанског оператора и не може се доказивати супротно.

Народна банка Србије ближе прописује услове и начин вршења надзора, а може прописати и обавезу субјекта надзора да обезбеде услове за пријем решења, записника и других аката, обавештења, захтева и писмена Народне банке Србије у облику електронских докумената.

Подаци и документација који се достављају Народној банци Србије

Члан 176.

Ради вршења надзора над његовим пословањем, субјект надзора и лица из члана 175. став 2. овог закона дужни су да, на захтев Народне банке Србије, доставе све тражене податке и документацију у року који је утврђен у том захтеву.

Ако су подаци и документација из става 1. овог члана сачињени на језику који није српски, Народна банка Србије може захтевати од субјекта надзора, односно лица из тог става да о њиховом трошку обезбеде превод тих података и документације на српски језик.

Народна банка Србије прикупља, обрађује и анализира податке у вези с пружањем платних услуга, издавањем електронског новца и радом платних система које јој у статистичке сврхе и ради обављања надзора достављају пружаоци платних услуга, издаваоци електронског новца и оператори.

Народна банка Србије ближе прописује садржину, рокове и начин достављања података из става 3. овог члана.

Тајност података у вршењу надзора

Члан 177.

Подаци које запослени у Народној банци Србије и овлашћена и друга ангажована лица из члана 179. овог закона на било који начин сазнају, а односе се на надзор над пословањем, односно обављањем послова субјекта надзора, као и документи који садрже такве податке, укључујући и мере из члана 183. став 1. тач. 1) до 3) овог закона – одређују се и штите као тајни подаци са ознаком степена тајности „ПОВЕРЉИВО” или „ИНТЕРНО”, у складу са законом којим се уређује тајност података.

Лица из става 1. овог члана дужна су да чувају податке и документе из тог става као тајне податке, односно не могу их учинити доступним трећим лицима, осим у случајевима прописаним законом.

Обавеза чувања тајности података за лица из става 1. овог члана не престаје ни након престанка радног односа, односно ангажовања у Народној банци Србије, као ни након престанка другог својства на основу ког су та лица остварила приступ подацима из тог става.

Изузетно од става 2. овог члана, Народна банка Србије може податке и документе из става 1. овог члана учинити доступним домаћим и страним надзорним органима, под условом да их ти органи користе искључиво у сврхе за које су прибављени.

Објављивање података из става 1. овог члана изражених у збирном облику, тако да се на основу њих не може утврдити идентитет субјекта надзора, односно физичких и правних лица – не сматра се повредом обавезе чувања тајности података.

Сарадња Народне банке Србије с другим надлежним органима

Члан 178.

Народна банка Србије и надлежни органи у Републици Србији сарађују и размењују податке ради вршења и унапређења надзора, одлучивања у управним поступцима и обављања других послова утврђених овим законом.

Народна банка Србије има право да у сваком тренутку од надлежног органа који води евиденцију о осуђиваности за казнена дела захтева податке о осуђиваности лица, његових сарадника, као и стварног власника тог лица у смислу закона којим се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма, на које се односе захтеви и обавештења који се Народној банци Србије достављају у складу са овим законом, односно чија је пословна репутација значајна за поступање и одлучивање по тим захтевима, односно обавештењима.

Народна банка Србије сарађује с надлежним органима трећих држава и може с њима размењивати податке који се односе на надзор над субјектима надзора у сврхе из става 1. овог члана, у складу са одредбама овог закона и споразума закључених с тим органима.

Непосредни надзор

Члан 179.

Субјект надзора је дужан да Народној банци Србије омогући обављање непосредног надзора над пословањем, односно обављањем појединих послова у његовом седишту, огранцима и другим организационим деловима.

Надзор из става 1. овог члана врше запослени у Народној банци Србије у складу с посебним решењем које доноси Народна банка Србије.

У решењу из става 2. овог члана наводе се субјект надзора код кога се врши надзор и предмет надзора.

Субјект надзора дужан је да запосленима у Народној банци Србије из става 2. овог члана (у даљем тексту: овлашћена лица) стави на увид пословне књиге, документацију и податке које та лица буду захтевала у писменој, односно у електронској форми, као и да им омогући приступ опреми, базама података и рачунарским програмима које користи.

Овлашћена лица врше непосредан надзор радним даном у току редовног радног времена субјекта надзора, а када је то неопходно због обима или природе овог надзора – субјект надзора дужан је да овлашћеним лицима омогући обављање тог надзора и нерадним данима, односно изван радног времена.

Овлашћена лица у току вршења непосредног надзора могу да:

- 1) приступају свим просторијама субјекта надзора;
- 2) захтевају да им се стави на располагање засебна просторија за обављање послова непосредног надзора;
- 3) захтевају да им се доставе подаци, односно обезбеде копије докумената који су у вези с предметом непосредног надзора;
- 4) непосредно комуницирају с члановима органа управљања, руководиоцима и одговорним запосленима субјекта надзора ради добијања неопходних појашњења.

Ако податке обрађује или пословне књиге и другу документацију води у електронском облику, субјект надзора дужан је да овлашћеним лицима пружи неопходну техничку подршку током увида у те податке, односно пословне књиге и документацију.

Субјект надзора дужан је да именује свог представника који ће овлашћеним лицима пружити

сву неопходну помоћ за несметано вршење непосредног надзора.

Народна банка Србије може ангажовати друга лица која ће присуствовати непосредном надзору ради пружања одговарајуће стручне подршке овлашћеним лицима при вршењу овог надзора.

Одредбе овог члана сходно се примењују и у случају када Народна банка Србије врши непосредни надзор код заступника субјекта надзора, лица коме је субјект надзора поверио обављање појединих оперативних послова и других лица која су са субјектом надзора повезана имовинским, управљачким и пословним односима.

Записник о надзору

Члан 180.

Овлашћена лица дужна су да о извршеном надзору сачине записник (у даљем тексту: записник о надзору).

Народна банка Србије субјекту надзора доставља записник о надзору, на који он може ставити примедбе у року од 15 радних дана од дана када му је тај записник достављен.

Народна банка Србије неће разматрати примедбе из става 2. овог члана које се односе на промену чињеничног стања насталу након периода за који је извршен надзор (пресечни датум), али их може узети у обзир при изрицању мере из овог закона.

Када се провером навода изнетих у примедбама из става 2. овог члана утврди чињенично стање битно различито од стања наведеног у записнику о надзору, сачињава се допуна тог записника.

Допуна записника о надзору доставља се субјекту надзора у року од 15 радних дана од дана достављања примедба на тај записник.

Ако утврди да примедбе субјекта надзора на записник о надзору нису основане, односно да не утичу битно на утврђено чињенично стање – Народна банка Србије о томе сачињава службену белешку и доставља је субјекту надзора.

Закључак о обустави поступка

Члан 181.

Народна банка Србије донеће закључак о обустави поступка надзора извршеног код субјекта надзора, ако записником о надзору нису утврђене неправилности или недостаци у пословању субјекта надзора или ако субјект надзора примедбама достављеним у року прописаном овим законом основано оспори све налазе из записника о надзору.

Закључак из става 1. овог члана доставља се субјекту надзора.

Провера и забрана неовлашћеног пружања платних услуга, издавања електронског новца и управљања радом платног система

Члан 182.

Ако постоји сумња да се пружањем платних услуга бави правно или физичко лице које, у смислу овог закона, није пружалац платних услуга или да се издавањем електронског новца бави правно или физичко лице које, у смислу овог закона, није издавалац електронског новца или да радом платног система за који је, у складу са овим законом, потребна дозвола Народне банке Србије управља правно или физичко лице без ове дозволе – Народна банка Србије може извршити непосредну и посредну проверу да ли ова лица пружају платне услуге, издају

електронски новац, односно управљају радом платног система супротно одредбама овог закона.

На проверу из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе чл. 174. до 181. овог закона.

Ако правно или физичко лице из става 1. овог члана на захтев Народне банке Србије не достави све тражене податке и документацију у року који је утврђен у том захтеву или ако не омогући Народној банци Србије обављање непосредног надзора или не сарађује са овлашћеним лицима – Народна банка Србије може том лицу изрећи новчану казну у распону:

1) од 100.000 до 500.000 динара за правна лица и од 30.000 до 100.000 динара за одговорна лица у правном лицу;

2) од 30.000 до 100.000 динара за физичка лица, укључујући предузетнике.

Ако провером из става 1. овог члана утврди да се лице из тог става неовлашћено бави пружањем платних услуга, издавањем електронског новца или управљањем радом платног система, Народна банка Србије доноси решење о забрани обављања ових послова и доставља га надлежним органима.

Решењем из става 4. овог члана Народна банка Србије истовремено изриче и новчану казну лицу из тог става, и то у распону:

1) од 100.000 до 5.000.000 динара за правна лица и од 30.000 до 1.000.000 динара за одговорна лица у правном лицу;

2) од 30.000 до 1.000.000 динара за физичка лица, укључујући предузетнике.

Ако накнадном провером утврди да привредно друштво, односно предузетник којима је изречена забрана из става 4. овог члана нису престали с неовлашћеним обављањем послова из тог става – Народна банка Србије доноси решење којим утврђује да су испуњени услови за покретање поступка принудне ликвидације над привредним друштвом, односно решење којим се изриче мера забране обављања делатности предузетника, и доставља га организацији надлежној за вођење регистра привредних субјеката ради спровођења поступка принудне ликвидације, односно брисања привредног субјекта из тог регистра.

Неовлашћеним пружањем платних услуга, издавањем електронског новца и/или управљањем радом платног система сматрају се активности које корисницима тих активности омогућавају да користе такве услуге које по својим карактеристикама представљају платне услуге, издавање електронског новца и/или управљање платним системом, без обзира на то да ли се те услуге пружају уз накнаду и без обзира на то у којој се мери ове услуге пружају и колико корисника те услуге користи.

Народна банка Србије може утврдити да се правно или физичко лице бави неовлашћеним пружањем платних услуга, издавањем електронског новца или управљањем радом платног система на основу чињеница које нису потпуно утврђене или које се доказима само посредно утврђују (чињенице које су учињене вероватним).

На изрицање новчаних казни из ст. 3. и 5. овог члана, укључујући и увећање највишег износа новчане казне из тих ставова који се може изрећи, сходно се примењују одредбе члана 187. овог закона.

Глава II

МЕРЕ У ПОСТУПКУ НАДЗОРА

Предузимање мера

Члан 183.

Ако се у поступку надзора утврде недостаци или неправилности у пословању субјекта надзора, односно ако се утврди да је тај субјект поступио супротно овом закону или прописима донетим на основу овог закона, Народна банка Србије предузеће према том субјекту једну од следећих мера:

- 1) упутити препоруку;
- 2) упутити писмену опомену;
- 3) изрећи налоге и мере за отклањање утврђених неправилности;
- 4) одузети му дозволу дату у складу са одредбама овог закона.

Мере из става 1. овог члана Народна банка Србије предузима на основу чињеничног стања утврђеног у записнику о надзору, у складу с чланом 180. овог закона.

О предузимању мера из става 1. тач. 3) и 4) овог члана, Народна банка Србије доноси решење.

Кад утврди да ли је субјект надзора поступио у складу с мерама из става 1. овог члана и у којој мери, Народна банка Србије ће или обуставити поступак надзора или предузети нову меру према том субјекту.

Изузетно од одредбе става 2. овог члана, а пре истека рокова из члана 180. овог закона, ако у току вршења надзора утврди да је субјект надзора учинио теже неправилности или да је угрожено његово стабилно или сигурно пословање или да су угрожени интереси корисника платних услуга, ималаца електронског новца или учесника у платном систему – Народна банка Србије може донети решење о привременој мери којом ће субјекту надзора наложити даспроведе једну или више активности из члана 186. став 2. овог закона.

Препорука

Члан 184.

Ако се у поступку надзора утврде мање значајне неправилности или недостаци у пословању субјекта надзора који не представљају значајан ризик у његовом пословању, Народна банка Србије упутиће том субјекту одговарајућу препоруку.

Препорука садржи рок за отклањање неправилности, односно недостатака из става 1. овог члана, као и рок у коме је субјект надзора дужан да Народној банци Србије достави извештај о отклоњеним неправилностима, односно недостацима, са одговарајућим доказима.

Писмена опомена

Члан 185.

Ако се у поступку надзора утврде неправилности које не утичу битно и непосредно на пословање субјекта надзора, али би могле представљати значајан ризик у пословању ако се не отклоне, или ако субјект надзора није поступио у складу с препоруком – Народна банка Србије упућује му писмену опомену.

Писмена опомена садржи рок за отклањање неправилности из става 1. овог члана, као и рок у коме је субјект надзора дужан да Народној банци Србије достави извештај о отклоњеним неправилностима, са одговарајућим доказима.

Налози и мере за отклањање утврђених неправилности

Члан 186.

Ако се у поступку надзора утврди да субјект надзора није поступио у складу са овим законом или прописима донетим на основу овог закона, односно у складу с писменом опоменом –

Народна банка Србије доноси решење којим том субјекту изриче налоге и мере за отклањање утврђених неправилности.

Решењем из става 1. овог члана субјекту надзора налаже се да спроведе једну или више следећих активности:

- 1) да своје пословање усклади са овим законом и прописима донетим на основу овог закона;
- 2) да повећа износ капитала, у складу са одредбама овог закона;
- 3) да привремено обустави пружање појединих платних услуга или издавање електронског новца;
- 4) да предузме одговарајуће мере за заштиту корисника платних услуга, ималаца електронског новца или учесника у платном систему, у складу са овим законом;
- 5) да разреши чланове органа управљања и/или руководиоце платне институције, институције електронског новца или платног система, односно одговорно лице код јавног поштанског оператора, ако више не испуњавају услове прописане овим законом, односно ако поступају супротно одредбама овог закона;
- 6) да привремено обустави или ограничи давање кредита из члана 95, односно члана 116. став 2. тачка 2) овог закона;
- 7) да наложи раскид уговора с лицем коме је поверио обављање појединих оперативних послова ако нису испуњени услови за обављање тих послова утврђени овим законом;
- 8) да предузме, односно обустави друге активности.

Решење из става 1. овог члана садржи рок у коме је субјект надзора дужан да Народној банци Србије достави извештај о отклоњеним неправилностима, са одговарајућим доказима.

Посебне мере за отклањање неправилности

Члан 186а

Изузетно од одредаба члана 186. овог закона, ако Народна банка Србије у току вршења непосредног надзора или на основу информација прибављених посредним надзором, оцени да је субјект надзора учинио теже неправилности које могу значајно угрозити рад субјекта надзора, односно да се његово финансијско стање знатно погоршало или да постоји могућност знатног погоршања финансијског стања или ликвидности субјекта надзора, односно да су значајније угрожени интереси корисника платних услуга, односно ималаца електронског новца или да постоји могућност значајнијег угрожавања тих интереса, као и ако постоји могућност настанка штете коју је потребно спречити без одлагања – Народна банка Србије може решењем из члана 186. овог закона:

- 1) привремено суспендовати гласачка права акционара, односно чланова;
- 2) привремено суспендовати руководиоца субјекта надзора;
- 3) наложити банкама код којих субјекат надзора има отворене рачуне да привремено забране располагање средствима на тим рачунима;
- 4) именовати привременог представника за надзор над пословањем субјекта надзора који за радње у оквиру свог надзора одговара Народној банци Србије, а чија се овлашћења у вези с тим пословањем утврђују у решењу којим се ова мера изриче;
- 5) утврдити и друге привремене мере неопходне за спречавање наступања последица из овог

става.

Изрицање новчане казне

Члан 187.

Ако у поступку надзора утврди да субјект надзора није поступио у складу са овим законом или прописима донетим на основу овог закона, а нарочито ако су истоврсне повреде чињене у одређеном периоду коришћењем исте ситуације или трајног односа с корисницима платних услуга или имаоцима електронског новца – Народна банка Србије решењем из члана 186. овог закона може изрећи новчану казну том субјекту, као и члану органа управљања, руководиоцу платне институције, институције електронског новца или платног система (у даљем тексту: руководилац субјекта надзора), односно одговорном лицу код јавног поштанског оператора.

Новчана казна из става 1. овог члана која се изриче субјекту надзора не може бити мања од 100.000 динара ни већа од 5.000.000 динара или од 10% укупног прихода субјекта надзора оствареног у претходној години – ако је 10% укупног прихода субјекта надзора оствареног у претходној години веће од 5.000.000 динара.

Новчана казна из става 1. овог члана која се изриче члану органа управљања, руководиоцу субјекта надзора и одговорном лицу код јавног поштанског оператора не може бити мања од 30.000 динара ни већа од 1.000.000 динара или од дванаестоструког износа просечне месечне зараде, односно накнаде коју је то лице примило за вршење ових послова у три месеца која претходе месецу у којем се налази пресечни датум из члана 180. став 3. овог закона □ ако је тај дванаестоструки износ већи од 1.000.000 динара.

Изузетно од ст. 2. и 3. овог члана, ако је лице из тих ставова непоступањем у складу са овим законом или прописима донетим на основу овог закона прибавило имовинску корист, највиши износ новчане казне из тих ставова може се увећати за износ прибављене имовинске користи.

Ако у року из члана 186. став 3. овог закона субјект надзора не достави Народној банци Србије доказ из тог става – без обзира на то да ли је већ изречена новчана казна у складу са ст. 1. до 4. овог члана, Народна банка Србије доноси решење којим изриче новчану казну, односно нову новчану казну том субјекту и/или другим лицима из става 2. овог члана за учињену повреду, у распону из ст. 2. до 4. овог члана.

При изрицању новчаних казни из ст. 1. до 5. овог члана, Народна банка Србије поступа узимајући у обзир критеријуме из члана 191. овог закона.

При изрицању новчане казне члану органа управљања, руководиоцу субјекта надзора и одговорном лицу код јавног поштанског оператора, Народна банка Србије, поред критеријума из члана 191. овог закона, оцењује и степен одговорности овог лица, узимајући у обзир поделу одговорности за послове из делокруга тог органа, односно лица, утврђене законом и унутрашњим актима субјекта надзора, као и овлашћења и одговорности у управљању субјектом надзора.

Новчане казне из овог члана могу се изрећи и правном лицу, односно физичком лицу које у време изрицања новчане казне више нема својство субјекта надзора, односно члана органа управљања субјекта надзора, руководиоца субјекта надзора или одговорног лица код јавног поштанског оператора – за непоступања, односно повреде из става 1. овог члана који су учињени док су та лица пружала услуге из овог закона, односно обављала те дужности у субјекту надзора.

Решење којим се изриче новчана казна из овог члана, након достављања субјекту надзора и одговорном лицу у субјекту надзора, представља извршну исправу.

Ако се обавеза по основу новчане казне из овог члана не плати у року утврђеном решењем о изрицању новчане казне, Народна банка Србије има право да обрачунава затезну камату на износ тог дуга.

Извршна решења о изрицању новчане казне из овог члана представљају основ за принудну наплату с рачуна субјекта надзора у складу са законом којим се уређује принудна наплата на новчаним средствима на рачуну.

Укупан приход из става 2. овог члана има значење утврђено законом којим се уређује заштита конкуренције.

Новчане казне из овог члана уплаћују се на рачун Народне банке Србије.

Одузимање дозволе за пружање платних услуга

Члан 188.

Народна банка Србије доноси решење о одузимању дозволе за пружање платних услуга у следећим случајевима:

1) ако утврди да платна институција није отпочела с пружањем платних услуга у року од 12 месеци од дана давања ове дозволе или да не пружа те услуге у периоду дужем од шест месеци;

2) ако платна институција писмено обавести Народну банку Србије да више не намерава да пружа платне услуге.

Народна банка Србије може донети решење о одузимању дозволе за пружање платних услуга:

1) ако утврди да платна институција више не испуњава услове из члана 82. овог закона или да у складу с чланом 86. тог закона није обавестила Народну банку Србије о битним променама чињеница или околности на основу којих јој је дозвола за пружање платних услуга издата;

2) ако утврди да је та дозвола дата на основу неистинитих података или на основу било каквог противправног чињења;

3) ако утврди да би наставак пружања платних услуга платне институције угрозио стабилност платног система;

4) ако утврди да су активности платне институције повезане с прањем новца или финансирањем тероризма;

5) ако утврди да платна институција није у року извршила налоге и мере из члана 186. овог закона;

6) ако утврди да платна институција не одржава минимални капитал у складу са одредбама овог закона;

7) ако утврди да је платна институција теже повредила одредбе овог закона или прописа донетих на основу овог закона;

8) ако јој платна институција не омогући да врши надзор над њеним пословањем.

Ако утврди да постоје разлози из става 1. овог члана који се не односе на све платне услуге за које је платна институција добила дозволу за пружање платних услуга, Народна банка Србије одузима дозволу само за пружање оних платних услуга на које се ти разлози односе.

Решењем из ст. 1. и 2. овог члана Народна банка Србије може изрећи налоге и мере платној институцији у вези са престанком пружања платних услуга, односно може наложити тој институцији или другом лицу да предузме одређене активности у вези с тим престанком, укључујући и мере из члана 186а овог закона, а решењем из става 2. овог члана може изрећи и новчане казне у складу са чланом 187. овог закона.

Решење о одузимању дозволе за пружање платних услуга објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије” и на Интернет презентацији Народне банке Србије.

Одузимање дозволе за издавање електронског новца

Члан 189.

Народна банка Србије доноси решење о одузимању дозволе за издавање електронског новца

у следећим случајевима:

1) ако утврди да институција електронског новца није отпочела са издавањем електронског новца у року од 12 месеци од дана давања ове дозволе или да не издаје електронски новац у периоду дужем од шест месеци;

2) ако институција електронског новца писмено обавести Народну банку Србије да више не намерава да издаје електронски новац;

Народна банка Србије може донети решење о одузимању дозволе за издавање електронског новца:

1) ако утврди да институција електронског новца више не испуњава услове из члана 127. овог закона или да у складу с тим чланом није обавестила Народну банку Србије о битним променама чињеница или околности на основу којих јој је дозвола за издавање електронског новца издата;

2) ако утврди да је дозвола за издавање електронског новца дата на основу неистинитих података или на основу било каквог противправног чињења;

3) ако утврди да би наставак издавања електронског новца институције електронског новца угрозио стабилност платног система;

4) ако утврди да су активности институције електронског новца повезане с прањем новца или финансирањем тероризма;

5) ако утврди да институција електронског новца није у року извршила налоге и мере из члана 186. овог закона;

б) ако утврди да институција електронског новца не одржава минимални капитал у складу са одредбама овог закона;

7) ако утврди да је институција електронског новца теже повредила одредбе овог закона или прописа донетих на основу овог закона;

8) ако јој институција електронског новца не омогући да врши надзор над њеним пословањем.

Решењем из ст. 1. и 2. овог члана Народна банка Србије може изрећи налоге и мере институцији електронског новца у вези с престанком издавања електронског новца и/или пружања платних услуга, односно може наложити тој институцији или другом лицу да предузме одређене активности у вези с тим престанком, укључујући и мере из члана 186а овог закона, а решењем из става 2. овог члана може изрећи и новчане казне у складу с чланом 187. овог закона.

Решење о одузимању дозволе за издавање електронског новца објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије” и на Интернет презентацији Народне банке Србије.

Одузимање дозволе за рад платног система

Члан 190.

Народна банка Србије доноси решење о одузимању дозволе за рад платног система у следећим случајевима:

1) ако платни систем не започне с радом у року од 12 месеци од дана добијања дозволе за рад или престане с радом у периоду дужем од шест месеци непрекидно;

2) ако утврди да би наставак рада платног система могао угрозити стабилност целокупног платног промета или стабилност и сигурност пружања платних услуга у Републици Србији;

3) ако оператор писмено обавести Народну банку Србије да више не намерава да управља радом платног система.

Народна банка Србије може донети решење о одузимању дозволе за рад платног система:

- 1) ако утврди да више нису испуњени услови из члана 151. овог закона;
 - 2) ако утврди да је дозвола за рад платног система дата на основу неистинитих података;
 - 3) ако утврди да су активности оператора повезане с прањем новца или финансирањем тероризма;
 - 4) ако утврди да оператор није у року извршио налоге и мере из члана 186. овог закона;
 - 5) ако утврди да оператор не одржава минимални капитал у складу са овим законом;
- б) ако оператор не омогући Народној банци Србије да врши надзор над пословањем платног система.

Решењем из ст. 1. и 2. овог члана Народна банка Србије оператору може изрећи налоге и мере у вези с престанком рада платног система, односно може наложити оператору или другом лицу да предузме одређене активности у вези с тим престанком, укључујући и мере из члана 186а овог закона, а решењем из става 1. тачка 2) и става 2. овог члана може изрећи и новчане казне у складу с чланом 187. овог закона.

Решење о одузимању дозволе за рад платног система објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије” и на Интернет презентацији Народне банке Србије.

Дискреционо право Народне банке Србије

Члан 191.

Народна банка Србије одлучује о мери коју предузима према субјекту надзора на основу дискреционе оцене:

- 1) тежине утврђених неправилности;
 - 2) показане спремности и способности чланова органа управљања и руководиоца да отклоне утврђене неправилности;
 - 3) других битних околности под којима је учињена неправилност.
- Код оцене тежине утврђених неправилности процењују се нарочито:
- 1) степен изложености субјекта надзора појединим врстама ризика;
 - 2) утицај учињене неправилности на будуће пословање, односно обављање послова субјекта надзора;
 - 3) број утврђених неправилности и њихова међусобна зависност;
 - 4) трајање и учесталост учињених неправилности;
 - 5) законитост пословања, односно обављања послова субјекта надзора;
 - 6) имовинска корист прибављена учињеном неправилношћу.

Код оцене показане спремности и способности чланова органа управљања и руководиоца да отклоне утврђене неправилности процењују се нарочито:

- 1) способност ових лица да идентификују, мере, прате, процењују и управљају ризицима у субјекту надзора;

2) ефикасност у отклањању раније утврђених неправилности, а нарочито у спровођењу мера из члана 186. овог закона;

3) информисаност лица с квалификованим учешћем и органа управљања субјекта надзора о тешкоћама у пословању, односно обављању послова тог субјекта;

4) степен сарадње са овлашћеним лицима током надзора.

Народна банка Србије може на својој интернет презентацији објавити или на други начин учинити јавно доступном информацију о мерама предузетим према одређеном субјекту надзора у складу са овим законом, осим у случају да би чињење такве информације јавно доступном озбиљно угрозило тржиште финансијских услуга или проузроковало несразмерну штету заинтересованим лицима.

Део шести

ОДРЕДБЕ КОЈЕ СЕ ПРИМЕЊУЈУ НАКОН ПРИСТУПАЊА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ

Пружалац платних услуга из државе чланице, односно треће државе

Члан 192.

Изузетно од члана 10. став 2. овог закона, платне услуге у Републици Србији могу пружати и:

1) кредитна институција са седиштем у држави чланици која је на основу дозволе надлежног тела матичне државе чланице овлашћена за пружање платних услуга и која, у складу са законом којим се уређују банке, пружа те услуге у Републици Србији (у даљем тексту: кредитна институција из државе чланице);

2) кредитна институција са седиштем у трећој држави која је на основу дозволе надлежног тела матичне државе овлашћена за пружање платних услуга и која, у складу са законом којим се уређују банке, пружа те услуге у Републици Србији (у даљем тексту: кредитна институција из треће државе);

3) институција електронског новца са седиштем у држави чланици која има дозволу надлежног тела матичне државе чланице за издавање електронског новца и која, у складу са овим законом, издаје тај новац у Републици Србији (у даљем тексту: институција електронског новца из државе чланице);

4) институција електронског новца са седиштем у трећој држави која је, на основу прописа те државе, овлашћена за издавање електронског новца и која, у складу са овим законом, издаје тај новац у Републици Србији (у даљем тексту: институција електронског новца из треће државе);

5) платна институција са седиштем у држави чланици која има дозволу надлежног тела матичне државе чланице за пружање платних услуга као платна институција и која, у складу са овим законом, пружа платне услуге у Републици Србији (у даљем тексту: платна институција из државе чланице).

Пружаоци платних услуга из става 1. тач. 1) и 2) овог члана могу водити текуће рачуне из члана 70. овог закона и у том случају на њих се примењују одредбе чл. 72. и 73. овог закона које се односе на банке.

Јавни поштански оператор може пружати платне услуге из члана 4. овог закона у име и за рачун пружалаца платних услуга из става 1. тач. 1) и 2) овог члана, а може пружати и услуге посредовања између тих пружалаца и корисника платних услуга у вези с тим услугама, у складу

са законом којим се уређују банке.

Прекогранична платна трансакција и платна трансакција у еврима или другој валути државе чланице

Члан 193.

Одредбе овог закона примењују се и на пружање платних услуга које се односе на домаће и прекограничне платне трансакције које се извршавају у еврима или другој валути државе чланице и на прекограничне платне трансакције у динарима, а у складу с чл. 30. и 64. овог закона – и на пружање платних услуга које се односе на прекограничне платне трансакције у валути трећих држава.

Прекогранична платна трансакција, у смислу овог закона, означава платну трансакцију код које један пружалац платних услуга пружа ову услугу на територији Републике Србије, а други пружалац платних услуга на територији друге државе чланице, као и платну трансакцију код које исти пружалац платних услуга ту услугу за једног корисника платних услуга пружа на територији Републике Србије, а за истог или другог корисника платних услуга на територији друге државе чланице.

Држава чланица, у смислу овог закона, означава државу чланицу Европске уније или државу потписницу Уговора о Европском економском простору.

Обавеза обавештавања потрошача о њиховим правима

Члан 194.

Народна банка Србије на својој интернет презентацији објављује електронску брошуру Европске комисије о правима потрошача у складу са овим законом.

Пружалац платних услуга дужан је да без накнаде учини лако доступном брошуру из става 1. овог члана на папиру у својим пословним просторијама и на својој интернет презентацији, као и у огранку, односно код заступника и лица коме је поверио обављање појединих оперативних послова у складу са овим законом.

У случају особа са инвалидитетом, одредбе овог члана примењују се путем одговарајућих алтернативних начина како би се информације учиниле доступним у приступачном облику.

Рок за извршење прекограничне платне трансакције и платне трансакције у еврима или другој валути државе чланице

Члан 195.

Код домаће платне трансакције која се извршава у еврима, платиочев пружалац платних услуга дужан је да обезбеди да износ платне трансакције буде одобрен на рачуну пружаоца платних услуга примаоца плаћања до краја наредног пословног дана након пословног дана када је платиочев пружалац платних услуга примио платни налог. Овај рок примењује се и на извршење домаће и прекограничне платне трансакције које укључују једну замену валуте између динара и евра, под условом да се та замена обавља у Републици Србији, а у случају прекограничне платне трансакције и да се та трансакција обавља у еврима. За прекограничне платне трансакције у динарима примењује се рок извршења из става 3. овог члана.

Код прекограничне платне трансакције која се извршава у еврима, платиочев пружалац платних услуга дужан је да обезбеди да износ платне трансакције буде одобрен на рачуну пружаоца платних услуга примаоца плаћања до краја наредног пословног дана након пословног дана када је платиочев пружалац платних услуга примио платни налог. Овај рок за извршење

платне трансакције коју корисник платних услуга иницира платним налогом на папиру може бити продужен за један пословни дан.

Код домаће и прекограничне платне трансакције која се извршава у валути друге државе чланице која није евро, платиочев пружалац платних услуга дужан је да обезбеди да износ платне трансакције буде одобрен на рачуну пружаоца платних услуга примаоца плаћања до краја наредног пословног дана након пословног дана када је платиочев пружалац платних услуга примио платни налог, осим ако пружалац платних услуга и корисник платних услуга не уговоре рок који не може бити дужи од четири пословна дана након пријема платног налога.

У случају прекограничне платне трансакције, ако корисник платних услуга уплати готов новац на платни рачун код пружаоца платних услуга који води тај рачун, и то у валути тог рачуна – пружалац платних услуга дужан је да обезбеди да датум валуте одобрења платног рачуна примаоца плаћања који је потрошач буде датум када је пружалац платних услуга примио готов новац. Пружалац платних услуга дужан је да обезбеди да овај прималац може располагати новчаним средствима одмах по пријему готовог новца.

У случају из става 4. овог члана када прималац плаћања није потрошач, пружалац платних услуга дужан је да обезбеди да датум валуте одобрења платног рачуна тог примаоца буде најкасније наредног пословног дана по пријему готовог новца. Пружалац платних услуга дужан је и да у том случају обезбеди да тај прималац може располагати новчаним средствима најкасније наредног пословног дана по пријему готовог новца.

Изузетно од ст. 4. и 5. овог члана, ако корисник платних услуга уплати готов новац у валути државе чланице која није евро на платни рачун код пружаоца платних услуга који води тај рачун у тој валути, корисник платних услуга и пружалац платних услуга могу уговорити друкчији рок од оног који је утврђен у тим ставовима, с тим што тај рок не може бити дужи од четири пословна дана по пријему готовог новца.

На време пријема готовог новца из ст. 4. до 6. овог члана сходно се примењују одредбе члана 35. овог закона.

Заштита новчаних средстава корисника платних услуга у држави чланици

Члан 196.

Платна институција може заштитити новчана средства, у складу с чланом 93. став 3. овог закона, и депоновањем тих средстава на посебан рачун код кредитне институције са седиштем у држави чланици која има дозволу надлежног тела матичне државе чланице.

Уговор о осигурању из члана 93. став 5. овог закона може се закључити и с друштвом за осигурање са седиштем у држави чланици, а гаранција из тог става може се прибавити и од кредитне институције са седиштем у држави чланици која има дозволу надлежног тела матичне државе чланице, под условом да то друштво за осигурање, односно та кредитна институција не припадају истој групи друштава као и платна институција.

Одредбе овог члана примењују се и на заштиту новчаних средстава која су делом намењена извршењу платне трансакције у складу с чланом 94. овог закона, као и на заштиту новчаних средстава ималаца електронског новца и корисника платних услуга у складу с чланом 133. овог закона.

Листа репрезентативних услуга након приступања Републике Србије Европској унији

Члан 196а

Народна банка Србије прописује, објављује и ажурира на својој интернет презентацији листу

репрезентативних услуга усклађену са стандардизованом терминологијом Европске уније.

Пружање услуге прекограничне промене платног рачуна потрошача

Члан 196б

Ако потрошач одлучи да отвори платни рачун код пружаоца платних услуга са седиштем у другој држави чланици Европске уније, пружалац платних услуга са седиштем у Републици Србији код којег тај потрошач има отворен платни рачун дужан је да, на захтев потрошача, предузме следеће радње:

1) потрошачу без накнаде достави листу постојећих трајних налога и сагласности за директна задужења датих том пружаоцу платних услуга и расположиве информације о виšekратним пријемним трансферима одобрења и директним задужењима код којих је сагласност дата само примаоцу плаћања, а на основу којих је одобрен, односно задужен платни рачун потрошача у претходних тринаест месеци, с тим да нови пружалац платних услуга нема обавезу пружања оних услуга с листе из ове тачке које нема у својој понуди;

2) пренесе сва новчана средства с претходног платног рачуна (расположиво позитивностање) на нови платни рачун, под условом да захтев садржи све неопходне информације које омогућавају идентификацију новог пружаоца платних услуга и новог платног рачуна;

3) угаси платни рачун потрошача.

Пружалац платних услуга, ако потрошач нема неизмирених обавеза по платном рачуну, предузима радње из става 1. овог члана на дан који је потрошач одредио, а најраније шестог пословног дана од дана пријема захтева од потрошача, осим ако је у конкретном случају договорен краћи рок или ако је оквирним уговором на основу којег је отворен платни рачун утврђен дужи рок у складу са законом којим се уређују платне услуге.

Пружалац платних услуга без одлагања обавештава потрошача у случају да потрошач има неизмирене обавезе по платном рачуну према том пружаоцу које спречавају гашење овог рачуна.

Одредбе овог члана односе се на кориснике платних услуга који нису потрошачи ако је националним законодавством друге државе чланице Европске уније у којој нови пружалац платних услуга обавља делатност утврђено да и ови корисници имају право на промену платног рачуна у смислу одредаба овог закона.

Право на платни рачун са основним услугама након приступања Републике Србије Европској унији

Члан 196в

Потрошач који има законит боравак на територији Европске уније, укључујући потрошаче без сталне адресе и тражиоце азила, као и потрошаче којима није одобрен боравак, али чије протеривање није могуће из правних или чињеничних разлога – има право да отвори и користи платни рачун са основним услугама код банке, без обзира на место боравка.

Одредбе члана 73б и члана 73н став 6. овог закона примењују се код отварања и коришћења рачуна из става 1. овог члана.

На раскид оквирног уговора о отварању и вођењу рачуна из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе члана 73с овог закона, с тим што је довољан услов за раскид уговора и то што потрошач из става 1. овог члана више нема законит боравак на територији Европске уније.

Законит боравак у Европској унији, у смислу овог закона, представља право физичког лица да борави у држави чланици Европске уније на основу прописа Европске уније или националног законодавства, укључујући и физичка лица која немају сталну адресу и тражиоце азила, у складу

са општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима.

Пружање платних услуга платне институције на територији друге државе чланице непосредно или преко огранка

Члан 197.

Платна институција која намерава да пружа платне услуге у другој држави чланици непосредно или преко огранка – дужна је да о томе обавести Народну банку Србије.

Обавештење из става 1. овог члана садржи пословно име, адресу седишта и регистарски број платне институције, опис и списак платних услуга које платна институција намерава да пружа у другој држави чланици и навођење те државе, а ако платна институција намерава да пружа платне услуге преко огранка, дужна је да достави и:

- 1) назив и адресу огранка – ако је већ основала огранак;
- 2) опис организационе структуре огранка;
- 3) податке о лицима која ће руководити пословима огранка и лицима која ће непосредно руководити пословима пружања платних услуга у огранку, с подацима и доказима да та лица имају добру пословну репутацију, као и одговарајуће стручне квалификације и искуство у складу с чланом 80. овог закона;
- 4) податке и документацију из члана 82. став 1. тач. 5) и 10) овог закона;
- 5) податке и документацију о поверавању оперативних послова платне институције другом лицу у вези с платним услугама које намерава да пружа у другој држави чланици, у складу с чланом 103. овог закона.

Платна институција је дужна да Народној банци Србије достави обавештење из става 1. овог члана само при оснивању првог огранка у одређеној држави чланици. Сви огранци платне институције који су основани у истој држави чланици сматрају се једним огранком.

Народна банка Србије дужна је да надлежни орган државе чланице домаћина обавести о платној институцији која намерава да пружа платне услуге на територији те државе, као и да му достави обавештење и податке из става 2. овог члана – у року од месец дана од дана пријема тих података.

Платна институција може да почне с пружањем платних услуга у другој држави чланици непосредно или преко огранка након што надлежни орган у тој држави прими обавештење и податке из става 4. овог члана, а ако платна институција пружа те услуге преко огранка – и након уписа огранка у регистар платних институција.

Народна банка Србије одлучује о упису или брисању огранка из регистра платних институција на основу процене надлежног органа државе чланице домаћина, а ако сматра да је оцена достављене документације коју јој достави тај орган неоснована, дужна је да том органу достави образложење своје одлуке.

Ако надлежни орган државе чланице домаћина обавести Народну банку Србије о томе да постоје основи сумње да је пружање платних услуга платне институције преко огранка у тој држави у вези са извршењем или покушајем прања новца или финансирања тероризма или да би пружање ових услуга могло да увећа ризик од прања новца или финансирања тероризма – Народна банка Србије може одбити упис огранка у регистар платних институција или брисати огранак из тог регистра, ако је огранак већ уписан у тај регистар.

Народна банка Србије одлучује о упису огранка у регистар платних институција у року од три месеца од дана пријема обавештења из става 2. овог члана.

Платна институција дужна је да обавести Народну банку Србије о датуму започињања пружања платних услуга преко огранка у држави чланици домаћина, а Народна банка Србије дужна је да о том податку обавести надлежни орган државе чланице домаћина.

Платна институција дужна је да без одлагања обавести Народну банку Србије о свакој промени података из става 2. овог члана и у том случају примењује се процедура из ст. 4. до 9. овог члана.

Платна институција дужна је да обезбеди да њен огранак у другој држави чланици корисницима платних услуга пружи информације о томе да наступа у име и за рачун платне институције.

Платна институција која пружа платне услуге преко огранка у држави чланици одговара за законито пословање тог огранка у вези с пружањем тих услуга.

Пружање платних услуга платне институције преко заступника на територији друге државе чланице

Члан 198.

Платна институција која намерава да пружа платне услуге у држави чланици преко једног или више заступника – дужна је да о томе обавести Народну банку Србије. Ово обавештење сматра се захтевом за упис заступника у регистар платних институција, у смислу члана 102. став 2. овог закона.

Обавештење из става 1. овог члана садржи пословно име, адресу седишта и регистарски број платне институције, опис и списак платних услуга које платна институција намерава да пружа преко заступника у другој држави чланици и навођење те државе, као и податке о заступнику преко кога намерава да пружа услуге у држави чланици у складу с чланом 102. став 3. овог закона.

Народна банка Србије дужна је да надлежни орган државе чланице домаћина обавести о пословном имену и адреси седишта платне институције која намерава да пружа платне услуге преко заступника на територији те државе и о намери да тог заступника упише у регистар платних институција, као и да му достави обавештење и податке из става 2. овог члана – у року од месец дана од дана пријема тих података, а пре уписа у тај регистар.

Платна институција може да почне с пружањем платних услуга преко заступника у држави чланици домаћину након што надлежни орган у тој држави прими обавештење и податке из става 3. овог члана, а након уписа тог заступника у регистар платних институција.

Народна банка Србије одлучује о упису или брисању заступника из регистра на основу процене надлежног органа државе чланице, а уколико сматра да је процена достављене документације од стране надлежног органа државе чланице неоснована, дужна је да том органу достави образложење своје одлуке.

Изузетно од става 3. овог члана, Народна банка Србије неће доставити обавештење и податке из тог става надлежном органу државе чланице домаћина, одбиће упис заступника у регистар платних институција и о томе ће обавестити платну институцију без одлагања – ако оцени да постоје разлози за одбијање уписа из члана 102. став 6. овог закона.

Ако надлежни орган државе чланице домаћина обавести Народну банку Србије о томе да постоје основи сумње да је пружање платних услуга платне институције преко заступника у тој држави у вези са извршењем или покушајем прања новца или финансирања тероризма или да би пружање ових услуга могло да увећа ризик од прања новца или финансирања тероризма – Народна банка Србије може одбити упис заступника у регистар платних институција или

брисати заступника из тог регистра, ако је заступник већ уписан у тај регистар.

Народна банка Србије одлучује о упису заступника у регистар платних институција у року од три месеца од дана пријема обавештења из става 2. овог члана.

Платна институција дужна је да обавести Народну банку Србије о датуму започињања пружања платних услуга преко заступника у држави чланици домаћина, а Народна банка Србије дужна је да о том податку обавести надлежни орган државе чланице домаћина.

Платна институција дужна је да без одлагања обавести Народну банку Србије о свакој промени података из става 2. овог члана и у том случају примењује се процедура из ст. 3. до 9. овог члана.

На заступника платне институције из овог члана сходно се примењују одредбе члана 102. ст. 7. до 9. овог закона.

Платна институција која пружа платне услуге преко заступника у држави чланици одговара за законито пословање тог заступника у вези с пружањем тих услуга.

Пружање платних услуга платне институције из државе чланице на територији Републике Србије

Члан 199.

Платна институција из државе чланице може у Републици Србији пружати платне услуге за које има дозволу у матичној држави чланици и то преко огранка или заступника, или непосредно.

Платна институција из државе чланице може почети с пружањем платних услуга у Републици Србије након што Народна банка Србије прими обавештење надлежног органа те државе о намери платне институције да пружа те услуге у Републици Србији, а ако платна институција из државе чланице намерава да пружа платне услуге преко огранка или заступника – и након уписа огранка или заступника у регистар платних институција који води надлежни орган матичне државе чланице.

У року од месец дана од дана пријема обавештења из става 2. овог члана, Народна банка Србије оцењује достављену документацију и обавештава надлежни орган матичне државе чланице о релевантним информацијама у вези с намераваним пружањем платних услуга у Републици Србији.

Народна банка Србије у обавештењу из става 3. овог члана посебно наводи основане разлоге за забринутост у вези с намераваним пружањем платних услуга у Републици Србији преко заступника или огранка – ако такви разлози постоје у вези са спречавањем прања новца или финансирања тероризма.

Уз обавештење из става 2. овог члана, достављају се и подаци из члана 197. став 2. овог закона ако платна институција из државе чланице намерава да пружа платне услуге преко огранка, односно подаци из члана 198. став 2. овог закона ако платна институција из државе чланице намерава да пружа платне услуге преко заступника.

Сви огранци у Републици Србији које оснује иста платна институција из друге државе чланице сматрају се, у смислу овог закона, једним огранком.

Заступник платне институције из државе чланице у Републици Србији може бити само правно лице или предузетник са седиштем у Републици Србији.

Ако оцени да постоје основи сумње да је пружање платних услуга платне институције из државе чланице у Републици Србији у вези са извршењем или покушајем прања новца или финансирања тероризма или да би пружање ових услуга могло да увећа ризик од прања новца

или финансирања тероризма – Народна банка Србије о томе обавештава надлежни орган матичне државе чланице платне институције.

Народна банка Србије може захтевати од платних институција које пружају платне услуге на територији Републике Србије преко заступника, а чије је седиште у другој држави чланици, да одреде централну контакт тачку на овој територији како би осигурале адекватну комуникацију и извештавање о усаглашавању са главама II до Va овог закона, не доводећи у питање било коју одредбу прописа којима се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма и олакшавање вршења надзора од стране Народне банке Србије и надлежних органа државе чланице домаћина, између осталог и пружање докумената и информација надлежним органима на захтев.

Платне институције из држава чланица које имају заступнике или огранке на територији Републике Србије периодично извештавају Народну банку Србије о платним услугама које пружају на територији Републике Србије. Извештаји из овог става користе се у сврхе прикупљања података о пружању платних услуга или у статистичке сврхе, односно ради праћења пружања платних услуга у складу са овим законом и подлежу прописима о тајности података.

Одредбе члана 70. став 3. и члана 78. став 2. овог закона примењују се и на платну институцију из државе чланице која пружа платне услуге у Републици Србији.

Издаваоци електронског новца из државе чланице, односно треће државе

Члан 200.

Изузетно од члана 106. став 2. овог закона, електронски новац у Републици Србији могу издавати и:

- 1) кредитна институција из државе чланице;
- 2) кредитна институција из треће државе;
- 3) институција електронског новца из државе чланице;
- 4) институција електронског новца из треће државе.

Издавање електронског новца и пружање платних услуга институције електронског новца на територији друге државе чланице

Члан 201.

Институција електронског новца може у другој држави чланици издавати електронски новац и пружати платне услуге непосредно или преко огранка и у том случају сходно се примењују одредбе члана 197. овог закона.

На институцију електронског новца која намерава да пружа платне услуге у другој држави чланици преко заступника сходно се примењују одредбе члана 136. ст. 1. и 2. и члана 198. овог закона.

Дистрибуција и откуп електронског новца институције електронског новца у држави чланици

Члан 202.

Ако институција електронског новца намерава да обавља дистрибуцију и откуп електронског новца преко трећег физичког или правног лица на територији друге државечланице, дужна је да

о томе претходно обавести Народну банку Србије.

Уз обавештење из става 1. овог члана, институција електронског новца дужна је да Народној банци Србије достави:

- 1) опис послова који би се обављали преко трећег лица;
- 2) податке о пословном имену и адреси седишта, односно имену, презимену и адреси пребивалишта трећег лица које би обављало дистрибуцију и откуп електронског новца;
- 3) податке о организационој структури правног лица које би обављало дистрибуцију и откуп електронског новца, ако би се дистрибуција и откуп обављали преко трећег правног лица;
- 4) податке о лицима која су чланови органа управљања и лицима која ће непосредно руководити пословима дистрибуције и откупа електронског новца код правног лица које би обављало те послове, ако би се дистрибуција и откуп обављали преко трећег правног лица.

Народна банка Србије дужна је да надлежни орган државе чланице домаћина обавести о пословном имену и адреси седишта институције електронског новца која намерава да обавља дистрибуцију и откуп електронског новца преко трећег лица на територији те државе, као и да му достави обавештење и податке из става 2. овог члана – у року од месец дана од дана пријема тих података.

Институција електронског новца може да почне с дистрибуцијом и откупом електронског новца преко трећег лица у држави чланици домаћину након што надлежни орган у тој држави прими обавештење и податке из ст. 2. и 3. овог члана.

Институција електронског новца дужна је да без одлагања обавести Народну банку Србије о свакој промени података из става 2. овог члана.

Издавање електронског новца и пружање платних услуга институције електронског новца из државе чланице у Републици Србији

Члан 203.

Институција електронског новца из државе чланице може издавати електронски новац и пружати платне услуге у Републици Србији преко огранка или непосредно.

Институција електронског новца из државе чланице може преко заступника пружати платне услуге, али не може преко заступника издавати електронски новац у Републици Србији.

На институцију електронског новца која намерава да издаје електронски новац, односно пружа платне услуге у складу са одредбама овог члана, сходно се примењују одредбе члана 199. овог закона.

Издавање електронског новца и пружање платних услуга институције електронског новца из треће државе у Републици Србији

Члан 204.

Институција електронског новца из треће државе може издавати електронски новац и пружати платне услуге које су непосредно повезане са издавањем тог новца у Републици Србији преко огранка, по добијању сагласности Народне банке Србије за издавање електронског новца.

О захтеву за давање сагласности из става 1. овог члана Народна банка Србије одлучује у року од шест месеци од дана пријема уредног захтева.

Ако је захтев за сагласност из става 1. овог члана неуредан, Народна банка Србије у року од месец дана од дана пријема тог захтева обавештава институцију електронског новца из тог става

на који начин да уреди тај захтев, у ком случају рок из става 2. овог члана почиње да тече од дана када је поднет уредан захтев у складу са обавештењем из овог става.

Народна банка Србије прописује услове и начин давања и одузимања сагласности из става 1. овог члана.

Народна банка Србије не може прописом из става 4. овог члана утврдити да институција електронског новца из треће државе обавља послове из става 1. овог члана под условима повољнијим од оних под којима те послове у Републици Србији обавља институција електронског новца из друге државе чланице.

Народна банка Србије без одлагања обавештава Европску комисију о свим датим и одузетим сагласностима из става 1. овог члана.

Дистрибуција и откуп електронског новца институције електронског новца из државе чланице преко трећег лица у Републици Србији

Члан 205.

Институција електронског новца из државе чланице може у Републици Србији обављати дистрибуцију и откуп електронског новца преко трећег лица с којим је закључила уговор о обављању тих послова.

Институција електронског новца из државе чланице може почети с дистрибуцијом и откупом електронског новца преко трећег лица у Републици Србији након што Народна банка Србије прими обавештење надлежног органа те државе о намери те институције да обавља те послове у Републици Србији преко трећег лица.

Уз обавештење из става 2. овог члана, достављају се и подаци из члана 202. ст. 2. и 3. овог закона.

Подаци о прекограничном пружању услуга који се уписују у регистре

Члан 206.

У регистар платних институција, поред података из члана 105. овог закона, уписују се и подаци о:

- 1) ограницима платних институција у државама чланицама;
- 2) заступницима платних институција у државама чланицама;
- 3) обавештењима надлежних органа матичних држава чланица о платним институцијама из тих држава које намеравају да пружају платне услуге у Републици Србији.

У регистар институција електронског новца, поред података из члана 139. овог закона, уписују се и подаци о:

- 1) ограницима институција електронског новца у државама чланицама;
- 2) заступницима институција електронског новца у државама чланицама преко којих ове институције пружају платне услуге;
- 3) обавештењима надлежних органа матичних држава чланица о институцијама електронског новца из тих држава које намеравају да издају електронски новац, пружају платне услуге и/или обављају дистрибуцију и откуп електронског новца у Републици Србији;
- 4) институцијама електронског новца из трећих држава.

Извештавање европских органа

Члан 206а

Народна банка Србије обавештава, без одлагања, на језику уобичајеном за област финансија, орган Европске уније надлежан за надзор банкарског сектора (енг. *European Banking Authority*) о подацима које води у регистру платних институција у складу с чланом 105. овог закона, као и о разлозима за одузимање дозволе платној институцији и за брисање пружаоца услуга пружања информација о рачуну из тог регистра, као и у случају да поступи по члану 3. став 4. овог закона.

Народна банка Србије одговорна је за тачност информација из става 1. овог члана и за њихово ажурирање. Народна банка Србије обавештава Европску комисију о подацима из члана 174. став 1. овог закона.

Извештавање централних банака у Европској унији о инцидентима

Члан 206б

Изузетно од члана 75б став 3. овог закона, Народна банка Србије по пријему обавештења из става 1. тог члана без одлагања обавештава Европску банкарску агенцију и Европску централну банку о релевантним детаљима у вези са инцидентом.

Народна банка Србије сарађује са Европском банкарском агенцијом и Европском централном банком у оцени релевантности инцидента за друге надлежне органе Европске уније и Републике Србије.

Ако Европска банкарска агенција, односно Европска централна банка обавести Народну банку Србије о испољеном, значајном оперативном или безбедносном инциденту, Народна банка Србије на основу тог обавештења може, ако је потребно, предузети све неопходне мере за обезбеђивање непосредне заштите финансијског система.

Народна банка Србије доставља Европској банкарској агенцији и Европској централној банци збирне податке из члана 75б став 4. овог закона.

Учесници у платном систему, оператор и агент за поравнање из државе чланице, односно треће државе

Члан 207.

Поред лица из члана 143. овог закона, учесници у платном систему могу бити и:

1) кредитна институција са седиштем у држави чланици која има дозволу за рад надлежног органа те државе;

2) институција са седиштем у држави чланици која обавља послове кредитне институције, а на коју се не примењују прописи Европске уније којима се уређују кредитне институције;

3) инвестиционо друштво са седиштем у држави чланици које послује у складу с прописима те државе;

4) правно лице са седиштем у трећој држави које обавља послове који одговарају пословима кредитне институције или инвестиционог друштва, у смислу прописа Европске уније;

5) државе чланице, Европска централна банка, централне банке држава чланица, орган јавне власти у држави чланици, као и привредно друштво и друго правно лице за чије обавезе јемчи држава чланица или њена јединица територијалне аутономије или локалне самоуправе;

б) пружалац платних услуга из члана 192. став 1. овог закона.

Пружалац платних услуга из члана 192. став 1. тач. 3) до 5) овог закона не може бити учесник у платном систему који је утврђен као битан у складу са овим законом.

Поред лица из члана 144. овог закона, оператор може бити и:

1) огранак правног лица са седиштем у држави чланици који је уписан у регистар привредних субјеката у Републици Србији;

2) огранак правног лица са седиштем у трећој држави који је уписан у регистар привредних субјеката у Републици Србији.

Правно лице из става 3. овог члана мора имати правну форму која одговара правној форми акционарског друштва или друштва са ограниченом одговорношћу, у складу са законом којим се уређују привредна друштва.

Одредбе овог закона које се односе на оператора из члана 144. став 3. овог закона примењују се и на оператора из става 3. овог члана.

Поред агента из члана 147. овог закона, агент за поравнање може бити и кредитна институција из државе чланице или треће државе.

Наступање неспособности измиривања обавеза страног учесника

Члан 208.

Неспособност измиривања обавеза учесника, у смислу члана 169. овог закона, наступа и покретањем поступка због несолвентности, односно предузимањем друге колективне мерепрема учеснику, у складу с прописима државе чланице или треће државе, која је усмерена ка престанку или реорганизацији учесника, а доводи до забране или ограничења располагања средствима с рачуна.

Тренутак наступања неспособности из става 1. овог члана је тренутак доношења акта којим се покреће поступак, односно предузимају мере из тог става.

Народна банка Србије обавештење из члана 169. став 6. овог закона без одлагања прослеђује надлежним телима држава чланица или треће државе, Европском одбору за системски ризик (European Systemic Risk Board) и Европском телу за хартије од вредности и тржишта (European Securities and Markets Authority – ESMA).

Народна банка Србије обавештава Европско тело за хартије од вредности и тржишта о битним платним системима и операторима тих система.

Народна банка Србије обавештење о наступању неспособности измиривања обавеза учесника примљено од надлежног тела државе чланице или треће државе без одлагања прослеђује оператору платног система на чијег се учесника то обавештење односи.

Права државе чланице и централних банака у Европској унији као прималаца средстава обезбеђења

Члан 209.

На остваривање права државе чланице, Европске централне банке или централне банке државе чланице да се намири из примљеног средства обезбеђења сходно се примењују одредбе члана 171. став 1. овог закона.

Када су финансијски инструменти или права на финансијске инструменте дати као средство обезбеђења централној банци државе чланице или треће државе или Европској централној банци, а њена права на финансијске инструменте законито уписана на рачуну финансијских инструмената у регистру – на права примаоца тог средства обезбеђења примењује се право државе у којој се налази седиште тог регистра.

Надзор над пружаоцима платних услуга, издаваоцима електронског новца и оператором из државе чланице, односно треће државе

Члан 210.

Контрола, односно надзор над применом одредаба овог закона код кредитних институција из држава чланица или кредитних институција из трећих држава врши се у складу са законом којим се уређују банке.

Надзор над применом одредаба овог закона код платних институција из држава чланица и институција електронског новца из држава чланица и трећих држава врши се у складу са овим законом.

Надзор над пословањем платних система чији је оператор лице из члана 207. став 3. овог закона врши се у складу са одредбама овог закона.

Сарадња с надлежним органима Европске уније или других држава чланица при вршењу надзора

Члан 211.

Народна банка Србије сарађује са Европском централном банком, националним централним банкама држава чланица, надлежним органима других држава чланица који су одговорни за давање дозволе и надзор над платним институцијама, институцијама електронског новца и платним системима, као и за вршење надзора код пружалаца платних услуга у вези с њиховим обавезама које се односе на транспарентност и упоредивост накнада које наплаћују потрошачима у вези с платним рачунима, поштовањем права потрошача код промене платног рачуна и начином остваривања њиховог права на отварање и коришћење платног рачуна са основним услугама, односно чија је надлежност утврђена прописима Европске уније или државе чланице који се односе на пружаоце платних услуга, издаваоце електронског новца и платне системе, органима чија је надлежност утврђена прописима Европске уније или друге државе чланице којима се уређују заштита података о личности или спречавање прања новца и финансирања тероризма, као и другим надлежним органима Европске уније или државе чланице.

У оквиру сарадње из става 1. овог члана, Народна банка Србије може размењивати податке са субјектима сарадње из тог става.

Народна банка Србије може прибављати податке из става 2. овог члана ради вршења и унапређења надзора, одлучивања у управним поступцима из овог закона и обављања других послова утврђених овим законом.

Народна банка Србије дужна је да надлежном органу државе чланице домаћина, на његов захтев, достави све податке и информације којима располаже, а који су потребни ради вршења надзорних овлашћења, а дужна је и да без посебног захтева овом органу достави све податке и информације којима располаже, а који су битни за вршење надзора, и то нарочито у случају утврђених неправилности или сумње да су неправилности учињене.

Народна банка Србије може у оквиру сарадње из става 1. овог члана назначити надлежном органу државе чланице да се подаци и информације из става 4. овог члана могу обелоданити и размењивати с трећим лицима само уз њену изричиту сагласност и у сврху за коју је дала сагласност.

Народна банка Србије не може откривати и размењивати с трећим лицима податке и информације које је добила у оквиру сарадње из става 1. овог члана без изричите сагласности органа који су јој те информације и податке доставили, нити их може користити у другу сврху осим оне за коју су ти органи дали сагласност – изузев у оправданим околностима у складу са законом, при чему ће Народна банка Србије о томе одмах обавестити орган који јој је послао

информације.

Народна банка Србије може одбити захтев за сарадњу из става 1. овог члана и размену информација и података из става 4. овог члана само у следећим случајевима:

1) ако би надзорна активност или размена информација могла негативно утицати на суверенитет, безбедност или јавни поредак Републике Србије;

2) ако су већ покренути судски поступци против истих лица и за исте радње пред надлежним органима Републике Србије;

3) ако је већ донесена правноснажна пресуда против истих лица и за исте радње у Републици Србији.

Ако Народна банка Србије или надлежни орган друге државе чланице одбије захтев за сарадњу или не поступи по таквом захтеву у разумном року, орган по чијем захтеву није поступљено може захтевати посредовање Европског тела за банкарство у складу с прописима којима се уређује рад тог органа.

Мере у случају непоштовања, укључујући мере предострожности

Члан 211а

Ако Народна банка Србије утврди да платна институција регистрована у држави чланице која пружа услуге преко заступника или огранка на територији Републике Србије није усклађена са одредбама овог закона, о томе ће без одлагања обавестити надлежни орган државе чланице домаћина.

По пријему обавештења о неусклађености од државе чланице домаћина, Народна банка Србије ће спровести све мере неопходне како би платна институција уклонила ту неусклађеност и о тим мерама ће без одлагања обавестити надлежни орган државе чланице домаћина.

Ако је неусклађеност таква да доношење мере не трпи одлагање услед озбиљне претње по интересе корисника платних услуга на територији Републике Србије, Народна банка Србије може да предузме мере предострожности, упоредо са активностима у оквиру међународне сарадње с другим надлежним телима, независно од њихове одлуке.

Мере из става 3. овог члана морају бити одговарајуће и пропорционалне с обзиром на њихову сврху заштите од озбиљне претње по интересе корисника платних услуга на територији Републике Србије, а не могу довести до давања предности корисницима платних услуга платних институција регистрованих у Републици Србији у односу на кориснике платних услуга платних институција у другим државама чланицама.

Мере предострожности су привремене и престају да важе по престанку озбиљне претње по интересе корисника платних услуга на територији Републике Србије.

Када је потребно, Народна банка Србије обавестиће све релевантне органе држава чланица, као и Европску комисију, односно орган Европске уније надлежан за надзор банкарског сектора (енг. *European Banking Authority*) унапред, односно без икаквог одлагања о свим предузетим мерама из овог члана, уз образложење разлога за њихово предузимање.

Сарадња с надлежним органима државе чланице домаћина у вршењу надзора у тој држави

Члан 212.

При вршењу надзора над огранцима субјекта надзора са седиштем у Републици Србији, његовим заступницима и другим лицима којима је тај субјект поверио обављање оперативних

и других послова у другој држави чланици, Народна банка Србије сарађује с надлежним органима државе домаћина.

Народна банка Србије дужна је да обавести надлежни орган државе домаћина о намери да врши непосредни надзор над пословањем субјекта надзора из става 1. овог члана на територији те државе.

Народна банка Србије може надлежном органу државе домаћина, уз његов пристанак, у целини или делимично поверити вршење непосредног надзора над пословањем субјекта надзора из става 1. овог члана у тој држави, ако би то било у интересу ефикасности вршења овог надзора.

Сарадња с надлежним органима матичне државе чланице у вршењу надзора над субјектом надзора из те државе који послује у Републици Србији

Члан 213.

Надлежни орган матичне државе чланице може на територији Републике Србије вршити непосредни надзор над субјектом надзора са седиштем у тој држави који у Републици Србији послује преко огранка, заступника или другог лица коме је поверио обављање појединих оперативних и других послова.

Надлежни орган матичне државе чланице дужан је да Народну банку Србије претходно обавести о намери да врши надзор из става 1. овог члана.

При вршењу надзора из става 1. овог члана, на овлашћења надлежног органа матичне државе чланице сходно се примењују одредбе члана 179. овог закона.

На захтев надлежног органа матичне државе чланице, Народна банка Србије може да изврши надзор из става 1. овог члана. Овлашћена лица надлежног органа матичне државе чланице могу присуствовати вршењу овог надзора.

Део седми

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Глава I

НОВЧАНЕ КАЗНЕ

Новчана казна у поступку остваривања заштите права и интереса корисника платних услуга и ималаца електронског новца

Члан 214.

Ако у поступку остваривања заштите права и интереса корисника платних услуга и ималаца електронског новца утврди да је пружалац платних услуга или издавалац електронског новца учинио повреду одредаба чл. 215. до 217. овог закона – Народна банка Србије доноси решење којим даваоцу финансијске услуге налаже да отклони утврђене неправилности и да јој о томе достави доказ у року утврђеном тим решењем, а истовремено изриче и новчану казну из ових чланова.

Ако пружалац платних услуга или издавалац електронског новца у случају из става 1. овог члана не доставе Народној банци Србије доказ да су отклонили неправилности у року из тог става, Народна банка Србије доноси решење којим изриче нову новчану казну том даваоцу, и то

у највишем износу те казне утврђене у чл. 215. до 217. овог закона.

На изрицање новчане казне пружаоцу платних услуга и издаваоцу електронског новца у поступку остваривања заштите права и интереса корисника платних услуга и ималаца електронског новца – примењују се одредбе закона којим се уређује заштита корисника финансијских услуга.

Новчана казна пружаоцу платних услуга

Члан 215.

Новчаном казном од 50.000 до 800.000 динара казниће се пружалац платних услуга из члана 10. став 1. тач. 1) до 3) и тачка б) овог закона, као и издавалац електронског новца из члана 10б. став 1. тач. 1) до 3) овог закона:

1) ако корисницима платних услуга наплати накнаду за пружање информација, односно испуњавање својих обавеза при извршавању платних трансакција, супротно одредбама члана 12. овог закона (члан 12);

2) ако платне услуге не оглашава на јасан и лако разумљив начин, односно ако то оглашавање садржи нетачне информације или информације које код корисника платних услуга могу створити погрешну представу о условима коришћења тих услуга (члан 13. став 1);

3) ако информације и обавештења из овог закона не пружа корисницима платних услуга на јасан и лако разумљив начин, на српском или другом језику који је предложио корисник платних услуга, а о којем су се стране договориле (члан 13. став 2);

4) ако пре ангажовања лица на пословима пружања информација корисницима платних услуга није обезбедио обуку тих лица, није обезбедио одговарајући доказ о овој обуци или није вршио периодичну и континуирану обуку ангажованих лица (члан 13. став б);

5) ако лица која је ангажовао на пословима пружања информација корисницима платних услуга не поседују одговарајуће квалификације, знање и искуство или не поступају у складу с добрим пословним обичајима или пословном етиком или не поштују личност и интегритет корисника платних услуга (члан 13. став 7);

6) ако оквирни уговор не садржи елементе, односно информације из члана 16. овог закона, ако није закључио оквирни уговор у писменој форми, ако кориснику платних услуга није обезбедио да добије најмање један примерак оквирног уговора, односно ако током трајања уговорног односа, на захтев корисника платних услуга, није доставио на папиру или другом трајном носачу података копију оквирног уговора, односно информације из члана 17. став 1. овог закона (члан 16);

7) ако кориснику платних услуга није доставио све информације из члана 16. овог закона пре закључења оквирног уговора или их није доставио на начин утврђен у члану 17. овог закона (члан 17);

8) ако једнострано почне да примењује измене и допуне одредаба оквирног уговора, супротно одредбама члана 18. овог закона, односно не достави предлог или обавештење на начин и у роковима утврђеним тим чланом (члан 18);

9) ако о променама каматне стопе из члана 19. ст. 1. и 2. овог закона одмах не обавести корисника платних услуга на начин и у роковима утврђеним тим чланом, осим ако оквирним уговором нису утврђени друкчији рокови и начин овог обавештавања (члан 19. став 3);

10) ако није обезбедио једнак третман корисника платних услуга код обрачунавања и примене промена каматне стопе и курса замене валута из члана 19. ст. 1. и 2. овог закона (члан 19. став 4);

11) ако је оквирним уговором утврђен отказни рок дужи од месец дана у случају раскида овог уговора који захтева корисник платних услуга (члан 20. став 1);

12) ако у случају раскида оквирног уговора на захтев корисника платних услуга не врати сразмерни део унапред плаћене накнаде за платне услуге које нису извршене или ако наплати накнаду за раскид оквирног уговора (члан 20. ст. 3. и 4);

13) ако је оквирним уговором утврђен отказни рок краћи од два месеца у случају раскида овог уговора који захтева пружалац платних услуга или ако обавештење о раскиду оквирног уговора не достави у писменој форми (члан 21. ст. 1. и 3);

14) ако раскине оквирни уговор, а не врати сразмерни део унапред плаћене накнаде за платне услуге које нису извршене или наплати накнаду за раскид оквирног уговора (члан 21. став 4);

15) ако платиоцу, пре или након извршења појединачне платне трансакције, није доставио информације у складу с чланом 22. овог закона (члан 22);

16) ако примаоцу плаћања, након извршења појединачне платне трансакције, није доставио информације у складу с чланом 23. овог закона (члан 23);

17) ако, пре закључења уговора о платном инструменту за плаћања мале новчане вредности, кориснику платних услуга није доставио све информације из члана 24. овог закона (члан 24);

18) ако кориснику платних услуга није пружио информације у складу с чланом 25. овог закона (члан 25);

19) ако кориснику платних услуга није учинио доступним, односно доставио претходне информације о једнократној платној трансакцији у складу с чланом 26. овог закона (члан 26);

19а) ако платиоцу није учинио доступним, односно доставио информације пре иницирања платне трансакције у складу с чланом 26а овог закона (члан 26а);

19б) ако кориснику платних услуга није учинио доступним, односно доставио информације након иницирања платне трансакције у складу с чланом 26б овог закона (члан 26б);

19в) ако пружаоцу платних услуга који води рачун платиоца није учинио доступном референтну ознаку платне трансакције у складу с чланом 26в овог закона (члан 26в);

20) ако, одмах након пријема платног налога за извршење једнократне платне трансакције, платиоцу није доставио или учинио доступним прописане информације у складу с чланом 27. овог закона (члан 27);

21) ако, одмах након извршења једнократне платне трансакције, примаоцу плаћања није доставио или учинио доступним прописане информације у складу с чланом 28. овог закона (члан 28);

22) ако кориснику платних услуга није пружио информације о очекиваном времену извршења међународне платне трансакције или платне трансакције у валути трећих држава или информације о висини накнаде другог пружаоца платних услуга или посредника који учествује у извршењу те трансакције, у складу с чланом 30. овог закона, односно ако корисника платних услуга, када не располаже информацијама о тачној висини те накнаде у тренутку иницирања платне трансакције, не обавести о очекиваној висини те накнаде (члан 30. ст. 2. до 4);

23) ако корисника платних услуга пре иницирања платне трансакције није обавестио о плаћању посебне накнаде коју захтева за употребу одређеног платног инструмента (члан 31. став 2);

24) ако изврши платну трансакцију за чије извршење платилац није дао сагласност у складу

с чланом 33. овог закона (члан 33);

25) ако одбије извршење платног налога када су испуњени сви услови утврђени у уговору о платним услугама, осим ако је друкчије утврђено прописом, или ако не обавести корисника платних услуга о одбијању извршења платног налога у складу с чланом 36. ст. 2. и 3. овог закона, или ако наплати накнаду за то обавештење када то није утврђено оквирним уговором у складу са ставом 4. тог члана (члан 36);

26) ако платиоцу не омогући опозив платног налога у складу с чланом 37. овог закона пре наступања неопозивости тог налога (члан 37);

27) ако кориснику платних услуга омогући опозив платног налога супротно одредбама члана 38. овог закона (члан 38);

28) ако платну трансакцију изврши у валути о којој се није договорио с корисником платних услуга или га није упознао са информацијама у вези с променом валуте плаћања у складу с чланом 39. овог закона (члан 39);

29) ако наплати накнаду у вези са извршењем платне трансакције о којој претходно није обавестио корисника платних услуга у складу с чл. 17, 22, 24, 26. и 31. овог закона (члан 40. став 1);

30) ако од корисника платних услуга с којим није закључио уговор о платним услугама наплати накнаду у вези са извршењем платне трансакције (члан 40. став 2);

31) ако при извршавању платне трансакције од платиоца до примаоца плаћања не пренесе укупан износ платне трансакције утврђен у платном налогу, осим у случају из члана 40. став 4. овог закона (члан 40. ст. 3. и 4);

32) ако је, пре одобравања новчаних средстава на рачун примаоца плаћања или стављања тих средстава на располагање примаоцу плаћања, наплатио своје накнаде из износа платне трансакције који се преноси, а у информацијама из чл. 23. и 28. овог закона није приказао одвојено укупан износ платне трансакције и наплаћене накнаде (члан 40. став 4.);

33) ако спречи или на други начин ограничи примаоца плаћања да платиоцу понуди попуст за коришћење платне картице или другог платног инструмента (члан 41. став 1);

34) ако не обезбеди да износ платне трансакције буде одобрен на рачуну пружаоца платних услуга примаоца плаћања у складу с чланом 42. овог закона (члан 42);

35) ако платиочевом пружаоцу платних услуга не достави платни налог који је издао прималац плаћања или платилац преко примаоца плаћања у року утврђеном између примаоца плаћања и његовог пружаоца платних услуга, односно, у случају директног задужења, ако тај платни налог не достави у року који платиочевом пружаоцу платних услуга омогућава да одобри рачун пружаоца платних услуга примаоца плаћања за износ платне трансакције на уговорени датум доспећа (члан 43);

36) ако без одлагања примаоцу плаћања не одобри средства на његовом платном рачуну или, када прималац плаћања нема платни рачун код тог пружаоца платних услуга, ако му не стави та средства на располагање, а испуњени су услови из члана 44. став 1. овог закона (члан 44. став 1);

37) ако одмах након одобравања средстава на платном рачуну не омогући примаоцу плаћања располагање тим средствима (члан 44. став 2);

38) ако у случају из члана 44. став 4. овог закона не исплати готов новац без накнаде одмах, односно најкасније наредног пословног дана (члан 44. став 4);

39) ако не обезбеди утврђивање датума валуте задужења и датума валуте одобрења у складу са одредбама члана 45. овог закона (члан 45);

40) ако не обезбеди да датум валуте одобрења платног рачуна буде датум када пружалац платних услуга прими готов новац, ако корисник платних услуга уплати готов новац на платни рачун код пружаоца платних услуга који води тај рачун, и то у валути тог рачуна, и/или ако не обезбеди да прималац плаћања може располагати новчаним средствима одмах по пријему готовог новца у складу са ограничењима из члана 44. став 4. овог закона (члан 46);

40а) ако не достави потврду расположивости новчаних средстава у складу с чланом 46а овог закона (члан 46а);

40б) ако не испуни своје обавезе у вези с пружањем услуге иницирања плаћања утврђене у члану 46б овог закона (члан 46б);

40в) ако не испуни своје обавезе у вези с пружањем услуге пружања информација о рачуну у складу с чланом 46в овог закона (члан 46в);

41) ако не испуни своје обавезе у вези с платним инструментом утврђене у члану 48. став 1. овог закона (члан 48. став 1);

42) ако кориснику платних услуга изда платни инструмент који он није захтевао, а није потребно заменити већ издати платни инструмент (члан 48. став 2);

43) ако кориснику платних услуга не достави доказ о томе да је тај корисник обавестио пружаоца платних услуга у складу с чланом 47. став 3. овог закона, ако је корисник платних услуга поднео захтев за достављање тог доказа у року од 18 месеци од дана овог обавештавања (члан 48. став 4);

44) ако блокира платни инструмент, а нису испуњени услови из члана 49. став 2. овог закона, или ако не обавести платиоца о намери блокаде, односно о блокади платног инструмента на начин утврђен у том члану, односно ако не омогући поново коришћење платног инструмента или га не замени новим када престану да постоје разлози за његову блокаду (члан 49);

45) ако не поступи у складу са одредбама члана 50. овог закона код неодобрене платне трансакције (члан 50);

46) ако кориснику платних услуга не надокнади губитке, у складу с чланом 51. овог закона (члан 51);

47) ако не поступи у складу са одредбама члана 53. овог закона код неизвршене или неправилно извршене платне трансакције коју је иницирао платилац (члан 53);

48) ако не поступи у складу са одредбама члана 54. овог закона код неизвршене или неправилно извршене платне трансакције или изврши платну трансакцију коју је иницирао прималац плаћања или платилац преко примаоца плаћања након времена предвиђеног чл. 44. и 45. овог закона (члан 54);

49) ако у складу с чланом 55. овог закона не предузме одмах разумне мере, тј. не пружи информације о току новчаних средстава платне трансакције и не обавести одмах пружаоца платних услуга примаоца плаћања или ако не изврши повраћај износа неизвршене платне трансакције (члан 55. ст. 3. и 5);

50) ако платиоцем пружаоцу платних услуга без одлагања не врати новчана средства у складу с чланом 56. овог закона (члан 56.);

51) ако, у случају неодобрене неизвршене или неправилно извршене платне трансакције, по захтеву свогкорисника платних услуга одмах не предузме одговарајуће мере ради утврђивања

тока новчаних средстава те трансакције и том кориснику без одлагања не пружи информације о исходу предузетих мера (члан 58);

52) ако неосновано одбије повраћај износа одобрене и правилно извршене трансакције из члана 63. овог закона (члан 63);

53) ако кориснику платних услуга није доставио преглед услуга и накнада пре закључења оквирног уговора о платном рачуну или га није доставио на начин утврђен у члану 73г став 3. овог закона (члан 73г став 3);

54) ако није обезбедио да преглед услуга и накнада буде лако доступан на шалтерским местима у његовим просторијама и на његовој интернет презентацији или ако овај преглед није доставио кориснику платних услуга на његов захтев, без накнаде, на папиру или другом трајном носачу података (члан 73г став 4);

55) ако преглед услуга и накнада који је доставио кориснику платних услуга у складу с чланом 73г ст. 3. и 4. овог закона или који је учинио лако доступним у складу са ставом 4. тог члана није сачинио у складу с прописом Народне банке Србије из става 5. тог члана (члан 73г став 5);

56) ако кориснику платних услуга није доставио извештај о наплаћеним накнадама најмање једном годишње или му је наплатио достављање овог извештаја (члан 73д став 1);

57) ако извештај о наплаћеним накнадама није сачињен у складу с чланом 73д ст. 2. до 9. овог закона (члан 73д ст. 2. до 9);

58) ако при оглашавању и уговарању услуга утврђених у листи репрезентативних услуга не користи изразе и дефиниције утврђене у тој листи или користи називе одређених производа (брендова) на основу којих се не могу јасно препознати услуге дефинисане у тој листи (члан 73ђ ст. 1. и 3);

59) ако корисника платних услуга не обавести о могућности отварања платног рачуна одвојено од производа или услуга који нису повезани с тим рачуном, а нуде се у пакету услуга отварања и вођења платног рачуна или ако у том случају кориснику платних услуга не пружи одвојене информације у вези с трошковима и накнадама повезаним са сваким од других производа и услуга понуђених у том пакету (члан 73з);

60) ако кориснику платних услуга који отвара или има отворен платни рачун код пружаоца платних услуга не омогући промену платног рачуна у истој валути (члан 73и ст. 1. и 4);

61) ако код промене платног рачуна на новог пружаоца платних услуга не пренесе информације о свим или појединим трајним налозима, виšekратним директним задужењима и пријемним трансферима одобрења и/или не пренесе, на захтев корисника платних услуга, новчана средства на платном рачуну (члан 73и став 3);

62) ако по пријему овлашћења не започне с предузимањем радњи које се односе на промену платног рачуна (члан 73ј ст. 1. и 2);

63) ако кориснику платних услуга није доставио примерак или копију овлашћења из члана 73ј овог закона одмах након пријема тог овлашћења (члан 73ј став 3);

64) ако, као нови пружалац платних услуга, не поднесе претходном пружаоцу платних услуга захтев из члана 73к став 1. овог закона на прописан начин и/или у прописаном року (члан 73к став 1);

65) ако, као претходни пружалац платних услуга, не поступи по захтеву новог пружаоца платних услуга из члана 73к став 1. овог закона на прописан начин и/или у прописаном року

(члан 73к став 2);

66) ако, као претходни пружалац платних услуга, не угаси рачун у складу с чланом 73к став 3. овог закона (члан 73к став 3);

67) ако, као претходни пружалац платних услуга, не обавести потрошача без одлагања о томе да нису испуњени услови за гашење рачуна (члан 73к став 4);

68) ако, као нови пружалац платних услуга, не поступи у складу с чланом 73к став 5. овог закона (члан 73к став 5);

69) ако, као нови пружалац платних услуга, не поступи у складу с чланом 73к став 7. овог закона (члан 73к став 7);

70) ако, као претходни пружалац платних услуга, блокира платни инструмент супротно члану 73к став 8. овог закона (члан 73к став 8);

71) ако кориснику платних услуга не учини лако доступним информације о постојећим трајним налозима и директним задужењима или му их не достави, односно достави уз накнаду (члан 73л став 1);

72) ако, као претходни пружалац платних услуга, кориснику платних услуга или новом пружаоцу платних услуга не достави информације из члана 73к став 1. тач. 1) и 2) овог закона и/или их достави уз накнаду (члан 73л став 2);

73) ако наплати накнаду супротно члану 73л став 3. овог закона (члан 73л став 3);

74) ако кориснику платних услуга без одлагања не надокнади штету која му је причињена током промене платног рачуна, услед непоступања у складу с чл. 73ј и 73к овог закона (члан 73љ став 1);

75) ако кориснику платних услуга не учини на прописан начин лако доступним информације у вези с променом платног рачуна на начин из члана 73м овог закона и/или то учини уз накнаду (члан 73м);

76) ако по пријему уредног захтева потрошача за отварање платног рачуна са основним услугама не поступи у прописаном року (члан 73њ став 1);

77) ако захтев потрошача за отварање платног рачуна са основним услугама одбије супротно члану 73њ ст. 2. и 3. овог закона (члан 73њ ст. 2. и 3);

78) ако у случају одбијања захтева потрошача за отварање платног рачуна са основним услугама не обавести потрошача о одбијању и разлозима за одбијање, односно не достави му информацију о праву на приговор и притужбу и могућности вансудског решавања спорног односа (члан 73њ ст. 5. и 6);

79) ако не омогући потрошачу извршавање неограниченог броја трансакција при коришћењу платног рачуна са основним услугама или извршавање платних трансакција с тог рачуна у просторијама банке и/или путем интернета, када банка нуди такву могућност (члан 73о);

80) ако условљава отварање и коришћење платног рачуна са основним услугама уговарањем дозвољеног прекорачења или кредитне картице, односно уговарањем друге додатне услуге (члан 73п став 2);

81) ако накнаде у вези с платним рачуном са основним услугама наплаћује више него што је прописано или не пружа бесплатно одређене врсте и одређен број платних услуга из члана 73н овог закона одређеним социјално угроженим категоријама потрошача у складу с прописом

Народне банке Србије из члана 73р став 2. овог закона (члан 73р);

82) ако једнострано раскине уговор супротно члану 73с овог закона (члан 73с);

83) ако обавештење о раскиду уговора о платном рачуну са основним услугама не достави потрошачу у писменој форми или му га не достави најкасније два месеца пре ступања на снагу тог раскида, односно ако му то обавештење достави уз накнаду (члан 73с став 3);

84) ако обавештење о раскиду уговора о платном рачуну са основним услугама не садржи информацију о праву потрошача на приговор и притужбу и могућности вансудског решавања спорног односа (члан 73с став 5);

85) ако потрошачу не учини лако доступним информације о платним рачунима са основним услугама и/или не пружи објашњења из члана 73т став 2. овог закона или то учини уз накнаду (члан 73т став 2);

86) ако не поступи на прописан начин и/или у прописаном року из члана 196б овог закона (члан 196б);

87) ако повреди права у вези с платним рачунима потрошача из члана 196в овог закона (члан 196в).

Новчана казна издаваоцу електронског новца

Члан 216.

Новчаном казном од 50.000 до 800.000 динара казниће се издавалац електронског новца из члана 106. став 1. тач. 1) до 3) овог закона:

1) ако, сходном применом члана 13. став 1. овог закона, издавање електронског новца не оглашава на јасан и лако разумљив начин, односно ако то оглашавање садржи нетачне информације или информације које код имаоца електронског новца могу створити погрешну представу о условима коришћења услуга које се односе на електронски новац (члан 108. став 2);

2) ако, сходном применом члана 13. став 2. овог закона, информације и обавештења из овог закона имаоцима електронског новца не пружа на јасан и лако разумљив начин, на српском или другом језику који је предложио ималац електронског новца, а о којем су се странедоговориле (члан 108. став 2);

3) ако, сходном применом члана 13. став 6. овог закона, пре ангажовања лица на пословима пружања информација имаоцима електронског новца није обезбедио обуку тих лица или није обезбедио одговарајући доказ о тој обуци или није вршио периодичну и континуирану обуку ангажованих лица (члан 108. став 2);

4) ако, сходном применом члана 13. став 7. овог закона, лица која је ангажовао на пословима пружања информација имаоцима електронског новца не поседују одговарајуће квалификације, знање и искуство или не поступају у складу с добрим пословним обичајима и пословном етиком или не поштују личност и интегритет ималаца електронског новца (члан 108. став 2);

5) ако, сходном применом чл. 17, 24. и 25. овог закона, имаоцу електронског новца није доставио све информације из чл. 24. и 25. овог закона које се односе на електронски новац, односно није доставио те информације на начин утврђен у члану 17. овог закона (члан 108. став 2);

б) ако, сходном применом члана 18. овог закона, једнострано почне да примењује измене и допуне одредаба уговора закљученог са имаоцем електронског новца, супротно одредбама тог

члана (члан 108. став 2);

7) ако је, сходном применом члана 20. овог закона, уговором закљученим са имаоцем електронског новца утврђен отказни рок дужи од месец дана у случају раскида овог уговора који захтева ималац електронског новца или ако наплати накнаду за раскид уговора (члан 108. став 2);

8) ако је, сходном применом члана 21. став 1. овог закона, уговором закљученим са имаоцем електронског новца утврђен отказни рок краћи од два месеца у случају раскида овог уговора који захтева издавалац електронског новца или ако наплати накнаду за раскид тог уговора (члан 108. став 2);

9) ако одмах након пријема новчаних средстава не изда електронски новац у висини примљених новчаних средстава (члан 109);

10) ако плаћа камату или даје другу имовинску корист имаоцу електронског новца због држања овог новца у одређеном временском периоду (члан 110);

11) ако прихвата електронски новац који није издао, а није закључио уговор о прихватању тог новца с другим издаваоцем електронског новца (члан 111. став 2);

12) ако не изврши откуп електронског новца у складу с чланом 112. овог закона или наплати накнаду за овај откуп супротно одредбама тог члана (члан 112).

Новчане казне које се примењују након приступања Републике Србије Европској унији

Члан 217.

Поред новчаних казни из члана 215. овог закона, новчаном казном од 50.000 до 800.000 динара казниће се пружалац платних услуга из члана 10. став 1. тач. 1) до 3) и тачка 6) овог закона, као и издавалац електронског новца из члана 106. став 1. тач. 1) до 3) овог закона – ако је поступио супротно одредбама члана 195. овог закона (члан 195).

Одредбе чл. 215. и 216. примењују се на пружаоце платних услуга, односно издаваоце електронског новца из државе чланице или треће државе када, у складу са овим законом, преко огранка или заступника пружају платне услуге, односно издају електронски новац у Републици Србији.

Глава II

ПРЕКРШАЈИ

Прекршаји правних лица, предузетника и физичких лица

Члан 218.

Новчаном казном од 50.000 до 800.000 динара казниће се за прекршај правно лице:

1) ако, као друга страна укључена у платну трансакцију која није прималац плаћања код те трансакције, пре иницирања платне трансакције не обавести корисника платних услуга о плаћању посебне накнаде коју захтева за употребу одређеног платног инструмента (члан 31. став 2);

1а) ако, у случају из члана 39. став 2. овог закона, није упознало платиоца са информацијама о курсу који би се користио за промену валуте плаћања и о накнадама које би се од њега наплатиле у вези с том променом или је ову промену извршило без сагласности платиоца (члан 39);

2) ако, као посредник који за рачун пружаоца платних услуга учествује у извршавању платне трансакције, не пренесе укупан износ платне трансакције утврђен у платном налогу (члан 40. став 3);

3) ако, као прималац плаћања, захтева посебну накнаду од платиоца за коришћење платне картице или другог платног инструмента (члан 41. став 2);

4) ако банку код које има отворен текући рачун не обавести о статусној и другој промени која се региструје код других органа и организација или не предузме правне радње потребне за усклађивање података у вези са својим текућим рачуном са овом променом – у року од три дана од дана пријема решења о упису те промене (члан 72. став 3);

5) ако не поступи у складу са обавезама прописаним чланом 80а овог закона (члан 80а);

6) ако без претходне сагласности Народне банке Србије стекне квалификовано учешће у институцији електронског новца или увећа ово учешће тако да стекне од 20% до 30%, више од 30% до 50% или више од 50% гласачких права или капитала у тој институцији, односно тако да постане њено матично друштво (члан 122);

7) ако стекне, односно увећа квалификовано учешће у институцији електронског новца на начин из члана 124. став 1. овог закона, а у року од месец дана од дана тог стицања, односно увећања не поднесе захтев за давање сагласности Народне банке Србије на то стицање, односно увећање нити обавести Народну банку Србије да је тако стечено, односно увећано квалификовано учешће отуђило (члан 124. став 2);

8) ако не достави информације и релевантну документацију у вези с квалификованим учешћем, у складу с чланом 125. овог закона (члан 125. ст. 1, 2, 3. и 5);

9) ако учествује у платном систему, а не може бити учесник у том систему у складу са одредбама овог закона (члан 143);

10) ако, сходном применом чл. 81. и 81а овог закона, не обавести Народну банку Србије о томе да је стекло квалификовано учешће у оператору, најкасније наредног дана од дана тог стицања (члан 146. став 4).

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 30.000 до 150.000 динара.

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај предузетник новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара.

За радње из става 1. тач. 5) до 10) овог члана казниће се за прекршај и физичко лице новчаном казном од 30.000 до 150.000 динара.

Прекршај спољног ревизора

Члан 219.

Новчаном казном од 100.000 до 800.000 динара казниће се за прекршај спољни ревизор који обавља ревизију финансијских извештаја платне институције, институције електронског новца или оператора, ако Народну банку Србије без одлагања не обавести о чињеницама и подацима из члана 99. став 2. овог закона (члан 99. став 2, члан 134. став 1. и члан 161. став 3).

За радњу из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у спољномревизору новчаном казном од 30.000 до 150.000 динара.

Прекршаји одговорних лица у Народној банци Србије

Члан 220.

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у Народној банци Србије:

1) ако у року од три месеца од дана пријема уредног захтева не одлучи о захтеву за давање дозволе за пружање платних услуга или о захтеву за допуноу те дозволе (члан 82. став 2. и члан 85);

2) ако у року од три месеца од дана пријема уредног захтева не одлучи о захтеву за давање сагласности платној институцији за оснивање огранка у трећој држави (члан 104. став 4);

3) ако у року од два месеца од дана пријема уредног захтева не одлучи о захтеву за давање сагласности из члана 118. став 1. и 124. став 2. овог закона (члан 118. став 2. и члан 124. став 5);

4) ако у року од три месеца од дана пријема уредног захтева не одлучи о захтеву за давање дозволе за издавање електронског новца или о захтеву за допуноу те дозволе (члан 127. ст. 2. и 5);

5) ако у року од три месеца од дана пријема уредног захтева не одлучи о захтеву за давање сагласности институцији електронског новца за издавање електронског новца и пружање платних услуга преко огранка у трећој држави (члан 135. став 5);

6) ако у року од четири месеца од дана пријема уредног захтева не одлучи о захтеву за давање дозволе за рад платног система (члан 151. став 5);

7) ако у року од два месеца од дана пријема уредног захтева не одлучи о захтеву за давање сагласности на измене и допуне елемената правила рада платног система из члана 148. овог закона (члан 158. став 3).

8) ако у року од шест месеци од дана пријема уредног захтева не одлучи о захтеву за давање сагласности институцији електронског новца из треће државе за издавање електронског новца и пружање платних услуга које су непосредно повезане са издавањем тог новца у Републици Србији (члан 204. став 2).

Део осми

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Усклађивање пословања банака

Члан 221.

Банке су дужне да своје пословање и унутрашње акте ускладе са одредбама овог закона до дана почетка његове примене.

Банке су дужне да, најкасније месец дана пре почетка примене овог закона, корисницима платних услуга с којима имају закључен уговор о отварању и вођењу рачуна, уговор о издавању и коришћењу платне картице или други уговор о платним услугама с трајним извршењем – доставе предлог оквирног уговора из члана 16. овог закона (понуда) који ће се примењивати од дана почетка примене овог закона.

Ако корисник платних услуга није пре почетка примене овог закона писмено обавестио банку да одбија предлог из става 2. овог члана, сматраће се да се сагласио с тим предлогом, о чему је банка дужна да га обавести истовремено с достављањем тог предлога.

Ако је оквирни уговор закључен на начин из става 3. овог члана, банка или корисник платних услуга могу, у року од три месеца од дана почетка примене овог закона, једнострано раскинути

овај уговор и без протека отказног рока утврђеног у члану 20, односно члану 21. овог закона.

Банка може, осим на начин утврђен у ст. 2. до 4. овог члана, извршити усклађивање уговора о отварању и вођењу рачуна, уговора о издавању и коришћењу платне картице и другог уговора о платним услугама с трајним извршењем из става 2. овог члана са одредбама овог закона и усклађивањем општих услова пословања који се примењују на ове уговоре.

У случају из става 5. овог члана, банке су дужне да обезбеде да општи услови пословања из тог става садрже све обавезне елементе, односно информације из члана 16. овог закона који нису предмет уговора из тог става или их ови уговори уређују супротно одредбама овог закона.

У случају из става 5. овог члана, банке су дужне да, најкасније месец дана пре почетка примене овог закона, све кориснике платних услуга с којима имају закључене уговоре из тог става обавесте о томе да су извршиле усклађивање општих услова пословања са одредбама овог закона и ове услове учине доступним тим корисницима.

Ако су одредбе уговора из става 5. овог члана супротне одредбама усклађених општих услова пословања, односно одредбама овог закона, од дана почетка примене овог закона на уговорни однос између банке и корисника платних услуга примењују се одредбе тих услова, односно овог закона.

У случају из става 5. овог члана, корисник платних услуга има право на раскид уговора из тог става у року од три месеца од дана почетка примене овог закона.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин усклађивања из овог члана.

Ако у периоду од истека рока за достављање предлога из става 2. овог члана до дана почетка примене овог закона с корисницима платних услуга закључује уговор о отварању и вођењу рачуна, уговор о издавању и коришћењу платне картице или други уговор о платним услугама с трајним извршењем – банка је дужна да истовремено с тим уговором закључи и оквирни уговор из члана 16. овог закона који ће се примењивати од дана почетка примене овог закона.

Народна банка Србије предузеће мере из своје надлежности према банци која не поступи у складу са одредбама овог члана, у складу са законом којим се уређују банке и овим законом.

Примена овог закона на платне трансакције инициране до дана почетка његове примене

Члан 222.

На извршавање платних трансакција у динарима иницираних до дана почетка примене овог закона примењује се Закон о платном промету („Службени лист СРЈ”, бр. 3/02 и 5/03 и „Службени гласник РС”, бр. 43/04, 62/06, 111/09 – др. закон и 31/11 – у даљем тексту: Закон о платном промету).

Изузетно од става 1. овог члана, на платне трансакције које ће се иницирати на основу овлашћења које дужник даје својој банци и свом повериоцу, а која су издата у складу са Законом о платном промету до почетка примене овог закона, примењиваће се одредбе Закона о платном промету.

Домаћа платна трансакција у динарима између резидената и нерезидената

Члан 223.

До дана приступања Републике Србије Европској унији, домаћа платна трансакција између резидената и нерезидената или између нерезидената, која се извршава у динарима – не сматра се домаћом платном трансакцијом, већ међународном платном трансакцијом, у смислу одредаба овог закона.

Значење појма треће државе

Члан 224.

До дана приступања Републике Србије Европској унији, трећа држава означава сваку страну државу, а након тог дана – државу која није држава чланица.

Институција електронског новца из трећих држава које послују у складу са Законом о девизном пословању

Члан 225.

Изузетно од члана 10. став 2. овог закона, на пословање институција електронског новца из трећих држава преко којих резиденти, у складу са одредбама закона којим се уређује девизно пословање, обављају послове платног промета са иностранством – примењују се одредбе закона којим се уређује девизно пословање.

Институција електронског новца из става 1. овог члана дужна је да Народну банку Србије обавести о свом пословном имену и седишту и одговарајућем броју под којим је регистрована у регистру матичне државе, односно о и-мејл адреси за комуникацију с Народном банком Србије, као и о називу и адреси седишта надзорног органа – најкасније до почетка примене овог закона, односно пре почетка пружања услуга резидентима ако те услуге није почела да пружа пре почетка примене овог закона.

Народна банка Србије објављује листу институција електронског новца из трећих држава које су доставиле обавештење из става 2. овог члана.

Ако утврди да постоји сумња да су активности институције електронског новца из треће државе повезане с прањем новца или финансирањем тероризма или да та институција није испунила обавезу из става 2. овог члана – Народна банка Србије може брисати ову институцију с листе из става 3. овог члана, односно неће уписати институцију која је доставила обавештење из става 2. овог члана на ту листу.

Пружаоци платних услуга из члана 10. став 1. овог закона могу извршавати платне трансакције код којих је платилац или прималац плаћања институција електронског новца из става 1. овог члана само ако се та институција налази на листи из става 3. овог члана.

Одредбе овог члана примењују се до дана приступања Републике Србије Европској унији.

Обавештење јавног поштанског оператора

Члан 226.

Јавни поштански оператор који на дан ступања на снагу овог закона пружа услуге у складу са Законом о платном промету – дужан је да Народној банци Србије достави обавештење из члана 11. став 4. овог закона најкасније месец дана пре почетка примене овог закона.

Подношење захтева за давање дозвола

Члан 227.

Захтев за давање дозволе из чл. 82, 127. и 151. овог закона може се поднети Народној банци Србије најраније два месеца пре почетка примене овог закона.

Решење Народне банке Србије којим се даје дозвола из става 1. овог члана не може произвести правно дејство пре почетка примене овог закона.

Подношење захтева за давање дозвола за рад платног система

Члан 228.

Правно лице, осим Народне банке Србије, које је до дана почетка примене овог закона управљало радом платног система у складу са одредбама Закона о платном промету и прописа донетих на основу тог закона – дужно је да до тог дана Народној банци Србије поднесе захтев за давање дозволе за рад платног система.

Правно лице које је до дана почетка примене овог закона поднело захтев из става 1. овог члана – наставља да послује у складу са одредбама Закона о платном промету и прописа донетих на основу тог закона до дана достављања решења Народне банке Србије којим је одлучено о том захтеву.

Континуитет платних система Народне банке Србије

Члан 229.

Даном почетка примене овог закона, Народна банка Србије наставља, у складу са одредбама овог закона, да управља платним системима чији је оператор, а који су успостављени на основу одредаба Закона о платном промету и других прописа.

Народна банка Србије наставља да управља системом националне платне картице.

Подзаконски акти Народне банке Србије

Члан 230.

Народна банка Србије донеће прописе за спровођење овог закона које је дужна да донесе – најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Престанак важења одредаба Закона о платном промету

Члан 231.

Даном почетка примене овог закона престају да важе одредбе Закона о платном промету („Службени лист СРЈ”, бр. 3/02 и 5/03 и „Службени гласник РС”, бр. 43/04, 62/06, 111/09 – др. закон и 31/11), осим одредаба члана 2, чл. 47. до 49, члана 50. став 1. тачка б) и ст. 2. и 3, члана 51. став 1. тач. 18) и 19) и став 2. и члана 57. став 3. тог закона.

Одредбе члана 2. Закона о платном промету („Службени лист СРЈ”, бр. 3/02 и 5/03 и „Службени гласник РС”, бр. 43/04, 62/06, 111/09 – др. закон и 31/11) важе и даље искључиво ради примене осталих одредаба из става 1. овог члана које не престају да важе даном почетка примене овог закона.

Ступање на снагу

Члан 232.

Овај закон ступа на снагу 26. децембра 2014. године, а примењиваће се од 1. октобра 2015. године, осим одредаба чл. 192. до 213, члана 217. и члана 218. став 1. тачка 11) овог закона, које ће се примењивати од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Самостални чланови Закона о изменама и допунама Закона о платним услугама („Службени гласник РС”, бр. 44/2018)

Члан 32.

Народна банка Србије донеће прописе за спровођење овог закона које је дужна да донесе – најкасније 16. децембра 2018. године.

Члан 33.

Банке су дужне да своје пословање и унутрашње акте ускладе са одредбама овог закона до

17. марта 2019. године.

Банке су дужне да, најкасније 17. фебруара 2019. године, ускладе закључене уговоре којима се уређују услуге повезане с платним рачуном и да предлог тих уговора који ће се примењивати од 17. марта 2019. године доставе корисницима платних услуга.

Ако корисник платних услуга није пре 17. марта 2019. године писмено обавестио банку да одбија предлог из става 2. овог члана, сматраће се да се сагласио с тим предлогом, о чему је банка дужна да га обавести истовремено с достављањем тог предлога.

Банка може, осим на начин утврђен у ст. 2. и 3. овог члана, извршити усклађивање уговора којима се уређују услуге повезане с платним рачуном и усклађивањем општих услова пословања који се примењују на ове уговоре.

У случају из става 4. овог члана, банке су дужне да, најкасније 17. фебруара 2019. године, кориснике платних услуга с којима имају закључене уговоре из тог става обавесте о томе да су извршиле усклађивање општих услова пословања са одредбама овог закона и ове услове учине доступним тим корисницима.

Ако су одредбе уговора из става 4. овог члана супротне одредбама усклађених општих услова пословања, односно одредбама овог закона – од 17. марта 2019. године, на уговорни однос између банке и корисника платних услуга примењују се одредбе тих услова, односно овог закона.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин усклађивања из овог члана.

Народна банка Србије предузеће мере из своје надлежности према банци која не поступи у складу са одредбама овог члана, у складу са законом којим се уређују банке и овим законом.

Члан 34.

Овај закон ступа на снагу 16. јуна 2018. године, а примењује се од 17. марта 2019. године, осим одредаба чл. 28. до 30. овог закона, које се примењују од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Самостални чланови Закона о изменама и допунама Закона о платним услугама („Службени гласник РС“, бр. 64/2024)

Подзаконски акти Народне банке Србије

Члан 84.

Народна банка Србије донеће прописе за спровођење овог закона које је дужна да донесе – најкасније 8. фебруара 2025. године.

Рокови за усклађивање

Члан 85.

Пружаоци платних услуга дужни су да унутрашње акте ускладе са одредбама овог закона до 8. фебруара 2025. године.

Рок из члана 42. став 3. овог закона² рачуна се од 8. августа 2024. године, а Народна банка Србије може донети решење из тог става од 6. маја 2025. године.

² У питању је рок из члана 73. став 9. овог пречишћеног текста Закона о платним услугама.

Ступање на снагу

Члан 86.

Овај закон ступа на снагу 8. августа 2024. године, а примењиваће се од 6. маја 2025. године, осим одредаба чл. 73. до 79. овог закона, које ће се примењивати од дана приступања Републике Србије Европској унији.